

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๗ /๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕ /๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { อัยการสูงสุด โจทก์
นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์ จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย และกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ
การเสนอญัตติ และพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ

การควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน และได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้รับคัดเลือกให้เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน การบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงาน ผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา และเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ ถึง ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวม ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญฯ ชักถามและ ได้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอ แบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ชี้แจงตอบข้อซักถาม ของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้าง ในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับ แบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้แก่คณะกรรมการวิสามัญฯ และ

จำเลย วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาบ่ายครึ่งหลังเที่ยง จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดา
ขอเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือของงานในโครงการมิฉะนั้นจะตัดงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์
จากนั้นวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการ
แผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธาน
คณะอนุกรรมการคนหนึ่ง ชักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากร
น้ำบาดาลในประเด็นเดิมเรื่องราคาก่อสร้างและเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งผู้แทนจากกรมทรัพยากร
น้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ และส่งเอกสารแบบแปลน
และประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้แก่จำเลยแล้ว เป็นเหตุให้การประชุมพิจารณา
งบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ ซึ่งหากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากร
น้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะอนุกรรมการ
วิสามัญฯ ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม และราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน
หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง
และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด
หรือโดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ลงโทษ จำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้ จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปี

ครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะหนึ่ง จำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญฯ ในคณะดังกล่าว ตามหนังสือด่วนที่สุดที่ สผ ๐๐๑๔/ว๑๘๕ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๕ การประชุมเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี ๓ ขั้นตอน คือ ๑. ขั้นตอนการพิจารณาระดับกระทรวง (วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓) ๒. ขั้นตอนการพิจารณาระดับกลุ่มภารกิจ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกลุ่มภารกิจน้ำ (วันที่ ๒๑ ถึง ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓) และ ๓. ขั้นตอนการพิจารณาระดับกรม โดยอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ (วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓) สำหรับการพิจารณาระดับกระทรวง วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ พิจารณาภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนการพิจารณาระดับกลุ่มภารกิจ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยในการประชุมวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำ ว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณราคาต่อพื้นที่ในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน และขอรายละเอียดโครงการกับเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด

อัตราราคาต่อหน่วยงานของการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ และจะจัดส่งแบบแปลนและประมาณราคาให้ในภายหลัง ตามระเบียบวาระการประชุม รายงานการประชุม และสรุปผลการประชุม เอกสารหมาย จ.๑๗ แผ่นที่ ๐๗๘๐/๑, ๐๗๘๑, ๐๗๘๑/๑ แผ่นที่ ๐๗๘๒/๑, ๐๗๘๓ และ ๐๗๘๓/๑ แผ่นที่ ๐๗๘๔, ๐๗๘๔/๑ และ ๐๗๘๕ แผ่นที่ ๘๕๔ ถึง ๘๕๗ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีมติตั้งคณะอนุกรรมการใน คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ มีนางสาวแนน บุญยัธิดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมการ จำเลยเป็นรองประธาน คณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๑๗.๑๓/๓๘๙๑ เอกสารหมาย จ.๑๘ หนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๓๘๗๓ และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๔๑๒๙ เอกสารหมาย จ.๑๙ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา และเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือชี้แจงประเด็นคำถามและจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ให้แก่ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ และจำเลย ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ เอกสารหมาย จ.๒๐ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ประธานคณะอนุกรรมการแจ้งต่อที่ประชุมว่า การประชุมครั้งต่อไปในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ให้ฝ่ายเลขานุการประสานให้มีการพิจารณางบประมาณของ

กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและการผังเมือง ตามลำดับ จากนั้น เลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๑ แผ่นที่ ๑๑๔๑/๑ ภายหลัง เลิกประชุม นางสาวแนน นางนันทนา จำเลย และนายจักรรัตน์ พัวช่วย อนุกรรมการแผนงาน บูรณาการ ๒ นั่งรับประทานอาหาร กับมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการสรุปการประชุมและจัดเตรียม เอกสารการประชุมในวันถัดไปอยู่ในห้องประชุม ในวันดังกล่าว เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่ นายศักดิ์ดาได้รับประทานอาหารกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารแห่งหนึ่ง มีโทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ซึ่งเป็นหมายเลข ประจำตำแหน่ง แจ้งว่ามีเรื่องด่วนให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ โดย ไม่บอกว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร นายศักดิ์ดาใช้โทรศัพท์หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ ซึ่งจดทะเบียนในนามนางอภิรดี วิเชียรศิลป์ ภริยา ติดต่อนายังหมายเลขดังกล่าวแต่ไม่มี ผู้รับสาย ต่อมาจำเลยใช้หมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวติดต่อกลับหานายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา และ ๑๙.๓๔ นาฬิกา เป็นระยะเวลาสนทนา ๕๖๔ วินาที และ ๓๖๔ วินาที ตามลำดับ ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่พร้อมเอกสารประกอบเอกสารหมาย จ.๒๕ แผ่นที่ ๑๕๕๗ ถึง ๑๕๖๑ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ช่วงเช้า คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำในวาระของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยเข้าร่วมประชุม โดยมีข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อการเกษตรสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มใต้พื้นที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเองว่า ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาสูง เนื่องจากราคาที่ขุดเจาะเป็นของราชการ พร้อมทั้งขอเอกสารแบบแปลน

และประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายศักดิ์ดา นายกุล ไซดิรัตน์ รองอธิบดี
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายสุรินทร์ วรกิจธารง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล ร่วมกันชี้แจง
และตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีนักธรณีวิทยา
และช่างชุดเจาะที่มีประสบการณ์ และมีเครื่องชุดเจาะบ่อบาดาลที่สามารถชุดเจาะได้งาน
ซึ่งมีคุณภาพสูงกว่าการว่าจ้างเอกชน ส่วนการเบิกจ่ายจะดำเนินการตามจริงตามระเบียบว่าด้วย
การพัสดุ และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาตามบัญชี
ราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเองซึ่งจะกำหนดค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตามอัตราราคางาน
ต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน ตามรายงาน
การประชุมฯ เอกสารหมาย จ.๒๑ แผ่นที่ ๑๑๔๒ ถึง ๑๑๕๗ ในช่วงบ่ายเป็นการพิจารณางบประมาณ
ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อเนื่องจากช่วงเช้า แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมด้วย คณะอนุกรรมการ
แผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาประชุมประมาณ ๔๐ นาที จึงมีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณรายจ่าย
แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามรายงานการประชุมฯ เอกสารหมาย จ.๒๑
แผ่นที่ ๑๑๕๗/๑ ถึง ๑๑๖๘/๑ และบันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒
ในคณะกรรมการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๒ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓
นายศักดิ์ดาทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นคณะกรรมการเรียกรับเงิน
๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เสนอปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามเอกสารหมาย จ.๒๔
วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ รายงานผลการพิจารณา
งบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ โดยสรุปการปรับลดงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการ
บริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๘ คงเหลือ ๑,๒๖๑,๔๗๒,๑๐๐ บาท ต่อมาผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยและนางนันทนาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่อง และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและนางนันทนาทราบแล้วสรุปสำนวนพร้อมความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากว่าการกระทำของจำเลยมีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหา และเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง สำหรับคดีอาญา ให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ส่วนคดีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๔/๒๕๖๔ หมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ซึ่งต่อมาศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ส่วนการกระทำของนางนันทนา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนเป็นไปโดยชอบหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า การตั้งคณะกรรมการไต่สวนเป็นไปโดยไม่ชอบนั้น เห็นว่า แม้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่าการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่จะต้องไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ...” มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้...” และมาตรา ๕๑ บัญญัติว่า “ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง... ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้” เมื่อพิจารณามาตราดังกล่าวตามลำดับแล้ว เห็นได้ว่า ในการไต่สวนไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องตั้งผู้ไต่สวนเบื้องต้นก่อน จึงจะตั้งคณะกรรมการไต่สวนได้ โดยมาตรา ๕๐ บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจตั้งผู้ไต่สวนเบื้องต้นก็ได้ และมาตรา ๕๑ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวน ในกรณีที่ไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเช่นจำเลย ซึ่งคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ที่ปรากฏตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมาย จ.๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนคดีนี้ ก็มีคณะกรรมการสอดคล้องตรงตามมาตราดังกล่าว ที่จำเลยอ้างว่ามีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้นโดยไม่ปรากฏคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น เห็นว่า มาตรา ๔๙ บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะเป็นกรณีมีการกล่าวหาหรือไม่ ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบเบื้องต้นก่อนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด...” ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๓ การตรวจสอบ ข้อ ๓๓ กำหนดหน้าที่

และอำนาจของผู้ตรวจสอบไว้ โดยเลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายมีอำนาจตรวจสอบได้ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่จำเป็นต้องมอบหมาย อีกทั้งปรากฏตามรายงานและสำนวนการไต่สวน เอกสารหมาย จ.๑ แผ่นที่ ๓ ข้อ ๓. การไต่สวนและการรวบรวมพยานหลักฐาน ระบุว่า ในชั้นไต่สวน ข้อเท็จจริงได้นำพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการไต่สวน โดยให้ถือว่าพยานหลักฐานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนด้วย ดังนั้น คณะกรรมการไต่สวน เบื้องต้นตามที่จำเลยอ้างคงเป็นผู้ตรวจสอบตามมาตรา ๔๙ มิใช่ผู้ไต่สวนเบื้องต้น จึงหาต้องมีคำสั่ง แต่งตั้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ การตั้งคณะกรรมการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบแล้ว ที่จำเลยอุทธรณ์ในทำนองว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเร่งรัดการตรวจสอบ โดยไม่ชอบนั้น เห็นว่า ก่อนที่จะมีการตรวจสอบการกระทำของจำเลยนั้น มีผู้กล่าวหาร้องเรียน เหตุที่เกิดขึ้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามหนังสือร้องเรียนเอกสารหมาย จ.๓ โดยมีข้อความระบุว่า “ระหว่างการประชุมอนุกรรมการพิจารณาแผนบูรณาการ ๒ ซึ่งมี น.ส. แนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธาน อนุกรรมการฯ ในชุดกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พรบ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้เกิดปัญหาขึ้น เนื่องจากอนุกรรมการฯ ไม่ยอมปล่อยผ่านงบประมาณของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จนทำให้นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ต้องไป ร่วมประชุมชี้แจงในที่ประชุมดังกล่าวถึงกับระเบิดกลางที่ประชุมว่า มีอนุกรรมการฯ บางคนโทรศัพท์ เรียกเงิน ๕ ล้านบาทแลกกับการผ่านงบประมาณให้” ซึ่งถือเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพียงพอที่จะตรวจสอบ ได้ โดยเฉพาะมีการระบุชื่อนายศักดิ์ดาซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง แม้มิได้ระบุชื่อจำเลยว่าเป็น ผู้ถูกร้องเรียนก็ตาม แต่ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๓ การตรวจสอบ ข้อ ๓๓ วรรคสอง กำหนดให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อทราบรายละเอียดตามเรื่องกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องเป็นบุคคลใด

มีตำแหน่งหน้าที่ใด มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ในการกระทำความผิดเป็นประการใด มีพยานหลักฐานใด หรือบุคคลใดร่วมหรือสนับสนุนกระทำความผิด... การตรวจสอบที่กระทำวันรุ่งขึ้น หลังจากได้รับหนังสือร้องเรียน โดยสอบนายศักดิ์ดาเพื่อทราบถึงผู้ถูกร้องเรียนและพฤติการณ์ในการกระทำความผิดเช่นนี้ มิใช่เป็นการมุ่งเอาผิดจำเลยฝ่ายเดียว การตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ตรวจสอบหาเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือระเบียบอันเป็นการไม่ชอบแต่อย่างใดไม่ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่าการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และ ๔๘ โดยคณะกรรมการไต่สวนไม่เรียกพยานหลักฐานที่จำเลยร้องขอ ไม่แสวงหาพยานหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนนั้น เห็นว่า แม้มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน... แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา” และ วรรคสามบัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้... คณะกรรมการไต่สวน... เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้... คณะกรรมการไต่สวน... ดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้เว้นแต่... คณะกรรมการไต่สวน... เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวน...” ซึ่งตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมาย จ.๑ หน้าที่ ๗๗ และ ๗๘ คณะกรรมการไต่สวนได้บันทึกเหตุที่ไม่เรียกพยานบุคคลที่จำเลยร้องขอ เนื่องจากจำเลยร้องขอให้เรียกพยานบุคคลเกินกว่าระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา และจำเลยยังมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา อีกทั้งมิได้ระบุว่าพยานบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์หรือไม่ อย่างไร พยานบุคคลที่จำเลยขอให้เรียกไม่มีผลต่อการ

วินิจฉัย และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ซึ่งเป็นการให้เหตุผลที่เหมาะสม สอดคล้องกับที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว และการจงใจประวิงเวลาต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ที่ ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยทำให้การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนล่าช้าหรือไม่ มิใช่พิจารณาจากระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนและมีความเห็นและวินิจฉัย ให้แล้วเสร็จ ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน ตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง เพียงประการเดียว บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดกรอบเวลาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการล่าช้า เป็นที่เสียหายแก่ราชการและคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง มิใช่บทบัญญัติที่กำหนดระยะเวลา แก่ผู้ถูกกล่าวหาในการต่อสู้คดี และที่จำเลยมีหนังสือขอขยายระยะเวลาทำคำคัดค้านตามเอกสารหมายเลข ๕ กับให้เรียกเอกสารแบบแปลนและประมาณราคามาประกอบเพื่อจัดทำคำคัดค้านเท่านั้น มิใช่ขอให้เรียกพยานหลักฐานมาประกอบการไต่สวนแต่อย่างใด การที่คณะกรรมการไต่สวน มิได้ดำเนินการเรียกพยานหลักฐานให้จึงมิใช่การกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการไต่สวนไม่รวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วน โดยเชื่อคำเบิกความของนายศักดิ์ดา อย่างเดียวนั้น เห็นว่า ตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมายเลข จ.๑ หน้าที่ ๒ มีการระบุถึงการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นพยานบุคคล ๙ ราย และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ รวม ๑๐ รายการ ต่อมาคณะกรรมการไต่สวนสอบปากคำพยานบุคคลเพิ่มเป็น ๑๗ ราย ถือเป็นการไต่สวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษ ต่อผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งหากได้ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนเพียงพอที่จะวินิจฉัยมูลความผิดของจำเลยแล้ว คณะกรรมการไต่สวนมีดุลพินิจที่จะมีคำสั่งได้ ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๒ วรรคหนึ่ง ด้วยเหตุผล

ดังได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนจึงเป็นไปโดยชอบแล้ว อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือไม่ ทางไต่สวนได้ความจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า ในการจัดทำงบประมาณของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในส่วนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี (สภาผู้แทนราษฎร) วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าชี้แจงงบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ มีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พยาน พร้อมกับเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมชี้แจงในการประชุมดังกล่าว จำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิสามัญฯ ชักถามเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พยานได้ร่วมชี้แจงข้อมูลต่อที่ประชุม ต่อมาวันที่ ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการพิจารณากลุ่มภารกิจและรายการตามลำดับ พยานและเจ้าหน้าที่เข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ จำเลยยังคงชักถามและโจมตีงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในเรื่องเดิม จากนั้น คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เพื่อพิจารณางบประมาณแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในส่วนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กำหนดประชุมในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่พยานนั่งรับประทานอาหารอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเบียร์หิมะในหมู่บ้านประชานิเวศน์ ๑ นางนันทนา สงฆ์ประชาอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ซึ่งพยานรู้จักในชื่อ “มันแกว” ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข

๐๖ ๒๓๙๔ ๖๕๖๒ ติดต่อมาที่โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ซึ่งเป็นหมายเลขโทรศัพท์ประจำตำแหน่งของพยานแล้วบอกให้เตรียมปากกาจด โดยให้พยานโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ แต่ขณะนั้นพยานไม่มีปากกา จึงใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ อีกเครื่องหนึ่งของพยาน บันทึกหมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวไว้ นางนันทนาไม่ได้แจ้งว่าเป็นหมายเลขของผู้ใด และให้โทรศัพท์ติดต่อเรื่องใด แต่พยานพอจะคาดคะเนได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในวันรุ่งขึ้น จากนั้น เวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา พยานใช้โทรศัพท์หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ ซึ่งเป็นหมายเลขที่จดทะเบียนในนามของนางอภิรดี วิเชียรศิลป์ ภริยาของพยาน ติดต่อไปที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ แต่ไม่มีผู้รับสาย หลังจากนั้น เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา เจ้าของโทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ ติดต่อกลับมา พยานจำเสียงได้ว่าเป็นจำเลย เพราะจำเลยเคยซักถามเกี่ยวกับงบประมาณในการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญฯ และเคยพูดคุยกันมาก่อน พยานและจำเลยใช้เวลาสนทนาประมาณ ๙ นาที ต่อมาเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์หาพยานอีกครั้ง ใช้เวลาสนทนาประมาณ ๖ นาที โดยจำเลยแนะนำตัวเองว่าเป็นรองประธานคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แล้วแจ้งว่า “พรุ่งนี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” พยานจึงถามว่า “เหตุใดจึงต้องงบประมาณเยอะจัง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณแต่ขอเป็นเงินสด” พยานบอกว่า “เงินเยอะขนาดนั้นจะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้นของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้เนื่องจากงานโครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยจึงบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งพยานเข้าใจว่างานประเภทดังกล่าว เป็นงานที่ใช้วิธีการตกลงราคาที่มีอยู่ประมาณ ๓๖๐ แห่ง พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ได้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐%” พยานจึงบอกว่า

“หากจะตัดงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมฯ ก็จะไม่ทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” ขณะสนทนาพยานกับจำเลยโทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้ง เนื่องจากสัญญาณโทรศัพท์หลุด ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ขณะนั้นพยานอยู่ภายในห้องรับประทานอาหาร แต่เมื่อเห็นว่าการสนทนาใช้เวลานาน จึงออกไปสนทนาภายนอกห้อง พยานไม่ได้บันทึกเสียงสนทนา และไม่ได้แจ้งให้เพื่อนของพยานทั้งสองคนทราบแต่อย่างใด ภายหลังจากนั้นในวันเดียวกันพยานใช้แอปพลิเคชันไลน์โทรศัพท์ติดต่อนายภาดลถาวรภุชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทและเล่าเหตุการณ์ดังกล่าวให้ฟัง ซึ่งนายภาดลแจ้งว่าถูกเรียกเงินในลักษณะเดียวกัน และพยานยังได้โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายสุรินทร์วรกิจธารัง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เล่าเรื่องการเรียกเงินดังกล่าวให้ฟัง พร้อมแจ้งให้ไปร่วมชี้แจงในการประชุมในวันรุ่งขึ้น และให้แจ้งนายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้ไปชี้แจงพร้อมกันด้วย ต่อมาช่วงเช้าของวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานโทรศัพท์ติดต่อนายนริศขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งรู้จักกันเป็นการส่วนตัว เล่าเหตุการณ์ดังกล่าวให้ฟัง นายนริศบอกกับพยานว่า “เรื่องแบบนี้ อย่าไปยอม” จากนั้น ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พยานได้ชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โดยตลอดการประชุม จำเลยยังคงซักถามเป็นส่วนมากเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อบาดาลเพียงโครงการเดียว พยานจึงให้นายสุรินทร์เป็นผู้ชี้แจง จนกระทั่งเวลาใกล้เที่ยง พยานเดินออกจากห้องประชุมเพื่อเข้าห้องน้ำ ระหว่างทางพบผู้อำนวยการส่วนในสำนักงานงบประมาณ หรือ ผอ.เจี๊ยบ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล พยานพูดกับผอ.เจี๊ยบ ในทำนองว่า รู้สึกอับอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามเยอะ และการพิจารณาไม่มีความคืบหน้า เนื่องจากมีวาระการพิจารณาถึง ๖ วาระ แต่ยังพิจารณาได้เพียงวาระแรกเท่านั้น ผอ.เจี๊ยบแสดงความเห็นใจ พยานจึง

เล่าเหตุการณ์ในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ให้ฟัง เมื่อกลับเข้าห้องประชุม พยานยื่นพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมมดบทรัพย์ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแถลงข่าว” หลังจากนั้นมีการประชุมต่ออีก จนกระทั่งพักการประชุมในช่วงเที่ยง พยานพบนายนิรศอีกครั้ง จึงได้เล่าเหตุการณ์ในที่ประชุมให้ฟัง และขอให้พาไปพบประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ ในการประชุมช่วงบ่าย คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาพิจารณาเพียง ๔๐ นาที ก็สามารถผ่านการพิจารณาได้ โดยพยานแถลงต่อที่ประชุมขอตัดลดงบประมาณลง ๑ เปอร์เซ็นต์ ประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งประธานคณะอนุกรรมการขอให้ตัดงบประมาณลง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีมีบุคคลอ้างว่าเป็นกรรมการเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานจึงเข้าพบและส่งบันทึกคำชี้แจงข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข จ.๒๔ นอกจากนี้ โจทก์ยังมีนายภาดล อธิบดี กรมทรัพยากรน้ำ นายกุศล รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายสุรินทร์ ผู้อำนวยการพัฒนา น้ำบาดาล และนายนิรศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เบิกความสนับสนุน เห็นว่า คดีนี้โจทก์มีนายศักดิ์ดา เบิกความถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่ตนได้ประสบมาเป็นลำดับขั้นตอนตั้งแต่การพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระดับกระทรวงเรื่อยมาถึงระดับกรมในที่ประชุมของ คณะกรรมการวิสามัญฯ จนถึงคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ซึ่งในข้อนี้ นอกจาก นายศักดิ์ดาแล้ว ยังมีนายกุศล รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายสุรินทร์ ผู้อำนวยการพัฒนา น้ำบาดาล มาเบิกความให้เห็นพฤติการณ์ของจำเลยที่ตั้งข้อสังเกตและซักถามงบประมาณของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมาโดยตลอด การตั้งข้อสังเกตและการซักถามของจำเลยที่เน้นย้ำโครงการของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีลักษณะตรวจสอบการใช้งบประมาณที่ผิดปกติ แตกต่างจากกรรมการและ

อนุกรรมการอื่น และมีลักษณะมุ่งที่จะสร้างความกดดันและความกังวลแก่นายศักดิ์ดาในฐานะผู้ขอ
งบประมาณว่าจะถูกตัดลดงบประมาณ เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขต่อรองการเรียกผลประโยชน์จากหัวหน้า
หน่วยงานที่ของบประมาณ ซึ่งทำให้เห็นถึงมูลเหตุชักจูงใจที่จำเลยโทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดา
ผ่านการติดต่อของนางนันทนา ยิ่งเมื่อพิจารณาเหตุการณ์ที่จำเลยโทรศัพท์มาหานายศักดิ์ดา
ผ่านการติดต่อของนางนันทนาในคืนวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยนายศักดิ์ดาและจำเลยใช้เวลา
สนทนาครั้งแรกประมาณ ๙ นาที และใช้เวลาสนทนาครั้งที่สองประมาณ ๖ นาที สอดคล้องกับข้อมูล
การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ อีกทั้งข้อความที่มีการสนทนาโต้ตอบกันทางโทรศัพท์
ระหว่างนายศักดิ์ดากับจำเลยตั้งแต่การเรียกเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อนายศักดิ์ดาปฏิเสธ
ก็เปลี่ยนมาเป็นของงานแทน เพื่อแลกกับการไม่ตัดลดงบประมาณ มีลักษณะพูดต่อรองกันไปมา
ซึ่งมีรายละเอียดมาก และเรื่องของการงานยังสอดคล้องกับการตั้งข้อสังเกตและการซักถามของจำเลย
เกี่ยวกับโครงการขุดเจาะน้ำบาดาล จึงยากที่นายศักดิ์ดาจะแต่งเรื่องขึ้นมาให้สอดคล้องกันได้เช่นนี้
ที่จำเลยต่อสู้ว่า จำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจในการขอแบบแปลนและ
ประมาณราคาเพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณได้ และจำเลยโทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดาให้ส่ง
แบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้าง ซึ่งจำเลยเคยตั้งข้อสังเกตไว้แล้วตั้งแต่ในชั้นพิจารณา
ของคณะกรรมการฯ ประกอบกับไม่มีข้อห้ามมิให้อนุกรรมการติดต่อกับหน่วยงานโดยตรง
จำเลยไม่เคยรู้จักนายศักดิ์ดามาก่อน ย่อมไม่กล้าเรียกเงินหรือของงาน โดยจำเลยมีนายจักรรัตน์ พัวช่วย
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เบิกความสนับสนุน แต่ได้ความจาก
นายจักรรัตน์ ซึ่งเบิกความในทำนองเดียวกับนางสาวแนนรับว่าต่างอยู่ในห้องประชุมภายหลังร่วมงาน
จริง แต่นายจักรรัตน์ไม่ทราบว่าจำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาเรื่องใด ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยโทรศัพท์
ติดต่อนายศักดิ์ดาเพื่อติดตามเอกสารเป็นการกระทำในขอบอำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการก็ตาม

แต่วิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารดังกล่าวย่อมจะต้องปฏิบัติตามแนวทางของคณะกรรมการ
ที่เคยปฏิบัติมาเช่นเดียวกัน ซึ่งในข้อนี้ ได้ความจากนายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ และ
พันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์ ภูสิโรรัมย์ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานแก้ปัญหาหนี้สินแห่งชาติ ซึ่งได้รับ
มอบหมายให้เป็นฝ่ายเลขานุการและสนับสนุนการประชุมของคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ
๒ เบิกความตรงกันว่า กรณีที่อนุกรรมการประสงค์จะขอเอกสารเพิ่มเติม อนุกรรมการต้องแถลง
ให้ที่ประชุมคณะกรรมการทราบ จากนั้นฝ่ายเลขานุการจะมีหนังสือแจ้งหน่วยงานและติดตาม
เอกสารดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่นายศักดิ์ดา นายสุรินทร์ และจำเลยเบิกความว่า
จำเลยเคยขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้างและทวงถามตั้งแต่การประชุมเมื่อวันที่ ๑๗
กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายสุรินทร์ได้รับการประสานจากฝ่ายเลขานุการก่อน จึงได้จัดเตรียมเอกสารและ
นำส่งให้ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ รวมถึงจำเลยโดยตรงที่บ้านพัก ซึ่งก็เป็นไปตามแนวทาง
ปฏิบัติที่นายสรเดช และพันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์เบิกความ จำเลยในฐานะกรรมการงบประมาณ
และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ย่อมต้องทราบแนวปฏิบัติเป็นอย่างดี หากหน่วยงาน
จัดเตรียมเอกสารไม่เพียงพอ จำเลยก็ควรต้องดำเนินการตามแนวปฏิบัติที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
กับเรื่องดังกล่าวกระทำสืบต่อกันมา การขอเอกสารต่าง ๆ โดยตรงจากหน่วยงานที่เข้ารับการพิจารณา
ย่อมเป็นช่องทางก่อให้เกิดการสมรู้ติดต่อเอื้อผลประโยชน์อันมิชอบต่อกัน อันเป็นเหตุให้
กลไกการตรวจสอบถ่วงดุลการตั้งงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานรัฐไม่สามารถดำเนินการได้
ข้อต่อสู้ของจำเลยจึงไม่เป็นไปตามหลักปฏิบัติ จึงเป็นข้อพิรุธ ทำให้น้ำหนักพยานหลักฐานของโจทก์
มากขึ้น ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า ขณะสนทนาทางโทรศัพท์ นายศักดิ์ดา อยู่ร่วมกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์
ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ซึ่งเป็นเป็นพยานคู่ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กับโจทก์ต่างไม่นำมาไต่สวน
และไม่มีการบันทึกเสียงสนทนายระหว่างกันนั้น นายศักดิ์ดายืนยันมาตั้งแต่ที่ให้การต่อคณะกรรมการ

ป.ป.ช. ว่า ขณะที่จำเลยโทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดา นายศักดิ์ดาออกไปสนทนากับจำเลยด้านนอก ห้องอาหาร พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋จึงไม่ทราบเรื่อง และไม่มีเหตุที่นายศักดิ์ดาต้องแจ้งให้ คนทั้งสองทราบ จึงไม่ใช่ประจักษ์พยานที่รับรู้ถ้อยคำสนทนาระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดา การที่ โจทก์ไม่นำพลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋มาเป็นพยานในชั้นศาลจึงมิใช่เป็นข้อพิรุธแต่อย่างใด ส่วนที่ ไม่มีการบันทึกเสียงสนทนาระหว่างนายศักดิ์ดาและจำเลยไว้เป็นหลักฐานนั้น อาจเป็นเพราะเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าทันทีทันใด นายศักดิ์ดาจึงไม่มีโอกาสที่จะบันทึกเสียงสนทนาไว้ แม้นายศักดิ์ดา กล่าวต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนซึ่งสื่อมวลชนนำออกเผยแพร่ในทำนองว่าได้บันทึกเสียงการสนทนา ระหว่างจำเลยกับนายศักดิ์ดาไว้ แต่เมื่อเข้าไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มเติม วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และเบิกความต่อศาลยืนยันว่าไม่มีการบันทึกการสนทนานั้น น่าเชื่อว่าการพูดต่อ ที่ประชุมและการให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการดังกล่าวเนื่องจากความไม่พอใจจากการซักถาม ของจำเลย และต้องการแสดงให้เห็นว่าตนมีพยานหลักฐานที่มั่นคงที่จะกล่าวหาจำเลยตามที่อ้างได้ แม้นบันทึกการสนทนาจะไม่มีอยู่จริงก็เป็นเพียงการขาดพยานหลักฐานอย่างหนึ่งที่ยืนยันคำพูด ของจำเลยเท่านั้น แต่เหตุการณ์ที่นายศักดิ์ดาอ้างว่ามีการบันทึกเสียงสนทนาเกิดขึ้นหลังจากที่ นายศักดิ์ดาเล่าเหตุการณ์ที่จำเลยโทรศัพท์เรียกเงินจากตนอันเป็นการยืนยันข้อเท็จจริงให้นายภาดล นายสุรินทร์และนายนิศทราบแล้ว โดยหลังเกิดเหตุการณ์เรียกเงินในคืนวันเดียวกัน นายศักดิ์ดาได้ โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายภาดล และนายสุรินทร์ เล่าเรื่องการเรียกเงินดังกล่าวให้ฟัง ทันที โดยในส่วนนี้ โจทก์ยังมีนายภาดลและนายสุรินทร์มาเบิกความยืนยัน โดยเฉพาะนายภาดล ยังเบิกความสนับสนุนได้ความทำนองว่า นางนันทนาแจ้งให้นายภาดลโทรศัพท์ติดต่อจำเลยเช่นกัน ซึ่งจำเลยสนทนากับนายภาดลเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำที่นายภาดลดูแล มีการซักถาม

จนนำไปสู่การพูดในเชิงเข้ามาดูผลงานโครงการ ซึ่งตามความเข้าใจของนายภาดลมีลักษณะในเชิง
ของงานของกรมดังกล่าว และในวันรุ่งขึ้น นายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์ติดต่อนายนริศ ซึ่งรู้จักกัน
เป็นการส่วนตัว เล่าเรื่องที่ถูkJำเลยเรียกเงินให้นายนริศฟังด้วย แม้นายภาดล นายสุรินทร์ และ
นายนริศ ต่างเป็นคนที่รู้จักในฐานะเพื่อนและผู้ได้บังคับบัญชาของนายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์ก็ตาม แต่ต่างก็เป็น
ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และเป็นถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองหรือขัดแย้งกับJำเลย
มาก่อน พยานบุคคลทั้งสามยังเบิกความสอดคล้องต้องกันเชื่อมโยงกับที่นายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์เบิกความ จึงเชื่อว่า
เบิกความไปตามที่รู้เห็นมาจริง แม้เป็นพยานบอกเล่า แต่โดยสถานะและหน้าที่ของพยานดังกล่าว
มีโอกาสเกี่ยวข้องกับข้อความที่ตนรับทราบมา น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ จึงมีเหตุให้รับฟัง
พยานดังกล่าว ที่Jำเลยอุทธรณ์ว่าพยานเหล่านี้เป็นพยานบอกเล่า และเป็นคนที่รู้จักสนิทสนม
หรือเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของนายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์จึงฟังไม่ขึ้น เมื่อพยานดังกล่าวเป็นพยานพหุเหตุแวดล้อม
ที่ใกล้ชิดต่อเหตุการณ์เช่นนี้ย่อมสนับสนุนคำเบิกความของนายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์ให้มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ดังนั้น
การไม่มีการบันทึกเสียงสนทนาระหว่างJำเลยกับนายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์ไม่ถึงกับเป็นเหตุให้คำเบิกความ
ของนายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์มีน้ำหนักน้อยลง ส่วนที่นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการแผนงาน
บูรณาการ ๒ พยานJำเลย เบิกความว่า หลังจากนายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์ในที่ประชุมแล้ว นายศรัณย์วุฒิจะพา
นายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์ไปแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน นายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์พูดในทำนองว่า ไม่มีใครเรียกเงิน แต่ที่กล่าวไป
เช่นนั้น เพราะโมโหJำเลยจากการซักถาม ก็อาจเป็นเพราะนายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์ไม่ต้องการไปแถลงข่าว
ต่อสื่อมวลชนในวันนั้นเพื่อให้เรื่องราวบานปลาย และที่Jำเลยอุทธรณ์ว่านายศักดิ์ดาภิทรศาสตร์มีสาเหตุโกรธเคือง
กับJำเลยมาก่อน แม้Jำเลยจะอ้างบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงและความเห็นของ
นายชาดา ไทยเศรษฐ์ เอกสารหมายเลข ๓๑ เพื่อสนับสนุนข้อกล่าวอ้างดังกล่าว ก็เป็นเพียงความเห็น
เรื่องการซักถามและการตั้งข้อสังเกตของJำเลย เป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่โดยธรรมดาย่อมมีเหตุ

กระทบกระทั่งกันเกิดขึ้นได้ หากจะมีความไม่พอใจเกิดขึ้นระหว่างการประชุมบ้างก็เป็นเรื่องปกติ ไม่น่าถึงขนาดที่จะต้องแต่งเรื่องร้ายแรงขึ้นมาเพื่อปรักปรำจำเลย พยานหลักฐานโจทก์จากทางใต้สวน ตามที่วินิจฉัยมามีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า ในคืนเกิดเหตุจำเลยโทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดาเพื่อเรียกเงิน หรือของานก่อสร้างจากนายศักดิ์ดา มิฉะนั้นจำเลยจะตัดงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่นายศักดิ์ดาเป็นอธิบดีอยู่ เมื่อขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้รับ แต่งตั้งเป็นกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และเป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ตามลำดับ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ แม้คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ จะไม่มีอำนาจในการ พิจารณาปรับลดงบประมาณโดยเบ็ดเสร็จเด็ดขาด แต่ก็มีอำนาจในการเสนอความเห็น ต่อคณะกรรมการวิสามัญงบประมาณในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับคำของบประมาณ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเลยเป็นหนึ่งในคณะกรรมการวิสามัญย่อมมีอำนาจในการแสดงความคิดเห็น สนับสนุนรายงานของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่จัดทำขึ้นตามที่จำเลยตั้งข้อสังเกต ไว้ ดังนั้น ความเห็นของจำเลยในฐานะอนุกรรมการวิสามัญแผนงานบูรณาการ ๒ ที่อภิปราย และตั้งข้อสังเกตไว้ต่อที่ประชุม ย่อมส่งผลให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่หน่วยงานที่ขอรับการจัดสรร งบประมาณได้ การที่จำเลยโทรศัพท์เรียกเงินหรือขอผลประโยชน์จากโครงการในการจัดทำ งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเป็นการอาศัยโอกาสในตำแหน่งที่ตนมีอำนาจและหน้าที่ ที่อาจเสนอปรับลดงบประมาณได้ และเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอันเป็นการ แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และเป็นการขอ เรียก รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ จึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติ

(อม.๕๐)

- ๒๓ -

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง วินิจฉัยมาชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น สำหรับประเด็นปลีกย่อยตามอุทธรณ์ของจำเลยข้ออื่น ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป

จึงวินิจฉัยยืน.

นายชูศักดิ์ ทองวิฑูโรดม

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายอนุรักษ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย และเป็นกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุ

กรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน การบูรณาการด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำเกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัดในการประชุมดังกล่าวนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม

๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณการราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมดให้คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกแทนราษฎรจนครบถ้วน รวมถึงส่งเอกสารดังกล่าวให้จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยได้เรียก รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สินเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีขอบจากนายศักดิ์ดา เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาว่า “พรงนี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยาะจ้ง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยาะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐%” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” จากนั้นต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าเอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุม

คณะกรรมการวิสามัญฯ และได้ส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณการราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงชักถามในประเด็นเดิม ซึ่งทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียง

ข้างมาก ลงโทษจำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบกับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอุทธรณ์ของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย โดยได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และแต่งตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญดังกล่าว ตามเอกสารหมายเลข จ. ๑๕ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญ ฯ ประชุมพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมทรัพยากรน้ำ ในการประชุมดังกล่าวจำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญ ฯ ตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรเครื่องสูบน้ำไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำ และ

โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็มว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากันพร้อมทั้งขอรายละเอียดโครงการ และเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งผู้แทนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงและแจ้งว่าแบบแปลนและการประมาณราคาจะจัดส่งให้ในภายหลัง ตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ. ๑๗ หน้า ๗๙๔ และในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีมติแต่งตั้งอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ ประกอบด้วยจำเลย และบุคคลอื่นอีก ๙ คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมาธิการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขาธิการคณะอนุกรรมาธิการ ตามเอกสารหมาย จ. ๑๘ หน้า ๖๖๗ ถึง ๖๗๒ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ถึงประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ขอส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ตามเอกสารหมาย จ. ๒๐ หน้า ๙๓๓ ถึง ๑๐๑๖ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ก่อนเลิกประชุม นางสาวแนนแจ้งที่ประชุมว่า นัดประชุมครั้งต่อไปวันพุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมืองตามลำดับ แล้วเลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามเอกสารหมาย จ. ๒๑ หน้า ๑๑๔๑/๑ หลังเลิกประชุม จำเลย นางสาวแนน นางนันทนา และนายจักร์ตัน พัวช่วย อนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ยังนั่งอยู่ใน

ห้องประชุมเพื่อรับประทานอาหารเย็น และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการอยู่สรุปการประชุมในวันนั้นและเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไป วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงระหว่างเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา ถึง ๒๐ นาฬิกา มีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ติดต่อกันระหว่างจำเลยกับนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งขณะนั้นอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ ในหมู่บ้านประชาานิเวศน์ ๑ ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำเลยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ติดต่อกับนายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง ครั้งแรก เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา สนทนาเป็นเวลา ๕๖๕ วินาที และครั้งที่สอง เวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา สนทนาเป็นเวลา ๓๖๕ วินาที ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ. ๒๕ หน้า ๑๕๖๔ ถึง ๑๕๖๗ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ในช่วงเช้า จำเลยเข้าร่วมประชุมได้อภิปรายตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินงานเอง ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท การเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่เจาะเป็นรถของราชการ พร้อมกับขอแบบแปลนและประมาณการราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายศักดิ์ดา นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายสุรินทร์ วรกีจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นผู้ชี้แจงตอบข้อซักถามพร้อมกับนำแบบแปลนฉายขึ้นจอโปรเจคเตอร์ประกอบการชี้แจง ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ. ๒๑ หน้า ๑๑๕๔/๑ ในการชี้แจงช่วงหนึ่ง นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “ ท่าน (จำเลย) ก็คุยกับผมหลายรอบ ผมอัดเทปไว้นะครับ” และช่วงใกล้เที่ยงนายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ผม ๕ ล้านบาท ผมจะไปแถลงข่าว” แต่ข้อความหลังไม่มีการบันทึกไว้ในรายงานการประชุม และพักการประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา ในช่วงบ่ายมีการประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณามีมติเห็นควรปรับลด

งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เหตุผลการปรับลดเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย/ปรับลดเป้าหมาย ตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ. ๒๑ หน้า ๑๕๕๗ ถึง ๑๕๖๘ และรายงานผลการพิจารณาเอกสารหมาย จ. ๒๖ หน้า ๑๕๙๒ ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยและนางสาวนันทนาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและนางนันทนาทราบแล้ว และสรุปสำนวนพร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติสำหรับการกระทำของนางนันทนาว่าไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป และมีมติสำหรับการกระทำของจำเลยว่ามีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหาและเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ในส่วนคดีอาญาให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์เพื่อยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ในส่วนคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ คดีดังกล่าวศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกมีว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ขอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ตั้งคณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้นก่อน

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๐ นอกจากนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังดำเนินคดีโดยรวบรัด รีบเร่งผิดปกติเพื่อมุ่งเอาผิดจำเลย เนื่องจากภายหลังมีการร้องเรียนเพียง ๑ วัน ก็เรียกนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มาไต่สวน ทั้งที่หนังสือร้องเรียนตามเอกสารหมายเลข จ. ๓ ไม่มีรายละเอียดที่กล่าวถึงจำเลยหรือคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เลย เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลันโดยในกรณีที่ต้องมีการไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะ เป็นกรณีที่มีการกล่าวหาหรือไม่ ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบเบื้องต้นก่อน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้ และมาตรา ๕๑ บัญญัติว่า ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่าง กว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรง ตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อย กว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้ จากบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว เห็นได้ว่า กฎหมายใช้ถ้อยคำแตกต่างกัน โดยกฎหมายระบุขั้นตอนการดำเนินการออกเป็นสองส่วน ได้แก่ การ ตรวจสอบเบื้องต้น และการไต่สวน สำหรับการตรวจสอบเบื้องต้นกฎหมายกำหนดขั้นตอนและวิธีการไว้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ส่วนการไต่สวนกฎหมายบัญญัติเรื่องการไต่สวนไว้ใน

มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ โดยการไต่สวนตามมาตรา ๕๐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมาย เลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้ ส่วนการไต่สวนตาม มาตรา ๕๑ เป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า การไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบ อย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีที่มีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อย กว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้ สำหรับการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คดีนี้ เป็นเรื่องที่มีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า มีอนุกรรมการฯ บางคนโทรศัพท์ เรียกเงิน ๕ ล้านบาทจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อแลกกับการผ่าน บปประมาณให้ เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่ ตามหนังสือร้องเรียน เอกสารหมาย จ. ๓ การที่เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมาย ตรวจสอบเบื้องต้นก่อน จึงเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง และตามระเบียบ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓๓ ที่กำหนดหน้าที่และอำนาจผู้ตรวจสอบไว้ โดยเลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายมีอำนาจ ตรวจสอบได้โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่จำเป็นต้องมอบหมาย กรณีดังกล่าวจึงเป็นขั้นตอนการตรวจสอบ เบื้องต้นเท่านั้น หากต้องมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ไต่สวนเบื้องต้นดังที่จำเลยอุทธรณ์ไม่ แม้ขั้นตอนการตรวจสอบ จะมีการเรียกนายศักดิ์ดาไต่สวนภายหลังจากที่มีการร้องเรียนเพียง ๑ วัน ก็เป็นการดำเนินการตาม มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ที่ต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน ส่วนการไต่สวนคดีนี้เป็นการไต่ สอนจำเลยซึ่งขณะถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และข้อกล่าวหาตามหนังสือร้องเรียน ตามเอกสารหมาย จ. ๓ เป็นเรื่องร้ายแรงจึงเป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการ ป.ป.ช. ไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวน

ตามมาตรา ๕๑ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๕๐ ก่อนดังที่จำเลยอุทธรณ์ ดังนั้น การดำเนินการในชั้นตรวจสอบเบื้องต้นและการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมาย ปัญหาตามอุทธรณ์ของจำเลยต่อไปว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินคดีโดยรวบรัด รับเร่งผิดปกติเพื่อมุ่งเอาผิดจำเลย หรือไม่ เห็นว่า การที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้นายพิทักษ์ ภัทรารุณชัย ซึ่งมีตำแหน่งเป็นพนักงานไต่สวนเรียกนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มาไต่สวนในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ภายหลังมีการร้องเรียนเพียง ๑ วัน เป็นเรื่องที่เลขาธิการสำนักงาน ป.ป.ช. หรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบเบื้องต้นก่อน ซึ่งต้องดำเนินการโดยพลันตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และการดำเนินการดังกล่าวเป็นเพียงขั้นตอนการตรวจสอบเบื้องต้นว่ามีข้อมูลและรายละเอียดเพียงพอที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง หาใช่เป็นการไต่สวนดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ไม่ และเมื่อตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนขึ้น ตามคำสั่งที่ ๑๙๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เห็นได้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้เวลาในการตรวจสอบเบื้องต้นนานถึง ๖๐ วัน โดยสอบพยานบุคคลรวม ๙ ราย และรวบรวมเอกสารเป็นพยานหลักฐานอีก ๑๐ รายการ ก่อนจะมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน ดังนี้ การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ดำเนินการไต่สวนนายศักดิ์ดา ในชั้นตรวจสอบเบื้องต้นจึงมิใช่การดำเนินคดีโดยรวบรัด รับเร่งผิดปกติเพื่อมุ่งเอาผิดจำเลย ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยคณะกรรมการไต่สวนไม่เรียกพยานหลักฐานที่จำเลยร้องขอ ไม่แสวงหาพยานหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนนั้น เห็นว่า แม้มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง จะกำหนดว่าในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหาก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวก็กำหนดระยะเวลาให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกบุคคลหรือเรียก

เอกสารภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๔๖ วรรคสาม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามรายงานและสำนวนการไต่สวนตามเอกสารหมาย จ. ๑ ว่า จำเลยได้ร้องขอให้เรียกพยานบุคคลเกินกว่าสามสิบวัน โดยคณะกรรมการไต่สวนได้บันทึกเหตุที่ไม่เรียกพยานบุคคลตามที่จำเลยร้องขอว่า เนื่องจากจำเลยร้องขอให้เรียกพยานบุคคลเกินกว่าระยะเวลา สามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา และจำเลยยังมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา อีกทั้งมิได้ระบุพยานบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์หรือไม่ อย่างไร พยานบุคคลที่จำเลยขอให้เรียกไม่มีผลต่อการวินิจฉัย และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ซึ่งเป็นการบันทึกเหตุที่ คณะกรรมการไต่สวน ไม่เรียกพยานบุคคลให้กับจำเลยตามที่ร้องขอโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนที่ คณะกรรมการไต่สวนไม่เรียกพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ นายเต๋อ และภริยาของนายศักดิ์ดา มา ไต่สวน หรือไม่เรียกเอกสารแบบแปลนและประมาณการราคาให้แก่จำเลยนั้น ก็เป็นดุลพินิจของ คณะกรรมการไต่สวนว่าพยานบุคคลใดเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือไม่และข้อเท็จจริงจากการไต่สวนเพียงพอที่จะวินิจฉัยหรือไม่ หากเห็นว่าเพียงพอแล้วก็ไม่จำเป็นต้องไต่สวนพยานอื่นอีก สำหรับการเรียกเอกสารของจำเลยเป็นเพียงต้องการนำมาใช้ประกอบการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของจำเลยเท่านั้น การที่ คณะกรรมการไต่สวนไม่ดำเนินการให้จึงมิใช่การกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ดังที่จำเลยอุทธรณ์ ด้วยเหตุผล ดังที่วินิจฉัยมาดังกล่าวข้างต้น การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนจึงเป็นไปโดยชอบแล้ว อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือไม่ ทางไต่สวนนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ สภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ ได้พิจารณาภาพรวมงบประมาณของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงฯ เป็นผู้ชี้แจง พยานและนายสุรินทร์ วรภิจรรย์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เข้าร่วมประชุมเพื่อสนับสนุนข้อมูล จำเลยในฐานะกรรมการได้ซักถามงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและขอประมาณการราคาในแต่ละโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล วันที่ ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พยาน นายสุรินทร์ และนายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เข้าร่วมประชุมชี้แจงงบประมาณ จำเลยในฐานะกรรมการได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเรื่องอัตราราคางานต่อหน่วยของการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่มีการตั้งงบประมาณไว้สูงเกินไป และราคาที่เท่ากันของแต่ละจังหวัด พยานได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยตั้งแต่การประชุมครั้งก่อน แต่จำเลยยังคงตั้งคำถามในประเด็นราคางานต่อหน่วยที่สูงเกินไป และจำเลยขอแบบแปลนและประมาณการราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ส่งเอกสารเพิ่มเติมให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และส่งให้จำเลยที่คอนโดมิเนียมของจำเลยแล้ว เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่พยานกำลังนั่งรับประทานอาหารอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเบียร์หิมะ ในหมู่บ้านประชาโนเวศน์ ๑-นางนันทนา สงฆ์ประชาอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๒๓๙๔ ๖๕๖๒ โทรติดต่อมาที่โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ของพยานบอกให้โทรไปที่โทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ พยานจึงใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ บันทึกหมายเลขดังกล่าวไว้ นางนันทนาไม่ได้แจ้งว่าเป็นหมายเลขของผู้ใด และให้โทรศัพท์ติดต่อเรื่องใด แต่พยานพอจะ

คาดการณ์ได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในวันรุ่งขึ้น ต่อมาเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา พยานใช้โทรศัพท์หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ โทรไปที่หมายเลขตามที่ได้รับแจ้ง แต่ไม่มีผู้รับสาย หลังจากนั้นเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ผู้ใช้โทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ โทรกลับมา พยานจำเสียงได้ว่าบุคคลดังกล่าวคือจำเลย เพราะจำเลยเคยซักถามเกี่ยวกับงบประมาณในการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญ และเคยพูดคุยกันมาก่อน โดยจำเลยแนะนำตัวเองแล้วพูดว่า “พรุ่งนี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” พยานถามว่า “เหตุใดจึงต้องงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตัดงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานบอกว่า “เงินเยอะขนาดนั้นจะไปหาจากที่ไหน” จำเลยพูดว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้เนื่องจากงานโครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยจึงพูดว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งพยานเข้าใจว่างานประเภทดังกล่าว เป็นงานที่ใช้วิธีการตกลงราคาที่มีอยู่ประมาณ ๓๖๐ แห่ง พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยพูดว่า “ถ้าไม่ได้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐%” พยานจึงบอกว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมฯ ก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการหรือรายแห่ง” พยานและจำเลยใช้เวลาสนทนาช่วงแรกประมาณ ๙ นาทีเศษ และช่วงที่สองตั้งแต่วเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา ใช้เวลาสนทนาประมาณ ๖ นาทีเศษ ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ. ๒๕ หลังจากนั้นในวันเดียวกัน พยานใช้แอปพลิเคชันไลน์โทรติดต่อนายภาดล ถาวรฤชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ และนายสุรินทร์ วรจิตดำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมกำชับนายสุรินทร์ให้เข้าร่วมชี้แจงในการประชุมในวันรุ่งขึ้น และให้แจ้งรองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้เข้าร่วมประชุมด้วย ต่อมาช่วงเช้าของวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานโทรศัพท์ติดต่อนายนริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งรู้จักกันเป็นการส่วนตัว เล่าเหตุการณ์ดังกล่าวให้ฟัง นายนริศบอกกับพยานว่า “เรื่องแบบนี้ อย่าไปยอม” ในการประชุม

คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ตลอดจนการประชุม จำเลยยังคงซักถามเป็นส่วนมากเกี่ยวกับโครงการชุดเจาะบ่อบาดาลเพียงโครงการเดียว พยานให้นายสุรินทร์เป็นผู้ชี้แจง จนกระทั่งเวลาใกล้เที่ยง พยานเดินออกจากห้องประชุมเพื่อเข้าห้องน้ำ ระหว่างทางพบ ผู้อำนวยการส่วนในสำนักงานงบประมาณ หรือผอ.เจี๊ยบ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล พยานพูดกับผอ.เจี๊ยบ ในทำนองว่า ตนรู้สึกอับอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามเยาะ และการพิจารณาไม่มีความคืบหน้า เนื่องจากมีวาระการพิจารณาถึง ๖ วาระ แต่ยังพิจารณาได้เพียงวาระแรกเท่านั้น ผอ.เจี๊ยบแสดงความเห็นใจ พยานจึงเล่าเหตุการณ์ในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ให้ฟัง เมื่อกลับเข้าห้องประชุม พยานยื่นพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ ๕ ล้าน ผมจะไปแถลงข่าว” หลังจากนั้นที่ประชุมไม่ได้มีการประชุมต่ออีก จนกระทั่งพักการประชุมในช่วงเที่ยง ขณะพักประชุม พยานพบนายนิรศอีกครั้ง จึงได้เล่าเหตุการณ์ในที่ประชุมให้ฟัง และขอให้พาไปพบประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ และในการประชุมช่วงบ่าย คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาพิจารณาเพียง ๔๐ นาที ก็สามารถผ่านการพิจารณาได้ โดยพยานแถลงต่อที่ประชุมขอตัดลดงบประมาณลง ๑% ประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งประธานคณะอนุกรรมการได้ขอให้ตัดงบประมาณลง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนจำเลยนำสืบอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความปฏิเสธว่า จำเลยโทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาพูดคุยเรื่องเอกสารแบบแปลนและประมาณการราคาโครงการชุดเจาะบ่อบาดาล จำเลยไม่ได้เรียกเงินจากนายศักดิ์ดา เห็นว่า โจทก์มีนายศักดิ์ดาเป็นประจักษ์พยานเพียงปากเดียวที่รู้เห็นเรื่องที่จำเลยโทรศัพท์เรียกเงิน แต่จำเลยปฏิเสธ คำเบิกความของนายศักดิ์ดา กับจำเลยมีลักษณะโต้แย้งกันอยู่ จึงต้องพิจารณาคำเบิกความของนายศักดิ์ดาด้วยความระมัดระวัง รวมทั้งพยานพฤติเหตุแวดล้อมและพยานหลักฐานอื่นของทั้งสองฝ่ายประกอบกันด้วย เมื่อพิจารณาคำเบิกความของนายศักดิ์ดาแล้ว นายศักดิ์ดาเบิกความถึงความเป็นมาสืบเนื่องมาจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หลังจากสภาผู้แทนราษฎรลง

มได้รับหลักการในวาระที่หนึ่งแล้วมีการตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นมาเพื่อพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งจำเลยได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย ในการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เป็นการพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการตั้งข้อสังเกตมอบให้อนุกรรมการพิจารณา จำเลยและกรรมการหลายคนขอเอกสารเพิ่มเติมจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีการตั้งข้อสังเกตของกรรมการและกรรมการหลายคนขอเอกสารเพิ่มเติมจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยจำเลยขอรายละเอียดโครงการสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท และโครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท ส่วนกรรมการคนอื่น ๆ ก็ขอเอกสารเพิ่มเติมเช่นเดียวกัน ตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ. ๑๗ แม้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมให้คณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ แล้วก็ตาม แต่เอกสารที่ส่งให้ก็ยังไม่ครบตามที่คณะกรรมการและอนุกรรมการขอ ดังที่ปรากฏจากรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการพิจารณาร่างรายงานของคณะอนุกรรมการเอกสารหมาย จ. ๒๑ ว่า จำเลยสอบถามฝ่ายเลขานุการประจำคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ถึงเอกสารแบบแปลนและประมาณการราคาที่ต้องจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเมื่อคราวประชุมที่ผ่านมา และเจ้าหน้าที่ประจำคณะอนุกรรมการตอบจำเลยว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลยังไม่มีส่งให้ จำเลยจึงขอให้ตั้งข้อสังเกตและบันทึกไว้ในรายงาน แสดงให้

เห็นว่าในการพิจารณาประมาณของคณะกรรมการการวิสามัญ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่มีการขอเอกสารเพิ่มเติมจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไม่มีการส่งเอกสารตามที่คณะกรรมการการ และอนุกรรมการขอจริง ในข้อนี้ได้ความจากนางนันทนา สงฆ์ประชา ซึ่งมีตำแหน่งเป็น อนุกรรมการและเลขานุการของอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ว่า ในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา หลังจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้ประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เสร็จสิ้น พยานได้โทรศัพท์ประสานกับนายภาดล ถาวรฤทธิรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ และ นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ตามความประสงค์ของจำเลยรองประธาน อนุกรรมการที่ได้แจ้งไว้ในที่ประชุมเกี่ยวกับเรื่องแบบแปลนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และให้ทั้งสองติดต่อไปที่จำเลย ส่วนทั้งสองคนจะพูดคุยกับจำเลยอย่างไรนั้นพยานไม่ทราบ และเบิกความตอบ ศาลอีกตอนหนึ่งว่า จำเลยพูดหลายครั้งในที่ประชุมว่าได้ขอแบบแปลนบ่อบาดาลแล้วแต่ยังไม่ได้รับและ จะทำให้พิจารณาประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ได้ ประธานคือนางสาวแนน จึงบอกว่าเป็น หน้าที่ของฝ่ายเลขาว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้ได้รับเอกสารรวดเร็วเพราะต้องพิจารณาตั้ง ๑๙ กระทรง ๓๘ หน่วยงาน ฉะนั้นให้ฝ่ายเลขาหมายถึงพยานประสานอธิบดี เจือสมกับข้อนำสืบของจำเลยที่ว่าจำเลย ติดต่อนายศักดิ์ดาก็เพื่อขอแบบแปลนและประมาณการราคาโครงการขุดเจาะบ่อบาดาลเท่านั้น ทั้งเมื่อ พิจารณาคำเบิกความของนายศักดิ์ดาที่ว่าจำเลยโทรศัพท์เรียกเงิน ๕ ล้านบาท เพื่อแลกกับการไม่ปรับ ลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็พบว่ามีข้อพิรุธอยู่หลายประการ กล่าวคือ ช่วงเวลาที่ นายศักดิ์ดาอ้างว่าจำเลยโทรศัพท์เรียกเงินจากนายศักดิ์ดา เป็นช่วงที่นายศักดิ์ดากำลังรับประทาน อาหารอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะและนายเต๋อ ที่ร้านเปียร์หิมะ จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับ นายศักดิ์ดาถึงสองช่วงเวลาครั้งแรก ๙ นาฬิกาเศษ และครั้งที่สอง ๖ นาฬิกาเศษ โดยนายศักดิ์ดาเบิกความว่า จำเลยพูดแนะนำตัวแล้วเรียกเงิน ๕ ล้านบาทจากนายศักดิ์ดาทันทีซึ่งเป็นเรื่องผิดปกติวิสัยของคนทั่วไป ที่มีได้มีความสนิทสนมกันมาก่อนทั้งจำเลยเองเป็นถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้รับแต่งตั้งเป็น

กรรมการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้วย ส่วนนายศักดิ์ดา เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่มีตำแหน่งถึงอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงน่าจะสงสัยว่าจำเลยจะกล้าเรียกเงินจากนายศักดิ์ดาคนที่ตั้งที่นายศักดิ์ดาเบิกความ ยิ่งไปกว่านั้นการพิจารณาปรับลดงบประมาณต้องกระทำภายใต้มติของคณะกรรมการทั้งคณะจำเลยเพียงคนเดียวไม่อาจปรับลดงบประมาณของหน่วยงานราชการได้โดยลำพัง โดยเฉพาะการจัดทำงบประมาณของหน่วยงานเป็นการดำเนินการตามปกติทั่วไปข้าราชการประจำมิได้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียกับงบประมาณของหน่วยงานนั้น การเรียกเงินจากข้าราชการเพื่อแลกกับการไม่ปรับลดงบประมาณของหน่วยงานที่ข้าราชการสังกัดเช่นนี้ วิญญูชนทั่วไปย่อมคาดหมายได้ว่าข้าราชการไม่น่าจะหาเงินมาให้ตนได้ ข้อกล่าวอ้างของนายศักดิ์ดา จึงยังมีข้อพิรุธและน่าสงสัยอย่างยิ่ง นอกจากนี้ขณะที่นายศักดิ์ดาพูดคุยทางโทรศัพท์กับจำเลย นายศักดิ์ดาอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ และนายเต๋อ ซึ่งต้องเป็นเพื่อนสนิทกันพอสมควรจึงมาร่วมรับประทานอาหารเย็นด้วยกัน การที่จำเลยโทรศัพท์เรียกเงินจากนายศักดิ์ดามากถึง ๕ ล้านบาท นับว่าเป็นเรื่องน่าตกใจและเป็นเรื่องร้ายแรง นายศักดิ์ดาน่าจะเปิดเสียงลำโพงขณะสนทนา หรือบันทึกเสียงการสนทนาไว้ หรือเล่าเรื่องที่จำเลยเรียกเงินให้บุคคลทั้งสองฟัง โดยเฉพาะพลตำรวจตรีวิวัฒน์เป็นถึงเจ้าพนักงานตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และการเรียกเงินเพื่อแลกกับการไม่ปรับลดงบประมาณถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายอย่างร้ายแรง แต่นายศักดิ์ดากลับไม่เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้บุคคลทั้งสองฟัง อีกทั้งระหว่างพูดคุยทางโทรศัพท์กับจำเลยนายศักดิ์ดา ยังลุกออกจากโต๊ะอาหารออกไปพูดคุยกับจำเลยด้านนอกอันมีลักษณะปกปิดมิให้ผู้ใกล้ชิดรับฟังข้อความที่มีการสนทนาอีกด้วยจึงเป็นข้อพิรุธอีกประการหนึ่ง ทั้งที่บุคคลทั้งสองน่าจะเป็นพยานที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์และทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดามีน้ำหนักยิ่งกว่านายภาดล นายสุรินทร์ และนายนิรุต ซึ่งเป็นเพียงพยานบอกเล่า แม้โจทก์จะมีนายภาดล นายสุรินทร์ และนายนิรุต มาเบิกความในทำนองเดียวกันว่า นายศักดิ์ดาได้โทรศัพท์เล่าให้พยานทั้งสามฟังว่าจำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕ ล้านบาท เพื่อแลกกับการไม่ปรับลดงบประมาณก็ตาม

แต่พยานทั้งสามปากเป็นบุคคลผู้ใกล้ชิดสนิทสนมหรือผู้ใต้บังคับบัญชาของนายศักดิ์ดา ทั้งต่างก็เป็นเพียงพยานบอกเล่าที่รับฟังเรื่องราวมาจากนายศักดิ์ดาอีกทอดหนึ่ง ส่วนความจริงจะเป็นเช่นใดพยานทั้งสามไม่อาจทราบได้ จึงเป็นพยานที่มีน้ำหนักน้อย ประกอบกับนายศักดิ์ดาเองก็ให้ถ้อยคำ ชี้แจงข้อเท็จจริง และเบิกความแตกต่างกันไม่อยู่กับร่องกับรอย กล่าวคือ นายศักดิ์ดาทำหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง กรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นคณะกรรมการการเรียกรับเงิน ๕ ล้านบาท โดยมีข้อความตอนหนึ่งว่า หลังจากมีบุคคลโทรศัพท์มาเรียกเงินแล้วนายศักดิ์ดาได้โทรศัพท์ไปสอบถาม นายภาดล อธิบดี กรรมการทรัพยากรน้ำว่ามีคนโทรหาและขอเงินหรือไม่ อธิบดีกรรมการทรัพยากรน้ำตอบว่ามีการเรียกเงินจาก อธิบดีกรรมการทรัพยากรน้ำ ๑๐ ล้านบาท ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวนายภาดล อธิบดีกรรมการทรัพยากรน้ำได้ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการไต่สวน และเบิกความต่อศาลว่า นายภาดลเป็นคนโทรศัพท์หาจำเลยเพราะนางนันทนาแจ้งให้โทรหาและพูดคุยกันเรื่องงบประมาณของกรมที่จะเข้าพิจารณาในวันรุ่งขึ้นและไม่มี การเรียกเงินจำนวนดังกล่าวแต่อย่างใด ในการประชุมวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาได้พูดในที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนบูรณาการ ๒ ช่วงเช้าก่อนพักเที่ยงหลังจากถูกซักถามจาก คณะอนุกรรมการและจำเลย โดยจำเลยซักถามเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อบาดาลที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการเองว่ามีราคาแพงกว่าที่เอกชนดำเนินการ และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน มีการซักถามและชี้แจงโต้ตอบกันไปมา จนกระทั่งนายศักดิ์ดาพูดว่า “หากให้เอกชนดำเนินการถ้าบ่อบาดาลเสียหายให้ท่านรับผิดชอบ ผมยินดีถ้าท่านจะมาประมูลงาน” จำเลยพูดตอบว่า “ผมไม่ใช่ผู้รับเหมา” นายศักดิ์ดาพูดว่า “ท่านก็คุยกับผมมาหลายรอบ ผมอัดเทปไว้นะครับ” ตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เอกสารหมายเลข จ. ๒๑ แผ่นที่ ๑๑๕๕/๑ ถึง ๑๑๕๖/๑ หลังจากนั้นนายศักดิ์ดาได้ไปให้การที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบสภาผู้แทนราษฎร ที่มีนายศิริ เจนจาคะ เป็นประธานว่า จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาหลายรอบ และนายศักดิ์ดาอัดเทปไว้ ตามเอกสารหมายเลข ล. ๑๘ และพูดผ่านสื่อมวลชนช่อง

PPTV HD ๓๖ รายการเข้มข่าวค่ำ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓ ว่านายศักดิ์ดาได้อัดเทปไว้ตามเอกสารหมายเลข ๑๙ แต่ในชั้นพิจารณานายศักดิ์ดากลับเบิกความว่าไม่มีเทปบันทึกเสียง ในข้อนี้จำเลยมีนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองประธานอนุกรรมการคนที่สาม ในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่าเมื่อพยานทราบเรื่องว่ามีอนุกรรมการบางคนเรียกรับเงินจากที่ประชุม พยานไม่ยอมรับกับสิ่งที่นักการเมืองทำและเพื่อประโยชน์ของฝ่ายราชการ จึงชวนนายศักดิ์ดาไปแกล้งข่าว แต่พออนายศักดิ์ดาว่าบุคคลใดเป็นคนเรียกเงิน นายศักดิ์ดาตอบว่า ไม่มีใครเรียกหรือพูดไปแบบนั้น เพราะโมโหมากถามมากเกินไป เมื่อพยานถามถึงเทปบันทึกเสียง นายศักดิ์ดาก็บอกว่าไม่มี ทำให้พยานไม่ไปแกล้งข่าวด้วย และท้ายที่สุดก็ไม่มีมีการแกล้งข่าว แสดงให้เห็นว่านายศักดิ์ดาพูดไปเพราะมีอารมณ์โกรธที่ถูกจำเลยซักถามมากเกินไป สอดคล้องกับที่นายชาดา ไทยเศรษฐ์ และพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง คณะกรรมการวิสามัญฯ เบิกความไว้ในคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ ของศาลฎีกา ว่านายศักดิ์ดามีอารมณ์ขุ่นเคืองจำเลย แม้นายศรัณย์วุฒิมีใช้บุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์ที่จำเลยเรียกรับเงินจากนายศักดิ์ดา แต่ก็ยังเป็นพยานที่มาเบิกความถึงข้อพิรุธที่ว่านายศักดิ์ดาให้การและชี้แจงข้อเท็จจริงไม่อยู่กับร่องกับรอยอันเป็นเหตุทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดาไม่น่าหนักใจรับฟัง ซึ่งจำเลยเองก็ให้การและนำสืบต่อสู้อย่างตลอดว่า จำเลยโทรศัพท์หานายศักดิ์ดาเพื่อขอแบบแปลนและประมาณการราคาโครงการขุดเจาะบ่อบาดาลเท่านั้น ดังนั้น เมื่อโจทก์มีนายศักดิ์ดาเป็นประจักษ์พยานเพียงปากเดียวแต่กลับเบิกความมีข้อพิรุธแตกต่างและขัดต่อเหตุผลอยู่หลายประการ ส่วนพยานอื่นของโจทก์ล้วนเป็นพยานบอกเล่าที่รับฟังเรื่องราวมาจากนายศักดิ์ดาอีกทอดหนึ่ง จึงมีน้ำหนักน้อย ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมาดังกล่าวข้างต้น พยานหลักฐานที่ได้สืบยังมีเหตุสงสัยตามสมควรว่า จำเลยกระทำความผิดหรือไม่จึงต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองวินิจฉัยและพิพากษามานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของผู้วินิจฉัย อุทธรณ์ของจำเลยฟังขึ้น
จึงวินิจฉัยกลับให้ยกฟ้อง

นางมณฑรี อุชชิน

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม อร ๗ /๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม อร ๕ /๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัด
มุกดาหาร มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ และดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และยังได้รับ
แต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยในที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้คัดเลือกจำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการคนหนึ่ง จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้ง เกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่าเป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ เกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ในการประชุมดังกล่าว นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลพร้อมเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป และเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีหนังสือชี้แจง

ประเด็นคำถามดังกล่าวและจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมดให้แก่คณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และจำเลยครบถ้วนแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยได้เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงิน จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีชอบจากนายศักดิ์ดาเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาว่า “พຽ່ງນີ້ຂໍເງິນ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “ເຫຼົ່າໃດຈຶ່ງຕັດຊັງບູລິມະສາຍອະຈັງ” จำเลยตอบว่า “ໄດ້ຕັດຊັງບູລິມະສາຍແຕ່ຂໍເປັນເງິນສົດ” นายศักดิ์ดาได้ตอบว่า “ເງິນອະຍະຂະໜາດນັ້ນຈະໄປຫາຈາກທີ່ໄໝ” จำเลยตอบว่า “ຖ້າອ່າຍນັ້ນຂອງການໂຄງການໃນພາກອີສານທັງໝົດ” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ໄດ້ໄດ້ ເນື່ອງຈາກການໂຄງການຂອງກຸ່ມທຸກຢາກນໍ້າບາດາລເປັນການປະເພດ E-bidding” จำเลยได้ตอบว่า “ຖ້າອ່າຍນັ້ນ ຂອງການທີ່ຕໍ່າກວ່າ ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ໄດ້ໄດ້ ເນື່ອງຈາກໂຄງການທີ່ຕໍ່າກວ່າ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງກຸ່ມທຸກຢາກນໍ້າບາດາລກໍ່ຈະເປັນຜູ້ດໍາເນີນການເອງຢູ່ແລ້ວ” จำเลยตอบว่า “ຖ້າໄດ້ກໍ່ຈະຕັດຊັງບູລິມະສາຍຂອງກຸ່ມ ໑໐%” ซึ่งนายศักดิ์ดาได้ตอบจำเลยว่า “หากจะตัดงบประมาณ ໑໐% ຂອງແຕ່ລະໂຄງການແບບນັ້ນກຸ່ມທຸກຢາກນໍ້າບາດາລກໍ່ຈະທໍາການໄດ້ หากจะຕັດໃຫ້ຕັດເປັນໂຄງການຫຼືຮາຍແຫ່ງ” จากนั้นเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิม ถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าเอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุมคณะกรรมการและยังได้ส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

ดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงซักถามในประเด็นเดิมซึ่งทำให้การประชุมพิจารณา
งบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ และหากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากร
น้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภา
ผู้แทนราษฎรย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือ
ยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการ
อย่างใดในตำแหน่งของจำเลยไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละ
เว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดย
ทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษาว่า
จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็น
กรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็น
กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้น
จากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ใน

คดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและอุทธรณ์ของจำเลยแล้ว คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรก ว่า การไต่สวนในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า ในหนังสือร้องเรียนคดีนี้มีได้กล่าวหาจำเลยและไม่มีหลักฐานใด ๆ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่กลับบันทึกว่ามีรายละเอียดเพียงพอให้ดำเนินการต่อไป วันรุ่งขึ้นก็เรียกนายศักดิ์ดีดามาสอบปากคำ อีกทั้งในสำนวนคดีไม่มีคำสั่งมอบหมายคณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้นเป็นหนังสือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๐ อันเป็นการดำเนินคดีเร่งรัดผิดปกติ มุ่งจะเอาความผิดจำเลยและจงใจละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกพยานเอกสารและพยานบุคคลตามที่จำเลยร้องขอ เป็นการไม่เปิดโอกาสให้จำเลยต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ไต่สวนพยานบุคคล ๒ ปาก ที่อยู่กับนายศักดิ์ดีดาขณะเกิดเหตุ และที่นายศักดิ์ดีดาอ้างว่าจำเลยเรียกเงินจากนายภาตล ถาวรฤทธิชัย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นความเท็จ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้ไต่สวนประเด็นดังกล่าวให้ชัดเจนทั้งที่เป็นคุณแก่จำเลย การไต่สวนจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่จะมีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยใน กรณีที่จำเป็นต้องไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด...” มาตรา ๔๙ บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะ เป็นกรณีที่มีการกล่าวหาหรือไม่ ให้เลขาธิการหรือผู้ที่ เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบเบื้องต้นก่อนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด...” ได้ความว่าก่อนที่จะมีการตรวจสอบการกระทำของจำเลยนั้น มีผู้กล่าวหาร้องเรียนเหตุที่เกิดขึ้นต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามหนังสือร้องเรียนเอกสารหมายเลข ๓ โดยมีข้อความระบุว่า “ระหว่างการ ประชุมอนุกรรมการพิจารณาการแผนบูรณาการ ๒ ซึ่งมี น.ส. แนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานอนุ กรรมการพิจารณา ในชุดคณะกรรมการพิจารณาวิสามัญพิจารณาร่าง พรบ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้เกิดปัญหาขึ้น เนื่องจากอนุกรรมการไม่ยอมปล่อยให้ผ่านงบประมาณ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จนทำให้นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ต้อง ไปร่วมประชุมชี้แจงในที่ประชุมดังกล่าวถึงกับระเบิดกลางที่ประชุมว่า มีอนุกรรมการฯ บางคน โทรศัพท์เรียกเงิน ๕ ล้านบาทแลกกับการผ่านงบประมาณให้” อันเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อมูลที่เป็น การกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐว่ามีพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ถือเป็นคำกล่าวหาตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๔ และถือเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพียงพอที่จะตรวจสอบได้ โดยเฉพาะมีการระบุชื่อนายศักดิ์ดาซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง แม้มิได้ระบุชื่อ จำเลยว่าเป็นผู้ถูกร้องเรียนก็ตาม และตามข้อ ๓๓ ของระเบียบดังกล่าวกำหนดว่าในกรณีที่ได้รับเรื่อง กล่าวหาไว้แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบรายละเอียดตามเรื่องกล่าวหาว่า

ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลใด มีตำแหน่งหน้าที่ใด มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ในการกระทำความผิดเป็นประการใด มีพยานหลักฐานใด หรือบุคคลใดร่วมหรือสนับสนุนกระทำความผิด โดยอาจดำเนินการบันทึกถ้อยคำบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการไต่สวนต่อไป การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบในวันรุ่งขึ้นหลังจากได้รับหนังสือร้องเรียน โดยสอบปากคำนายศักดิ์ดาเพื่อทราบถึงผู้ถูกร้องเรียนและพฤติการณ์ในการกระทำความผิด จึงเป็นการดำเนินการตามระเบียบดังกล่าว ยังฟังไม่ได้ว่าเป็นการดำเนินคดีเร่งรัดผิดปกติมุ่งจะเอาผิดจำเลย หลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบเรื่องกล่าวหาดังกล่าวเสร็จแล้วรายงานเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณามีมติรับเรื่องไว้ดำเนินการไต่สวนและมีคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน ตามเอกสารหมายเลข ๖ เพื่อดำเนินการไต่สวนกรณีกล่าวหาจำเลย ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันเป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ มิใช่เป็นการมอบหมายหรือแต่งตั้งคณะไต่สวนเบื้องต้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๐ และไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องแต่งตั้งคณะไต่สวนเบื้องต้นก่อนจึงจะแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนได้ กรณียังรับฟังไม่ได้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จงใจละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกพยานเอกสารและพยานบุคคลตามที่จำเลยร้องขอเป็นการไม่เปิดโอกาสให้จำเลยต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน...แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตาม

ความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา” และวรรคสามบัญญัติว่า “ในกรณี
 ที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเรียก
 บุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่
 ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่
 คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน...เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิไม่
 สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้อง
 บันทึกเหตุนี้ไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย”
 ซึ่งตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมายเลข จ. ๑ หน้าที่ ๗๗ และ ๗๘ คณะกรรมการไต่สวน
 ได้บันทึกเหตุที่ไม่เรียกพยานบุคคลที่จำเลยร้องขอ เนื่องจากจำเลยร้องขอให้เรียกพยานบุคคลเกินกว่า
 ระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา และจำเลยยังมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอีก
 ทั้งมิได้ระบุว่าพยานบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์หรือไม่ อย่างไร พยานบุคคลที่จำเลย
 ขอให้เรียกไม่มีผลต่อการวินิจฉัย และเป็นการจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ซึ่งเป็นการให้
 เหตุผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว และการจงใจประวิงเวลาต้องพิจารณาจาก
 พฤติการณ์ที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยทำให้การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ล่าช้าหรือไม่ มิใช่
 พิจารณาจากระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนและมีความเห็นและ
 วินิจฉัยให้แล้วเสร็จซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งเพียง
 ประการเดียว บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดกรอบเวลาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการล่าช้าเป็นที่
 เสียหายแก่ราชการและคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง มิใช่บทบัญญัติที่กำหนดระยะเวลาแก่ผู้ถูกกล่าวหาในการ
 ต่อสู้คดี ที่จำเลยมีหนังสือขอขยายระยะเวลาทำคำคัดค้านตามเอกสารหมายเลข ล.๕ และให้เรียกแบบ
 แปลนและประมาณราคามาประกอบการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา มิใช่ขอให้เรียกพยานประกอบการ
 ไต่สวนแต่อย่างใด การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ดำเนินการให้จึงมิใช่การกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย

ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วน โดยเชื่อถ้อยคำของนายศักดิ์ดาอย่างเดียวนั้น เห็นว่า ตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมาย จ. ๑ หน้าที่ ๒ มีการระบุถึงการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นพยานบุคคล ๙ ราย และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ รวม ๑๐ รายการ ต่อมาคณะกรรมการไต่สวนสอบปากคำพยานบุคคลเพิ่มเป็น ๑๗ ราย ถือเป็นการไต่สวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งหากได้ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนเพียงพอที่จะวินิจฉัยมูลความผิดของจำเลยแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวนย่อมมีดุลพินิจที่จะไม่ไต่สวนพยานหลักฐานอื่นอีกได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๐ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๒ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ไต่สวนพยานบุคคลและประเด็นที่จำเลยอ้างดังกล่าวยังฟังไม่ได้ว่าเป็นการไต่สวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนี้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าการไต่สวนในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วยกฎหมายนั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ทางไต่สวนได้ความจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า ในการจัดทำงบประมาณของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อมาวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าชี้แจงงบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ มีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พยานพร้อมกับเจ้าหน้าที่เข้าร่วม

ประชุมชี้แจง ในการประชุมดังกล่าว จำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิสามัญฯ ชักถามเกี่ยวกับงบประมาณ และโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พยานร่วมชี้แจงข้อมูลต่อที่ประชุม วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการพิจารณากลุ่มภารกิจและรายการตามลำดับ พยานและเจ้าหน้าที่เข้าชี้แจง ต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ จำเลยยังคงชักถามและโจมตีงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในเรื่องเดิม จากนั้นคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ซึ่งมีกำหนดการประชุมเพื่อพิจารณางบประมาณแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำใน ส่วนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ครั้นวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่ยานนั่งรับประทานอาหารร่วมกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ นางนันทนา สงฆ์ประชา เลขานุการคณะ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๒๓๙๔ ๖๕๖๒ ติดต่อ โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ซึ่งเป็นหมายเลขโทรศัพท์ประจำตำแหน่งของพยาน บอกให้โทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ พยานจึงใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ อีกเครื่องหนึ่งของพยานบันทึกหมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวไว้ นางนันทนาไม่ได้แจ้งว่า เป็นหมายเลขของผู้ใด และให้ติดต่อเรื่องใด แต่พยานพอจะคาดคะเนได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในวันรุ่งขึ้น เวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา พยานใช้ โทรศัพท์หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ ติดต่อไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ แต่ไม่มีผู้รับสาย จากนั้นเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา มีโทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ ติดต่อกลับมา พยานจำเสียง ได้ว่าเป็นจำเลย เพราะจำเลยเคยชักถามเกี่ยวกับงบประมาณในการประชุมของคณะกรรมการ วิสามัญฯ และเคยพูดคุยกันมาก่อน พยานและจำเลยใช้เวลาสนทนา ๙ นาทีเศษ เวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์หาพยานอีกครั้งใช้เวลาสนทนา ๖ นาทีเศษ โดยจำเลยแนะนำตัวเองว่าเป็น รองประธานคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แล้วพูดว่า “พรงี้ขอเงิน

๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” พยานถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานบอกว่า “เงินเยอะขนาดนั้นจะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้เนื่องจากงานโครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยจึงบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งพยานเข้าใจว่างานประเภทดังกล่าว เป็นงานที่ใช้วิธีการตกลงราคาที่มีอยู่ประมาณ ๓๖๐ แห่ง พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ได้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซนต์” พยานจึงบอกว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซนต์ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมฯ ก็จะทำไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” ขณะสนทนา พยานและจำเลยโทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้ง เนื่องจากสัญญาณหลุด ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ซึ่งในขณะนั้นพยานอยู่ภายในห้องรับประทานอาหาร แต่เมื่อเห็นว่าการสนทนาใช้เวลานาน จึงออกไปสนทนาภายนอกห้อง พยานไม่ได้บันทึกเสียงสนทนา และไม่ได้แจ้งให้เพื่อนของพยานทั้งสองคนทราบ ในวันเดียวกัน พยานใช้แอปพลิเคชันไลน์โทรศัพท์ติดต่อนายภาดล ถาวรฤชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิท เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง นายภาดลแจ้งว่าถูกเรียกเงินในลักษณะเดียวกัน และพยานยังได้โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายสุรินทร์ วรกิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เล่าเรื่องการเรียกเงินดังกล่าวให้ฟัง และแจ้งให้เข้าร่วมชี้แจงในวันรุ่งขึ้น และให้แจ้งนายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ให้เข้าร่วมชี้แจงด้วย ต่อมาช่วงเช้าของวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานโทรศัพท์ติดต่อนายนริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งรู้จักกันเป็นการส่วนตัว เล่าเหตุการณ์ดังกล่าวให้ฟัง นายนริศบอกกับพยานว่า “เรื่องแบบนี้ อย่าไปยอม” ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ พยานชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยตลอดการประชุม

จำเลยคงซักถามเป็นส่วนมากเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพียงโครงการเดียว พยานจึงให้นายสุรินทร์เป็นผู้ชี้แจง จนกระทั่งเวลาใกล้เที่ยง พยานเดินออกจากห้องประชุมเพื่อเข้าห้องนั่งระหว่างทางพบนางวันทนา อาชีวะวิทธิ หรือ ผอ.เจี๊ยบ ผู้อำนวยการส่วนในสำนักงานงบประมาณ พยานพูดกับนางวันทนา ว่าตนรู้สึกอับอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามจำนวนมาก และการพิจารณาไม่มีความคืบหน้า ทั้งที่มีวาระการพิจารณาถึง ๖ วาระ แต่พิจารณาได้เพียงวาระแรกเท่านั้น นางวันทนาแสดงความเห็นใจ พยานจึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคืนเกิดเหตุให้ฟัง เมื่อกลับเข้าห้องประชุม พยานยืนพูดต่อที่ประชุมว่า “พวกกันไม่รู้เรื่องหรือ เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการธิการคนหนึ่ง โทรไปหาผมตบทรัพย์ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแกล้งข้าว” หลังจากนั้นที่ประชุมไม่ได้มีการประชุมต่ออีก จนกระทั่งพักการประชุมในช่วงเที่ยง ขณะพักประชุม พยานพบนายนริศอีกครั้ง จึงเล่าเหตุการณ์ในที่ประชุมให้ฟัง และขอให้พาไปพบประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ สำหรับการประชุมในช่วงบ่าย คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาพิจารณาเพียง ๔๐ นาที ก็สามารถผ่านการพิจารณาได้ โดยพยานแถลงต่อที่ประชุมขอตัดลดงบประมาณลง ๑ เปอร์เซ็นต์ ประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งประธานคณะอนุกรรมการขอให้ตัดงบประมาณลง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีมีบุคคลอ้างว่าเป็นกรรมการเรียกรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานเข้าพบและส่งบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข จ.๒๔ นอกจากนี้ โจทก์ยังมีนายภาดล นายกุศล นายสุรินทร์ และนายนริศ เบิกความสนับสนุน เห็นว่า คดีนี้โจทก์มีนายศักดิ์ดาเป็นประจักษ์พยานเพียงปากเดียว ซึ่งคำเบิกความของประจักษ์พยานจะมีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังได้หรือไม่นั้น ต้องประกอบด้วยพยานแวดล้อมและเหตุผลที่น่าเชื่อถืออันควรแก่การรับฟัง หาได้ขึ้นอยู่กับจำนวนประจักษ์พยานมากหรือน้อยไม่ และมีเชื่อว่าประจักษ์พยานเบิกความอย่างไรแล้วศาลจะต้องรับฟังได้

ตามนั้น โดยนายศักดิ์ดาเบิกความถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่ตนได้ประสบพบมาเป็นลำดับขั้นตอนตั้งแต่การพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในระดับกระทรวงเรื่อยมาจนถึงระดับกรมในที่ประชุมของคณะกรรมการวิสามัญฯ จนถึงคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ซึ่งในข้อนี้ นอกจากนายศักดิ์ดาแล้ว ยังมีนายกุลและนายสุรินทร์มาเบิกความให้เห็นพฤติการณ์ของจำเลยที่ตั้งข้อสังเกตและซักถามงบประมาณเฉพาะกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมาโดยตลอดตั้งแต่การประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ วันที่ ๑๗ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่จำเลยตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมันอันอาจเอื้อให้เกิดการทุจริตได้ แต่ไม่มีพยานหลักฐานที่เป็นรูปธรรมสนับสนุนให้เห็นว่าเพราะเหตุใดจำเลยจึงเชื่อเช่นนั้น ในการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ จำเลยยังคงตั้งข้อสังเกตและซักถามเช่นเดิม ทั้งที่มีผู้แทนสำนักงบประมาณชี้แจงแล้วว่า การกำหนดราคาก่อสร้างโครงการดังกล่าวเป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเอง โดยคำนวณค่าเฉลี่ยแบบประมาณราคา (Unit Cost) ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน แม้จะมีกรรมการวิสามัญฯ หรือคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนอื่นร่วมตั้งข้อสังเกตหรือซักถาม แต่ก็ไม่มีลักษณะที่เน้นย้ำถึงโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลโดยตลอดเช่นจำเลย การตั้งข้อสังเกตและการซักถามของจำเลยจึงมิได้มีลักษณะเป็นการตรวจสอบการใช้งบประมาณของหน่วยงานรัฐตามปกติ แต่เป็นการสร้างความกดดันและความกังวลแก่ผู้รับการพิจารณาว่าจะถูกตัดหรือลดงบประมาณหรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อต่อรองในการแสวงหาประโยชน์ อันทำให้เห็นมูลเหตุชักจูงใจให้จำเลยโทรศัพท์หานายศักดิ์ดาผ่านการติดต่อของนางนันทนาในคืนวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยนายศักดิ์ดาและจำเลยใช้เวลาสนทนาครั้งแรก ๙ นาทีเศษ และใช้เวลาสนทนาครั้งที่สอง ๖ นาทีเศษ สอดคล้องกับข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ข้อความที่มีการสนทนาโต้ตอบกันทางโทรศัพท์ระหว่างนายศักดิ์ดากับจำเลยตั้งแต่การเรียกเงินจำนวน

๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อนายศักดิ์ดาปฏิเสธก็เปลี่ยนมาเป็นของงานแทน เพื่อแลกกับการไม่ตัดลดงบประมาณ มีลักษณะพูดต่อรองกันไปมา ซึ่งมีรายละเอียดมากมายที่จะแต่งเรื่องขึ้นมาให้สอดคล้องกัน โดยเฉพาะข้อความที่สนทนากันระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดาในเรื่องของงานยังสอดคล้องกับการตั้งข้อสังเกตและซักถามของจำเลยในการประชุม ซึ่งมุ่งเฉพาะโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่มีงบประมาณไม่มากแต่ดำเนินการหลายแห่ง ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า การติดต่อทางโทรศัพท์เป็นการขอให้ นายศักดิ์ดาส่งแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้าง จำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจในการขอแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณได้ โดยในประเด็นเดียวกันนี้จำเลยเคยตั้งข้อสังเกตไว้แล้วตั้งแต่ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญฯ ซึ่งขณะนั้นไม่มีข้อห้ามมิให้อนุกรรมการติดต่อกับหน่วยงานโดยตรง จำเลยไม่เคยรู้จักนายศักดิ์ดามาก่อน ย่อมไม่กล้าเรียกเงินหรือของงาน โดยมีนายจักรรัตน์ พัวช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เบิกความสนับสนุนนั้น ข้อเท็จจริงจากทางไต่สวนได้ความว่า นายศักดิ์ดาเบิกความถึงการติดต่อทางโทรศัพท์ระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดาที่มีเวลาสอดคล้องตรงกับข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ว่า นายศักดิ์ดาและจำเลยสนทนากันครั้งแรกเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ซึ่งในข้อนี้ นายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ และ พันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์ ภูสีโรรังสี ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานแก้ปัญหาหนี้สินแห่งชาติ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการและสนับสนุนการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และเข้าร่วมประชุมคณะอนุกรรมการดังกล่าวด้วยต่างเบิกความตรงกันว่า ภายหลังเลิกประชุมวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา พยานยังคงอยู่ในห้องประชุมเพื่อจัดเตรียมเอกสารสำหรับการประชุมในวันถัดไป จำเลยและอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งรับประทานอาหารเย็นเป็นเวลา ๒๐ ถึง ๓๐ นาทีโดยออกจากห้องประชุมเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา แม้จำเลยนำนายจักรรัตน์มาให้ศาลไต่สวนเพื่อสนับสนุนข้อต่อสู้ของตน แต่นายจักรรัตน์ก็เบิกความในทำนองเดียวกับนางสาวแนนรับว่า

ต่างอยู่ในห้องประชุมภายหลังเลิกงานจริง แต่ไม่ทราบว่าจำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาเรื่องใด ที่จำเลย
อุทธรณ์ว่าการโทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดาเพื่อติดตามเอกสารเป็นการกระทำในขอบอำนาจหน้าที่ของ
อนุกรรมการนั้น แม้อนุกรรมการจะมีอำนาจในการขอเอกสาร แต่วิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสาร
ดังกล่าวย่อมจะต้องปฏิบัติตามแนวทางของคณะอนุกรรมการที่เคยปฏิบัติมาเช่นเดียวกัน เกี่ยวกับ
เรื่องนี้นายสรเดชและพันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์เบิกความตรงกันว่า กรณีที่อนุกรรมการประสงค์จะ
ขอเอกสารเพิ่มเติม อนุกรรมการต้องแถลงให้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการทราบ จากนั้น
ฝ่ายเลขานุการจะมีหนังสือแจ้งหน่วยงานและติดตามเอกสารดังกล่าว ตรงกับข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๗ และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่นายศักดิ์ดา นายสุรินทร์ และ
จำเลยเบิกความว่า จำเลยเคยขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคา โดยติดตามทวงถามตั้งแต่
การประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายสุรินทร์ได้รับการประสานจาก
ฝ่ายเลขานุการจึงจัดเตรียมเอกสารและนำส่งให้ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ รวมถึงจำเลย
โดยตรงที่บ้านพัก ซึ่งก็เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่นายสรเดชและพันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์เบิกความ
แสดงให้เห็นว่าจำเลยย่อมทราบข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติ แต่กลับประสานขอเอกสารดังกล่าว
โดยตรง อีกทั้งจำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยตรง ย่อมจะต้องระมัดระวังตน โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งในช่วงระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเช่นว่านั้น หากหน่วยงานจัดเตรียมเอกสารไม่
เพียงพอ จำเลยก็ควรต้องดำเนินการผ่านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับการประชุมและแนวทาง
ปฏิบัติที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวดำเนินการสืบกันมาเพื่อเป็นการป้องกันข้อครหา ข้อต่อสู้
ของจำเลยที่อ้างว่าติดต่อทางโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดาเพื่อขอแบบแปลนและประมาณราคาเช่นนี้
ไม่สมเหตุสมผล จึงเป็นพิรุณและไม่น่าเชื่อถือ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า ขณะสนทนาทางโทรศัพท์ นาย
ศักดิ์ดาอยู่ร่วมกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ และนายเต๋อ ซึ่งเป็นพยานคู่ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กับ

โจทก์ต่างไม่นำมาไต่สวนนั้น นายศักดิ์ดา ยืนยันมาตั้งแต่ที่ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ขณะที่จำเลยโทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดา นายศักดิ์ดากำลังรับประทานอาหาร เมื่อเห็นว่าการสนทนาใช้เวลานานจึงออกไปสนทนากับจำเลยด้านนอกห้องรับประทานอาหาร พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อไม่ทราบเรื่อง อีกทั้งไม่มีเหตุที่นายศักดิ์ดาต้องเล่าถ้อยคำสนทนาทางโทรศัพท์ให้ทั้งสองฟัง บุคคลทั้งสองจึงไม่ใช่ประจักษ์พยานที่รับรู้ถ้อยคำสนทนายระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดา การที่โจทก์ไม่นำพลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อมาให้ศาลไต่สวนนั้นหาใช่เป็นข้อพิรุธแต่อย่างใดไม่ ทั้งหากจำเลยเห็นว่าพยานทั้งสองปากมีความสำคัญและสามารถให้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่จำเลยก็ชอบที่จะนำบุคคลทั้งสองมาให้ศาลไต่สวนได้ แต่จำเลยกลับไม่ได้กระทำ ส่วนอุทธรณ์ของจำเลยที่ว่าไม่มีการบันทึกเสียงสนทนาไว้เป็นหลักฐานนั้น ก็อาจเป็นเพราะในขณะนั้นนายศักดิ์ดาไม่คาดคิดว่าจะต้องบันทึกเสียงสนทนาไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้ดำเนินคดีแก่จำเลย ประกอบกับเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าทันทีทันใดโอกาสที่จะบันทึกเสียงสนทนาย่อมไม่มี ส่วนที่นายศักดิ์ดากล่าวต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการแผนงานบูรณาการ ๒ และให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีการเผยแพร่ภาพและเสียงผ่านทางสื่อมวลชนในทำนองว่า นายศักดิ์ดาได้บันทึกเสียงการสนทนาไว้ แต่เมื่อเข้าให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มเติมวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และเบิกความต่อศาลกลับให้ถ้อยคำและเบิกความว่าไม่มีการบันทึกการสนทนาไว้นั้น ก็น่าเชื่อว่าเป็นการพูดต่อที่ประชุมและสื่อมวลชนด้วยความไม่พอใจ และแสดงให้เห็นว่าตนมีพยานหลักฐานที่มั่นคงที่จะกล่าวหาจำเลยได้ ในทำนองข่มจำเลยอยู่ในที่ อย่างไรก็ดี เมื่อตรวจดูบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริง คำให้การ และคำเบิกความแล้ว นายศักดิ์ดาเคยยืนยันข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์โทรศัพท์เรียกเงินหรือซองงานของจำเลยมาโดยตลอด ดังนั้น แม้คำเบิกความพยานโจทก์ในส่วนนี้จะแตกต่างกันไปบ้าง แต่ส่วนพฤติการณ์ซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งคดีมิได้เปลี่ยนแปลง ข้อแตกต่างดังกล่าวจึงเป็นเพียงพลความ การที่บันทึกการสนทนาจะไม่มีอยู่จริงก็เป็นเพียงการขาด

พยานหลักฐานอย่างหนึ่งเท่านั้น กรณีไม่ถึงกับเป็นเหตุให้คำเบิกความของนายศักดิ์ตามีน้าหนักน้อยลง ส่วนที่นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พยานจำเลย เบิกความว่า หลังจากนายศักดิ์ตาก้าวในที่ประชุมแล้ว นายศรัณย์วุฒิจะพานายศักดิ์ตาไปแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน นายศักดิ์ตากล่าวในทำนองว่า ไม่มีใครเรียกเงิน แต่ที่กล่าวไปเช่นนั้น เพราะโมโหจำเลยจากการซักถาม การที่นายศักดิ์ตากล่าวเช่นนั้นก็อาจเป็นเพราะนายศักดิ์ตาไม่ต้องการไปแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนให้เรื่องลูกลามามากขึ้น โดยนายศรัณย์วุฒิยังรับว่าให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนตามเอกสารหมาย จ.๓ หน้าที่ ๑๓๘ ถึง ๑๔๐ ภายหลังเกิดเหตุไม่นานในทำนองว่า ตนอยู่เคียงข้างอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา อธิบดีซึ่งน่าจะหมายถึงนายศักดิ์ตาอดัดมาจากการซักถามในลักษณะไล่บี้ไล่ต้อน โดยกรรมการฯ บางคนใช้วิธีดังกล่าวเรียกผลประโยชน์จากหน่วยงานเพื่อผ่านงบประมาณให้ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติการณ์ที่ได้จากการไต่สวนนายศักดิ์ตา และที่จำเลยอุทธรณ์ว่า นายศักดิ์ตามีสเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อนโดยเบิกความและอ้างบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงและความเห็นของนายชาดา ไทยเศรษฐ์ เอกสารหมาย ล.๓๑ เพื่อสนับสนุนข้อกล่าวอ้างดังกล่าวนั้น ก็เป็นเพียงความเห็น การตั้งข้อสังเกตและซักถามของจำเลย และการชี้แจงของนายศักดิ์ตาเป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ตามธรรมเนียมย่อมมีเหตุกระทบกระทั่งกันเกิดขึ้นได้ หากจะมีความไม่พอใจเกิดขึ้นระหว่างการประชุมบ้างก็เป็นเรื่องปกติ ไม่น่าจะร้ายแรงถึงขนาดจะต้องปั้นแต่งเรื่องขึ้นเพื่อปรักปรำจำเลย อีกทั้งในคืนวันเดียวกันแทบจะในทันทีภายหลังเกิดเหตุ นายศักดิ์ตาได้โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายภาดล และนายสุรินทร์ เล่าเรื่องการเรียกเงินดังกล่าวให้ฟังทันที ย่อมไม่มีเวลาคิดปรุงแต่งเรื่อง โดยในส่วนนี้โจทก์ยังมีนายภาดลและนายสุรินทร์มาเบิกความยืนยัน โดยเฉพาะนายภาดลยังเบิกความสนับสนุนได้ความทำนองว่า นางนันทนาแจ้งให้นายภาดลโทรศัพท์ติดต่อหาจำเลยเช่นกัน จำเลยพูดกับนายภาดลเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพย์สินทางปัญญาน้ำที่นายภาดลดูแล มีการซักถามจนนำไปสู่การพูดในเชิงขอเข้ามาดูแลงานโครงการ ซึ่งตามความเข้าใจของนายภาดลมีลักษณะในเชิง

ของงานของกรมดังกล่าว ส่วนที่นายภาดลจะถูกจำเลยเรียกเงินด้วยหรือไม่นั้นก็เป็นเรื่องระหว่างนาย
 ภาดลและจำเลย และในวันรุ่งขึ้นนายศักดิ์ดาจึงโทรศัพท์ติดต่อนายนิรศเล่าเรื่องที่ถูกจำเลยเรียกเงิน
 ให้นายนิรศฟังด้วย แม้นายภาดล นายสุรินทร์ และนายนิรศ เป็นคนรู้จักในฐานะเพื่อนและ
 ผู้ได้บังคับบัญชาของนายศักดิ์ดาก็ตามแต่ต่างก็เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และเป็นถึงสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎรที่ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองหรือขัดแย้งกับจำเลยมาก่อน พยานบุคคลทั้งสามยังเบิกความเชื่อมโยง
 กับที่นายศักดิ์ดาเบิกความ จึงเชื่อว่าเบิกความไปตามจริง แม้เป็นพยานบอกเล่าแต่โดยสถานะหน้าที่
 ของพยานดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับข้อความที่ตนรับทราบมา น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ จึงมี
 น้ำหนักให้รับฟัง ที่จำเลยอุทธรณ์ว่าพยานเหล่านี้เป็นพยานบอกเล่า และเป็นคนรู้จักสนิทสนมหรือ
 เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของนายศักดิ์ดาไม่น่ารับฟัง จึงฟังไม่ขึ้น พยานพฤติเหตุแวดล้อมของโจทก์
 ดังกล่าวที่ใกล้ชิดต่อเหตุการณ์เช่นนี้ย่อมสนับสนุนคำเบิกความของนายศักดิ์ดาประจักษ์พยานให้มี
 น้ำหนักมากยิ่งขึ้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่าขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎร กรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
 พ.ศ. ๒๕๖๔ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ แม้คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒
 จะไม่มีอำนาจในการพิจารณาปรับลดงบประมาณโดยเบ็ดเสร็จเด็ดขาด แต่คงไว้ซึ่งอำนาจในการเสนอ
 ความเห็นต่อคณะกรรมการธิการวิสามัญในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับคำของงบประมาณได้
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเลยเป็นหนึ่งในคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ย่อมมีอำนาจในการแสดงความ
 คิดเห็นสนับสนุนรายงานของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่จัดทำขึ้นตามที่จำเลยตั้ง
 ข้อสังเกตไว้ได้ ดังนั้น ความเห็นของจำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่อภิปราย
 ตั้งข้อสังเกต และซักถามไว้ต่อที่ประชุม ย่อมมีส่วนส่งผลให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่หน่วยงานที่ขอรับ
 การจัดสรรงบประมาณได้ การที่จำเลยโทรศัพท์เรียกเงินหรือขอผลประโยชน์จากโครงการในการ
 จัดทำงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นการอาศัยโอกาสในตำแหน่งที่ตนมีอำนาจและ

หน้าที่ที่สามารถเสนอปรับลดงบประมาณได้ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อันเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และเป็นการขอ เรียก รับ หรือ ยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของ จำเลยไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกัน อุทธรณ์ข้ออื่นของจำเลยเป็น ข้อปลีกย่อย ไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย และเห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วินิจฉัยยืน.

นายอดิศักดิ์ ตันตวงค์

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน	พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับอุทธรณ์วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม	พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขต
เลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย และกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอญัตติ และ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมบริหาร
ราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมการ การเข้าชื่อถอดถอน
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็น

นายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการแผนงาน
 บุรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
 งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยได้รับคัดเลือกให้เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ
 คนที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง
 ๑๗ หน่วยงาน การบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และ
 สรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
 รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตาม
 ประมวลกฎหมายอาญา และเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
 ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑
 กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง
 พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้
 พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะ
 กรรมการวิสามัญฯ ชักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับ
 โครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่าเป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้
 ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง มีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาล
 สูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้ง
 ข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ
 เกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด
 นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
 ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคา

ค่าก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ขี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสาร หลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมดให้แก่ คณะกรรมการวิสามัญฯ รวมทั้งจำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาบ่ายครึ่งหลังเที่ยง จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาว่า “พรงนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงติดตั้งประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ติดตั้งประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงาน โครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ บาดาลเป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรม ทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะติดตั้งประมาณของ กรม ๑๐ เปอร์เซนต์” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะติดตั้งประมาณ ๑๐ เปอร์เซนต์ ของแต่ละโครงการ แบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการหรือเป็นรายแห่ง” ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการ แผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธาน คณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากร น้ำบาดาลในประเด็นเดิมเรื่องราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่า เอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลชี้แจงพร้อมส่ง เอกสารต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ และส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาโครงการ

ชุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้แก่จำเลยแล้ว แต่จำเลยยังคงชักถามประเด็นเดิม เป็นเหตุให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และ คณะกรรมการวิสามัญฯ ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือ ยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียว ผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ลงโทษจำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๔ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้

และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประกอบสำนวนการไต่สวนของโจทก์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๗๒ คน จำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญฯ ในคณะดังกล่าว ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/ว๑๘๕ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๕ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ พิจารณาภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ พิจารณางบประมาณ

ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งในการประชุมวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำว่าเหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน พร้อมขอรายละเอียดโครงการ เอกสารแบบแปลน และประมาณราคา เพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนดอัตราราคาต่อหน่วยงานของการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ และจะจัดส่งแบบแปลนและประมาณราคาให้ในภายหลัง ตามระเบียบวาระการประชุม รายงานการประชุม และสรุปผลการประชุม เอกสารหมาย จ.๑๗ แผ่นที่ ๐๗๖๗/๑ และแผ่นที่ ๐๗๙๕/๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีมติตั้งคณะอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ๘ คณะ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ มีนางสาวแนน บุญยธิตา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมาธิการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญ ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๓๘๙๑ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๘ หนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๓๘๗๓ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ หนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๔๑๒๙ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๙ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือชี้แจงประเด็นคำถามและจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ให้แก่ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ และจำเลยตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๐

วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ นางสาวแนน ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อที่ประชุมว่า การประชุมครั้งต่อไปในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ให้ฝ่ายเลขานุการประสานให้มีการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามลำดับ จากนั้นเลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามรายงานการประชุม เอกสารหมายเลข ๖๒๑ แผ่นที่ ๑๑๔๑/๑ ภายหลังเลิกประชุม จำเลย นางสาวแนน นางนันทนา และนายจักรรัตน์ พัวช่วย อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งอยู่ในห้องประชุมเพื่อรับประทานอาหารเย็น และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการอยู่สรุปการประชุมและจัดเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไปอยู่ในห้องประชุมด้วย เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่นายศักดิ์ดา รับประทานอาหารอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเปียร์หิมะมีหมายเลขโทรศัพท์ ๐๖ ๒๓๙๔ ๖๕๖๒ จดทะเบียนในนามของนางนันทนา ติดต่อนายศักดิ์ดาที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ซึ่งเป็นหมายเลขประจำตำแหน่ง นายศักดิ์ดาใช้โทรศัพท์หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ จดทะเบียนในนามนางอภิรดี วิเชียรศิลป์ ภริยา ติดต่อไปยังหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๕ แต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมาจำเลยใช้หมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวติดต่อกลับหานายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา สนทนาเป็นระยะเวลา ๕๖๕ วินาที และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา สนทนาเป็นระยะเวลา ๓๖๕ วินาที ตามลำดับ ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่พร้อมเอกสารประกอบเอกสารหมายเลข ๖๒๕ แผ่นที่ ๑๕๕๗ ถึง ๑๕๖๑ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ช่วงเช้า จำเลยเข้าร่วมประชุม โดยมีข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร สูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มใต้ดินที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเองว่า ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท และการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่ใช้ชุดเจาะเป็นของราชการ พร้อมทั้งขอเอกสาร

แบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายศักดิ์ดา นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายสุรินทร์ วรกิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีนักธรณีวิทยาและช่างชุดเจาะที่มีประสบการณ์ และมีเครื่องชุดเจาะบ่อบาดาล สามารถชุดเจาะได้งานซึ่งมีคุณภาพสูงกว่าการว่าจ้างเอกชน และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเองซึ่งจะกำหนด คำน้ำมัน ค่าวัสดุ ตามอัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการ ตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน ตามรายงานการประชุม เอกสารหมาย จ.๒๑ แผ่นที่ ๑๑๔๒ ถึง ๑๑๕๗ ในช่วงบ่ายมีการประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วม ประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาประชุมประมาณ ๔๐ นาที และมีมติเห็นควร ปรับลดงบประมาณของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามรายงาน การประชุมฯ เอกสารหมาย จ.๒๑ แผ่นที่ ๑๑๕๗/๑ ถึง ๑๑๖๘/๑ และบันทึกการประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๒ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็น คณะกรรมการวิสามัญฯ เรียกรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เสนอปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามเอกสารหมาย จ.๒๔ วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงาน บูรณาการ ๒ รายงานผลการพิจารณางบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ โดยสรุปการปรับลด งบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๘ คงเหลือ ๑,๒๖๑,๔๗๒,๑๐๐ บาท ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยและนางนันทนาต่อคณะกรรมการ

ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและนางนันทนาทราบแล้ว และสรุปสำนวนพร้อมความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากว่าการกระทำของจำเลยมีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหา และเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ในส่วนคดีอาญา ให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ส่วนคดีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๔/๒๕๖๔ หมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ส่วนการกระทำของนางนันทนา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยว่า การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนเป็นไปโดยชอบหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า การตั้งคณะกรรมการไต่สวนเป็นไปโดยไม่ชอบนั้น เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการหัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้” และมาตรา ๕๑ บัญญัติว่า

“ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้...” จากบทบัญญัติดังกล่าว แสดงว่าการไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๕๐ เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะมอบหมายเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้น ส่วนการไต่สวนตามมาตรา ๕๑ มิได้กำหนดว่าการจะดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๕๑ ต้องมีการไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๕๐ เสียก่อน ซึ่งเมื่อพิจารณาคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนกรณีกล่าวหาว่าจำเลยและนางนันทนา สงฆ์ประชา ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามเอกสารหมายเลข จ.๖ เนื้อความของคำสั่งดังกล่าวระบุว่า ผู้ที่ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง กรณีเรียกรับเงินนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นการตอบแทนในการพิจารณาผ่านงบประมาณโดยไม่ตัดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นข้อกล่าวหาที่ร้ายแรง ประกอบกับมีหลักฐานเบื้องต้นตามหนังสือร้องเรียนพร้อมกับรายงานข่าวจากสื่อมวลชนหลายสำนัก ตามเอกสารหมายเลข จ.๓ อันถือว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญและมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง ประกอบกับปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้นายศักดิ์ดา รายงานข้อเท็จจริงในเรื่องเกี่ยวกับการมีบุคคลที่อ้างว่าเป็นกรรมาธิการเรียกรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งนายศักดิ์ดามีบันทึกคำชี้แจงข้อเท็จจริงต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทางกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีการรายงานข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อมายังรัฐสภา ส่วนทาง คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ก็มีการรายงานข้อเท็จจริงกรณีที่ปรากฏตามข่าวไปยังสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งเอกสารที่ส่งมาจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเอกสารที่ส่งมาจากคณะกรรมาธิการฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามเอกสารหมายเลข ๒๔ ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการไต่สวนได้เองหรือแต่งตั้ง หรือจะแต่งตั้ง กรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้เพื่อหามูลความผิดตาม หนังสือร้องเรียนและการตรวจสอบเบื้องต้นชั้นเจ้าหน้าที่ โดยมีหลักฐานเบื้องต้นและมีมูลให้เห็นว่า จำเลยมีพฤติการณ์ตามที่มีการกล่าวหา ประกอบกับกระบวนการไต่สวนดังกล่าวมีการรวบรวม พยานหลักฐานทั้งจากนายศักดิ์ดา พยานบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และรายงานข่าวจากสื่อมวลชนที่ เผยแพร่มาประกอบกันให้เห็นมูลคดีว่าจำเลยกระทำความผิด กรณีจึงมีเหตุที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ แต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนได้ ตามมาตรา ๕๑ อันเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนโดยชอบแล้ว ที่จำเลยอุทธรณ์ประการต่อมาว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเร่งรัดการตรวจสอบโดยไม่ชอบ ไม่เรียกพยานหลักฐานตามที่จำเลย ร้องขอ ไม่แสวงหาพยานหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนนั้น เห็นว่า ตามรายงานการไต่สวนเอกสารหมายเลข ๑๑ คณะกรรมการไต่สวนได้ไต่สวนพยานบุคคลรวม ๑๗ ราย และรวบรวมพยานเอกสาร ๑๐ รายการ และเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการไต่สวนมีบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและให้โอกาสแก่ จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ถือว่าได้รับทราบข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข ๑๐ แต่จำเลยขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาถึง ๔ ครั้ง ซึ่งคณะกรรมการไต่สวนก็ อนุญาตให้จำเลยขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาครั้งสุดท้ายถึงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือเอกสารหมายเลข ๕ แต่จำเลยกลับมีหนังสือถึงประธานคณะกรรมการไต่สวนขอให้ติดตามและเร่งรัดเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้างของโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเกษตรกรรมด้วยเครื่องสูบน้ำไฟฟ้าแบบจุ่มใต้น้ำที่จำเลยขอไปยังกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อนำมาใช้ประกอบการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเท่านั้น โดยไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด จำเลยเพิกม้ายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารต่อคณะกรรมการไต่สวนเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมายเลข ๔๖ ทั้ง ๆ ที่ในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนในแต่ละขั้นตอนคณะกรรมการไต่สวนต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐาน และยังมีระยะเวลาเพียงพอที่จะให้จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ หลังจากนั้นวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติชี้มูล ซึ่งมีได้เร่งรีบสรุปสำนวนตามที่จำเลยอ้างแต่อย่างใด นอกจากนี้ตามสำนวนการไต่สวนเอกสารหมายเลข ๑ หน้าที่ ๗๗ และ ๗๘ ก็ได้มีการบันทึกเหตุที่ไม่เรียกพยานบุคคลตามที่จำเลยร้องขอเนื่องจากจำเลยยื่นคำร้องขอเกินระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งคำร้องมิได้ระบุว่าบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการเรียกรับเงินนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ หรือไม่ อย่างไร บุคคลที่จำเลยขอให้เรียกหรือไต่สวนไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึงมีมติงดเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคล ๓ ปาก ดังกล่าว ถือได้ว่าคณะกรรมการไต่สวนปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนจึงเป็นไปโดยชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาลงโทษจำเลยนั้นชอบหรือไม่ ทางไต่สวนได้ความจากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ว่า ในการจัดทำงบประมาณของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม ในส่วนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี (สภาผู้แทนราษฎร) วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พยานพร้อมกับเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมชี้แจง จำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิสามัญฯ ชักถามและโจมตี เกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่ามีการกำหนดงบประมาณไม่คุ้มค่า การขุดเจาะบ่อบาดาลมีราคาแพง การบริหารจัดการไม่จัดจ้างเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงการทุจริต โดยมีการนำภาพโครงการมาเสนอต่อที่ประชุม แต่ภาพดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะบ่อของกรมทรัพยากร น้ำบาดาล เป็นงานขนาดเล็ก ซึ่งไม่ใช่งานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งจะมีแต่งานขนาดใหญ่ ต่อมา วันที่ ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เป็นการพิจารณารายกรม จำเลยก็ยังคงชักถามและโจมตีในเรื่อง เดิม จากนั้นคณะกรรมการวิสามัญแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอีก ๘ คณะ โดยคณะอนุกรรมการ แผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะอนุกรรมการขุดหนึ่งใน ๘ คณะดังกล่าว มีกำหนดการประชุมเพื่อ พิจารณางบประมาณแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในส่วนของกรมทรัพยากร น้ำบาดาลในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่พยาน นั่งรับประทานอาหารอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ ในหมู่บ้านประชาชนเวศน์ ๒ นางนันทนา สงฆ์ประชา อนุกรรมการแผนงาน บูรณาการ ๒ โทรศัพท์มาหาพยานแจ้งว่า มีเรื่องด่วนสำคัญให้พยานโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๑๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ ภายหลังวางสายพยานได้โทรศัพท์ติดต่อไป แต่ไม่มีผู้รับสาย จากนั้นเวลาประมาณ ๑๙.๒๐ นาฬิกา มีโทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวโทรศัพท์กลับมาโทรศัพท์ของพยาน เมื่อรับสาย พยาน จำเสี่ยงได้ว่าเป็นจำเลย เพราะจำเลยเคยชักถามเกี่ยวกับงบประมาณในการประชุมคณะกรรมการ วิสามัญฯ พยานและจำเลยสนทนากัน ๙ นาทีเศษ และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์มาหา

พยานอีกครั้งใช้เวลาสนทนา ๖ นาทีเศษ เรื่องที่สนทนากันทั้งสองครั้งมีใจความสำคัญว่า จำเลยแนะนำตัวเองว่าเป็นรองประธานคณะกรรมการแผนบูรณาการ ๒ แล้วแจ้งว่า “พรงนี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” พยานจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ตั้งบ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” พยานจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” พยานจึงบอกว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนี้ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” การสนทนาดังกล่าวมิได้สนทนาต่อเนื่องในครั้งเดียวเนื่องจากมีปัญหาสัญญาณโทรศัพท์หลุด ต้องโทรศัพท์ติดต่อหากันหลายครั้ง ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ หลังจากพยานเดินทางออกจากร้านอาหารเบียร์หิมะแล้ว ในคืนนั้นเวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา พยานโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายภาดล ถาวรฤทธิชัย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เล่าให้ฟังว่า จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินพยาน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และพยานโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเรื่องดังกล่าวให้นายสุรินทร์ วรกิจดำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาลฟัง และแจ้งให้นายสุรินทร์เตรียมข้อมูลเพื่อไปชี้แจงให้พร้อมและให้แก่นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้ไปชี้แจงพร้อมกันด้วย ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเช้าเวลา ๗.๕๕ นาฬิกา พยานโทรศัพท์ไปเล่าเหตุการณ์ดังกล่าวให้นายนริศ ชำนาญรักษ์ ซึ่งเป็นเพื่อนพยานและเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฟัง และในวันดังกล่าว ในการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เพื่อพิจารณางบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

จำเลยเข้าร่วมประชุมตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการ ในช่วงแรกพยานเป็นผู้ชี้แจงด้วยตัวเอง แล้วให้นายกุศลและนายสุรินทร์เป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับงานด้านเทคนิคการขุดเจาะบ่อบาดาลที่หน่วยงานดำเนินการเอง แต่จำเลยยังคงติดใจซักถามเกี่ยวกับการกำหนดราคาที่แพงและการเบิกจ่ายค่าน้ำมันกับค่าเบี้ยเลี้ยงต่าง ๆ จนกระทั่งเวลาใกล้เที่ยงพยานลุกเดินออกจากห้องประชุมเพื่อเข้าห้องน้ำ ระหว่างทางพบผู้อำนวยการส่วนในสำนักงานประมาณหรือ ผอ.เจี๊ยบ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล พยานพูดกับ ผอ.เจี๊ยบในทำนองว่ารู้สึกอับอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามเยาะ และการพิจารณาไม่มีความคืบหน้า เนื่องจากมีวาระการพิจารณาถึง ๖ วาระ แต่ยังพิจารณาได้เพียงวาระแรกเท่านั้น ผอ.เจี๊ยบแสดงความเห็นใจ พยานจึงเล่าเหตุการณ์ในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ให้ฟัง เมื่อกลับเข้าห้องประชุม พยานยืนพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรศัพท์ไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแกล้งข้าว” และมีนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พูดขึ้นว่า จะพาพยานไปแกล้งข้าว ประธานจึงสั่งพักการประชุม ในช่วงบ่าย จำเลยไม่เข้าร่วมประชุม บรรยากาศการประชุมเปลี่ยนไปจากช่วงเช้า คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาพิจารณาเพียง ๕๐ นาที ก็สามารถผ่านการพิจารณาได้ที่ประชุมอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้ปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว พยานเข้าพบปลัดกระทรวงฯ และจัดทำบันทึกข้อความชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นคณะอนุกรรมการเรียกรับเงิน ๕ ล้านบาท ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทราบ ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส๐๗๐๑/๓๘๙๖ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข จ.๒๔ และในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามเอกสารหมายเลข

จ.๒๘ ต่อมาพยานไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการป้องกันการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้โจทก์ยังมีนายภาดล อธิปัตติกรรมทรัพยากรน้ำ นายกุศล รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายสุรินทร์ ผู้อำนวยการพัฒนา น้ำบาดาล และนายนิศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเบิกความสนับสนุน เห็นว่า โจทก์มีนายศักดิ์ดาเป็น ประจักษ์พยานเบิกความถึงรายละเอียดของเหตุการณ์และพฤติการณ์ของจำเลยที่เกิดขึ้นเป็นลำดับ ขั้นตอนตั้งแต่การพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการประชุมคณะกรรมการ วิสามัญฯ จนถึงการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โดยมีข้อมูลวันเวลาสถานที่ ใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดา ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสาร หมาย จ.๒๕ เป็นพยานหลักฐานสนับสนุน และมีนายกุศลและนายสุรินทร์เบิกความสนับสนุนให้เห็นถึง พฤติการณ์ของจำเลยที่ตั้งข้อสังเกตและซักถามตลอดการประชุมในวันที่ ๑๗, ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ประกอบกับเมื่อพิจารณาสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๗ และสำเนารายงานการประชุมคณะอนุกรรมการ แผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๑ ก็ปรากฏ ข้อเท็จจริงสอดคล้องกันว่า ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ เมื่อวันที่ ๑๗, ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยในฐานะกรรมการได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากร น้ำบาดาลหลายครั้งเข้าไปมาในประเด็นเดิม โดยไม่ได้ซักถามเกี่ยวกับความคุ้มค่าของงบประมาณ ที่ขอมาว่าหากปฏิบัติจริงงบประมาณที่ขอมาจะสูงเกินไปหรือไม่ เพียงใด หรือถ้าหากปรับลด งบประมาณลงมาบ้างเพื่อประโยชน์ของทางราชการ โครงการดังกล่าวจะสามารถดำเนินต่อไปได้หรือไม่

แต่จำเลยกลับมุ่งโจมตีและตรวจสอบการทุจริตของโครงการโดยไม่มีรายละเอียดหรือหลักฐานว่าโครงการดังกล่าวทุจริตในส่วนใด ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ จำเลยยังคงตั้งข้อสังเกตและซักถามในประเด็นเดิมซ้ำไปมาอีก ทั้งที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงอธิบายรายละเอียดในประเด็นข้อซักถามของจำเลยแล้ว พฤติการณ์ดังกล่าวของจำเลยแสดงให้เห็นได้ชัดว่าจำเลยตั้งใจสร้างความกดดันให้แก่นายศักดิ์ดาซึ่งเป็นอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้ยอมจ่ายเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาทตามที่จำเลยเรียกร้อง เพื่อแลกกับการไม่ตัดงบประมาณ มิฉะนั้นการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอาจจะมีปัญหาได้ เมื่อพิจารณาข้อมูลการใช้โทรศัพท์ระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดาในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ จะปรากฏรายการโทรศัพท์ในเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา นายศักดิ์ดาได้ใช้โทรศัพท์หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ โทรหาจำเลยซึ่งใช้โทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ ก่อน แต่จำเลยไม่ได้รับสาย หลังจากนั้นจำเลยใช้โทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ โทรหานายศักดิ์ดา ซึ่งนายศักดิ์ดาเบิกความยืนยันว่า หลังจากมีการพูดคุยโทรศัพท์กับจำเลยแล้วจำเลยเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนายศักดิ์ดา นายศักดิ์ดาได้โทรศัพท์ไปเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้นายภาดลและนายสุรินทร์ฟังในคืนเกิดเหตุทันที และในเช้าวันรุ่งขึ้นนายศักดิ์ดาได้โทรศัพท์เล่าเรื่องดังกล่าวให้นายนริศฟัง นายศักดิ์ดา นายภาดล นายสุรินทร์ นายนริศ เคยให้ถ้อยคำไว้ในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สอดคล้องกับที่เบิกความต่อศาล ทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดามีน้ำหนักและน่าเชื่อถือ ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยโทรศัพท์เพื่อขอให้นายศักดิ์ดาส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้างเพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ประกอบกับไม่มีข้อห้ามมิให้อนุกรรมการติดต่อกับหน่วยงานโดยตรง จำเลยไม่เคยรู้จักกับนายศักดิ์ดามาก่อน ย่อมไม่กล้าเรียกเงินหรือขอร้อง และจำเลยเองไม่มีอำนาจปรับลดงบประมาณนั้น เห็นว่า นอกจากเรื่องเกี่ยวกับการ

ชี้แจงงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่จำเลยเป็นคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ หรือ คณะอนุกรรมการ และตลอดการประชุมที่ผ่านมา ไม่ปรากฏว่าจำเลยและนายศักดิ์ดาเคยมีการ ติดต่อกับหรือเคยประสานงานเรื่องอื่นใดมาก่อน จำเลยซักถามโจมตีและมุ่งตรวจสอบการทุจริตของ โครงการทั้งที่ไม่มีพยานหลักฐานใดมายืนยันว่ามีการทุจริตจริง จึงน่าจะเชื่อว่าเมื่อนายศักดิ์ดาไม่ยอม ตามที่จำเลยเรียกร้อง จำเลยก็ยกเรื่องเดิมมาซักถามและโจมตีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการประชุม วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ อีก เมื่อพิจารณารายงานการประชุมในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เอกสาร หมาย จ.๒๑ ก็ปรากฏว่าระหว่างที่นายศักดิ์ดาชี้แจงข้อซักถามของจำเลยที่จะให้เอกชนมาประมูลเพื่อ ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล นายศักดิ์ดาพูดในที่ประชุมว่า “ถ้าท่านอนุรักษ์จะให้ประมูลเพื่อเอกชนเจาะ หากบ่อเสียหายท่านโปรดรับผิดชอบด้วยครับ ผมยินดีนะครับ เพื่อท่านจะได้มาประมูลงานกรมเรา ไม่มีปัญหาครับ” จำเลยตอบในที่ประชุมว่า “ผมไม่ใช่ผู้รับเหมาอยู่แล้วครับท่าน” นายศักดิ์ดาพูดว่า “ก็ท่านคุยกับผมหลายรอบผมอัดเทปไว้วันะครับ” เรื่องราวที่จำเลยและนายศักดิ์ดาได้ตอบกัน มีความเชื่อมโยงกันทำให้เชื่อได้ว่าจำเลยเคยมีพูดคุยหรือกล่าวถ้อยคำต่อรองเกี่ยวกับงานในโครงการ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและเรียกเงินและผลประโยชน์จากนายศักดิ์ดาอธิบดีกรมทรัพยากร น้ำบาดาลจริง มิเช่นนั้นนายศักดิ์ดาคงไม่พูดถ้อยคำดังกล่าวในที่ประชุมเช่นนั้น ที่จำเลยอ้างว่า โทรศัพท์ไปเพื่อขอให้นายศักดิ์ดาส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้างเพื่อตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณนั้น ในส่วนนี้ได้ความจากนายสรเดชและพันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์เบิกความ ทำนองเดียวกันว่า กรณีที่อนุกรรมการประสงค์จะขอเอกสารเพิ่มเติม อนุกรรมการต้องแถลงให้ที่ ประชุมอนุกรรมการทราบ และฝ่ายเลขานุการจะมีหนังสือแจ้งหน่วยงานและติดตามเอกสารดังกล่าว ซึ่งตรงตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๗ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดว่า “การ เรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ ... ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการหรือ

รองประธานคณะกรรมการผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ” ดังนั้น ในฐานะที่จำเลยเป็นคณะอนุกรรมการ จำเลยย่อมทราบถึงข้อบังคับและวิธีการปฏิบัติในการเรียกเอกสารเพื่อมาประกอบการพิจารณาในชั้นคณะกรรมการเป็นอย่างดี แต่จำเลยกลับโทรศัพท์หานายศักดิ์ดาเป็นการส่วนตัวเพื่อขอเอกสาร ทั้งที่จำเลยสามารถแถลงให้ที่ประชุมทราบและมีหนังสือจากประธานคณะกรรมการได้ แต่หาได้กระทำไม่ และแม้จำเลยในฐานะที่เป็นคณะอนุกรรมการ แผนงานบูรณาการ ๒ จะไม่มีอำนาจในการพิจารณาปรับลงงบประมาณโดยตนเองก็ตาม แต่พฤติการณ์ของจำเลยข้างต้นเป็นการตั้งใจสร้างเหตุการณ์ขึ้นมาเป็นข้อต่อรองให้นายศักดิ์ดาต้องยอมให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามที่จำเลยเรียกร้องเพื่อแลกกับการไม่ตัดงบประมาณ การกระทำของจำเลยเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลและราชการ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นบทเฉพาะ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น สำหรับประเด็นปลีกย่อยตามอุทธรณ์ของจำเลยข้ออื่นไม่จำต้องวินิจฉัย เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลง

จึงวินิจฉัยยืน.

นายอุทัย โสกาโชติ

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย จำเลยเป็นกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และ
อนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้รับคัดเลือกให้เป็นรองประธาน

คณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน การบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ ถึง ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้ง เกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้แก่จำเลยและคณะกรรมการการวิสามัญฯ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาเย็น จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาว่า “พรงนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรม

ทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของ กรม ๑๐ เปอร์เซนต์” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซนต์ ของแต่ละโครงการ แบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” จากนั้นวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการ แผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับ งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิม เป็นเหตุให้การประชุมพิจารณางบประมาณ ลำบากไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ ซึ่งหากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญ ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการ เบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อัน เกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด สำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง และเป็นการปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือโดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวง ถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ลงโทษจำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้ฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเป็นอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ มีนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมาธิการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการคนที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน การบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ จำเลยเข้าร่วมประชุม ในวัน

เดียวกันเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์ติดต่อพูดคุยกับนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นระยะเวลา ๕๖๔ วินาที และ ๓๖๔ วินาที ตามลำดับ ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ช่วงเช้า มีการพิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในวาระของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยเข้าร่วมประชุม ตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเองราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท นายศักดิ์ดา นายกุลศ โขศิริรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายสุรินทร์ วรกิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล ร่วมกันชี้แจงและตอบข้อซักถาม มีผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเองตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน ในช่วงบ่ายเป็นการพิจารณาต่อ จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณาแล้วมีมติ เห็นควรปรับลดงบประมาณลงบางส่วน วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาทำบันทึกข้อความ เสนอปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีมีบุคคลอ้างว่าเป็นคณะกรรมการเรียกร้องเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ รายงานผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการการวิสามัญฯ ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวน หลังจากนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากว่าการกระทำของจำเลยมีมูลความผิดอาญา และฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรง สำหรับคดีอาญามีการยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ส่วนกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา ต่อมาศาลฎีกามีคำ

พิพากษาเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ เป็นคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง

ปัญหาวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่าการไต่สวนมิได้เป็นไปตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเร่งรัดตรวจสอบโดยมิชอบ โดยมีได้เรียกพยานหลักฐานที่จำเลยร้องขอและไม่แสวงหาพยานหลักฐานให้ครบถ้วน เห็นว่า ในการดำเนินการในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับคดีที่อยู่ในอำนาจ ตามบทบัญญัติมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนเป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้น สำหรับการไต่สวนเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๑ แล้วแต่กรณีว่าต้องด้วยหลักเกณฑ์ใดก็ต้องดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรานั้น มิใช่บทบัญญัติที่กำหนดลำดับขั้นตอนการไต่สวนที่ต้องดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๕๐ ก่อน จำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การไต่สวนต้องดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ ตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมาย จ.๑ ประกาศคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งกรรมการไต่สวนคดีนี้มีจำนวนกรรมการ

สอดคล้องตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ สำหรับการดำเนินการก่อนหน้ามีคำสั่งฉบับดังกล่าว คงเป็นการตรวจสอบเบื้องต้นตามบทบัญญัติมาตรา ๔๙ ซึ่งเป็นอำนาจของเลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งเป็นกรณีไม่ต้องมีคำสั่งแต่งตั้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนแต่ประการใด การดำเนินการของเจ้าพนักงานในส่วนนี้จึงชอบด้วยกฎหมาย ส่วนอุทธรณ์ที่ว่าการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เชิญนายศักดิ์ วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมาสอบปากคำในวันรุ่งขึ้นหลังจากได้รับหนังสือร้องเรียน อันเป็นการเร่งรัดตรวจสอบเพื่อบังคับคดีแก่จำเลยนั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ กำหนดว่า เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยมีได้มุ่งเอาผิดแก่จำเลยมาแต่ต้น เพราะตามหนังสือร้องเรียนเอกสารหมายเลข จ.๓ ก็ไม่ปรากฏตัวบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดแต่อย่างใด สำหรับอุทธรณ์ของจำเลยที่ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกพยานหลักฐานที่จำเลยร้องขอและไม่แสวงหาพยานหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนนั้น มาตรา ๔๖ กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลมา ก็เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น มิใช่ให้เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลมาให้จำเลยเพื่อให้จำเลยทำคำชี้แจงข้อกล่าวหา ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีบันทึกไว้ตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมายเลข จ.๑ หน้าที่ ๗๗ และ ๗๘ ว่า จำเลยมีคำร้องขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคลเกินกว่าระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา และจำเลยยังไม่ได้ชี้แจงข้อกล่าวหา ทั้งมิได้ระบุว่าพยานบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์หรือไม่ อย่างไร พยานบุคคลที่ขอให้เรียกหรือไต่สวนไม่มี

ผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน เป็นการจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึงเป็นการที่คณะกรรมการการ ป.ป.ช. พิจารณาจากพฤติการณ์ของจำเลยแล้วไม่เรียกพยานตามที่จำเลยร้องขอและได้บันทึกเหตุผลที่ไม่เรียกเอาไว้ตามที่มาตรา ๔๖ กำหนด และที่มาตรา ๔๘ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในไม่เกินสองปี นับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวนนั้น เป็นเพียงกฎหมายกำหนดกรอบเวลาเพื่อเร่งรัดมิให้ดำเนินการล่าช้า อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการและผู้ที่เกี่ยวข้อง มิใช่เป็นการกำหนดระยะเวลาให้แก่จำเลยต่อสู้คดีตามที่จำเลยมีหนังสือขอขยายระยะยื่นเอกสารชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเอกสารหมายเลข ๕ นอกจากนั้น คดีนี้ทำการตรวจสอบเบื้องต้นโดยการสอบพยานบุคคล ๙ ราย ต่อมาสอบเพิ่มเป็น ๑๗ ราย เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเพียงพอที่จะวินิจฉัยมูลความผิดได้แล้ว จึงใช้ดุลพินิจในการมีคำสั่ง หาได้เป็นการไม่แสวงหาพยานหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนดังที่จำเลยอ้างไม่ การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

ปัญหาวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการที่สุดท้ายว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า วันเกิดเหตุจำเลยโทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อติดตามขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการเจาะบ่อน้ำบาดาลที่ได้ชักถามและตั้งข้อสังเกตในขณะประชุมอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ตามอำนาจหน้าที่ของจำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญและอนุกรรมการ คำเบิกความของนายศักดิ์ดาที่กล่าวหาว่าจำเลยโทรศัพท์ไปหาตนเพื่อเรียกเงินจากนายศักดิ์ดาไม่น่าเชื่อถือ เพราะโจทก์ไม่นำพยานอีกสองคนที่อยู่กับนายศักดิ์ดาในขณะนั้นมาเบิกความสนับสนุนคือ พลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล เห็นว่า นายศักดิ์ดาพยานโจทก์เบิกความถึงรายละเอียดการพูดคุยทางโทรศัพท์กับจำเลยขณะเกิดเหตุรวม ๒ ช่วงเวลา

ติดต่อกัน เริ่มจากจำเลยเรียกเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนายศักดิ์ดา ครั้งแรกนายศักดิ์ดา
เข้าใจว่าจำเลยจะตั้งงบประมาณตามจำนวนดังกล่าว จำเลยจึงบอกขอเงินสด เมื่อนายศักดิ์ดาปฏิเสธ
จำเลยจึงพูดของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด นายศักดิ์ดาปฏิเสธเนื่องจากเป็นงานประเภท
E-bidding จำเลยจึงพูดของงานโครงการต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งมีอยู่ประมาณ ๓๖๐ แห่ง
นายศักดิ์ดาอ้างว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวเอง จำเลยขู่ว่าจะตั้งงบประมาณร้อยละ ๑๐
คำเบิกความของนายศักดิ์ดาแสดงถึงการเจรจาต่อรองกับจำเลยประกอบด้วยข้อเท็จจริงและ
รายละเอียดเป็นลำดับขั้นตอน โดยมีวัตถุประสงค์เรียกร้องผลประโยชน์เป็นเงินหรือการรับเหมางาน
โครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจากนายศักดิ์ดา สอดคล้องกับท่าทีของจำเลยก่อนเกิดเหตุที่
แสดงออกข้อหักท้วงงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ใช้เป็นข้อต่อรองเรียกผลประโยชน์
แลกเปลี่ยนกับการไม่เสนอให้ปรับลดงบประมาณตามอำนาจหน้าที่ของจำเลย นายศักดิ์ดาเป็น
ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ตำแหน่งอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีหน้าที่เสนอโครงการของกรมทรัพยากร
น้ำบาดาลเพื่อให้ใช้เป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ย่อมรู้ดีว่าการ
กล่าวหาจำเลยเป็นนักการเมืองดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญทาง
การเมืองด้วยข้อมูลอันเป็นเท็จ อาจส่งผลกระทบย้อนกลับมายังนายศักดิ์ดาเองเพราะอาจถูกดำเนินคดี
ความผิดฐานหมิ่นประมาท หรือความผิดฐานแจ้งความเท็จ หรือเบิกความเท็จ ซึ่งล้วนแต่เป็นความผิด
อาญาร้ายแรง ทั้งยังอาจทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่าโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเต็มไปด้วย
ผลประโยชน์แอบแฝงที่นายศักดิ์ดามีส่วนได้เสียด้วย จึงไม่มีเหตุที่นายศักดิ์ดาจะสร้างเรื่องดังกล่าวขึ้น
เพื่อปรักปรำจำเลย การที่นายศักดิ์ดาเปิดเผยเรื่องดังกล่าวมาเชื่อว่าเกิดจากความอัดอั้นตันใจจากการ
ถูกจำเลยเรียกร้องผลประโยชน์นั่นเอง ที่จำเลยอ้างว่าพูดคุยกับนายศักดิ์ดาในวันเกิดเหตุเพื่อขอแบบ
แปลนและประมาณราคาโครงการเจาะบ่อน้ำบาดาลจากนายศักดิ์ดานั้น เห็นว่า ขณะเกิดเหตุจำเลย

พูดคุยกับนายศักดิ์ดาทางโทรศัพท์เวลา ๑๙.๒๕ นาฬิกา นาน ๙ นาทีเศษ และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา นาน ๖ นาทีเศษ ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ รวมกันเป็นเวลานาน ซึ่งหากเป็นการโทรศัพท์ติดต่อกับนายศักดิ์ดาเพื่อติดตามเอกสารดังกล่าวก็ไม่แน่ว่าจะต้องโทรศัพท์ติดต่อถึงสองครั้งและใช้เวลานานในการพูดคุย เพราะไม่ปรากฏว่ามีรายละเอียดที่ต้องเจรจากัน นายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และ พันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์ ภูรังสี ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานแก้ปัญหาหนี้สินแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เบิกความตรงกันว่า หากอนุกรรมการประสงค์จะขอเอกสารเพิ่มเติม อนุกรรมการต้องแจ้งในที่ประชุมคณะอนุกรรมการเพื่อให้ประธานในที่ประชุมเห็นชอบ จากนั้น ฝ่ายเลขานุการจะมีหนังสือแจ้งหน่วยงานและติดตามเอกสารดังกล่าวส่งให้แก่อนุกรรมการทุกคน ก่อนการประชุม อนุกรรมการไม่ได้มีหน้าที่ติดตามขอเอกสารโดยตรง ซึ่งเป็นจรรยาบรรณที่ อนุกรรมการจะไม่เข้าไปมีส่วนได้เสียกับหน่วยงานที่เข้าชี้แจงงบประมาณ การที่จำเลยติดต่อโดยตรง ไปยังนายศักดิ์ดาถึงสองครั้งทั้งเป็นระยะเวลานาน อ้างว่าเพื่อขอเอกสารเพิ่มเติมทั้งที่ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องติดต่อเอง จึงไม่น่าเชื่อถือ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า พลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋ อยู่ด้วยกันกับนายศักดิ์ดา แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กับโจทก์ต่างไม่นำมาไต่สวนนั้น นายศักดิ์ดาเบิกความยืนยันว่า นายศักดิ์ดาออกไปพูดคุยโทรศัพท์กับจำเลยนอกห้องอาหาร โดยไม่ได้เล่าเรื่องที่พูดคุยกันให้บุคคลทั้งสองฟังและบุคคลทั้งสองก็ไม่ได้ยินการสนทนา บุคคลทั้งสองจึงไม่ใช่ประจักษ์พยานผู้รับรู้ ถ้อยคำสนทนายระหว่างนายศักดิ์ดา กับจำเลย ไม่สามารถให้ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และโจทก์ไม่นำบุคคลทั้งสองมาไต่สวนจึงไม่ได้เป็นข้อพิรุธแต่อย่างใด ที่จำเลยอุทธรณ์ว่าไม่มี การบันทึกเสียงสนทนาเป็นหลักฐานนั้น นายศักดิ์ดาเบิกความว่า พุดคุยทางโทรศัพท์กับจำเลยโดยลุกออกจากโต๊ะที่นั่งไปพูดคุยนอกห้องอาหาร จึงเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ย่อมไม่มีเหตุให้ทันได้

คิดว่าจะต้องทำการบันทึกเสียงสนทนาไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้ในการดำเนินคดีในภายหลังกับจำเลย ส่วนที่นายศักดิ์ดาดกล่าวในที่ประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนว่า มีการบันทึกเสียงสนทนาไว้ แต่เมื่อให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และมาเบิกความต่อศาลยืนยันว่า ไม่มีการบันทึกเสียงสนทนา จึงอาจเป็นข้อสงสัยอยู่บ้างในเรื่องการบันทึกเสียงสนทนา ก็เป็นเพียงขาดพยานหลักฐานชั้นหนึ่งในการพิจารณา แต่ไม่ใช่ข้อพิรุธถึงขนาดทำลายน้ำหนักคำเบิกความของนายศักดิ์ดาดทั้งหมดให้รับฟังไม่ได้ เพราะการรับฟังพยานหลักฐานของศาลย่อมต้องรับฟังพยานอื่นและพฤติการณ์แห่งคดีทั้งหมดประกอบกัน ที่จำเลยอุทธรณ์ว่านายศักดิ์ดาดมีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อนนั้น โดยจำเลยอ้างว่าพยายามขอแบบแปลนและประมาณราคามาโดยตลอดทั้งก่อนเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุคดีนี้ เพื่อตรวจสอบการทุจริตของนายศักดิ์ดาดขณะดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมน้ำบาดาลก็ตาม แต่ขณะเกิดเหตุคดีนี้จำเลยยังไม่มีหลักฐานใดชี้ชัดว่านายศักดิ์ดาดทุจริต การตรวจสอบเรื่องทุจริตไม่ใช่หน้าที่ของจำเลยในฐานะอนุกรรมการพิจารณางบประมาณ ก่อนหน้านั้นนายศักดิ์ดาดกับจำเลยไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน การซักถามและตั้งข้อสังเกตของจำเลยในการพิจารณาร่างงบประมาณ ก็เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ในฐานะอนุกรรมการพิจารณาร่างงบประมาณ ไม่มีเหตุที่นายศักดิ์ดาดถึงขนาดต้องแต่งเรื่องขึ้นเพื่อปรักปรำให้ร้ายจำเลยให้ได้รับโทษ เพราะการปรักปรำให้ร้ายหากไม่มีมูลความจริงย่อมเป็นเรื่องร้ายแรง อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ส่วนอุทธรณ์ข้ออื่นของจำเลยเป็นข้อปลีกย่อย ไม่มีผลต่อคำวินิจฉัย ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น จึงชอบแล้ว

วินิจฉัยยืน.

นายวิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๗ /๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕ /๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์
รับอุทธรณ์วันที่ ๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยเป็นเจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ
ตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกับเจ้าพนักงานของรัฐ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑
มาตรา ๔ โดยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย

ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และเป็นอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่างๆ และในฐานะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่าเป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำเกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ในการประชุมดังกล่าว นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากร

น้ำบาดาลได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป ซึ่งต่อมาวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าวและจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณการราคาของโครงการ ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมดให้แก่คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๔ สถาปนาผู้แทนราษฎรครบถ้วนแล้ว รวมทั้งส่งเอกสารดังกล่าวให้แก่จำเลยด้วย ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีชอบจากนายศักดิ์ดา เพื่อกะทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาว่า “พรุ่งนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงต้องงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตัดงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดา ตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้นจะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภทE-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดา จึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลย ตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓

ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าเอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ฯ และยังสามารถส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงซักถามในประเด็นเดิม ทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและทางราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็น การปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก ลงโทษจำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ขอให้ยกฟ้อง

พิเคราะห์พยานหลักฐานจากการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และที่คู่ความไม่อุทธรณ์โต้แย้งกัน ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย โดยได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญในคณะดังกล่าวด้วย ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๕ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ประชุมพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกรมทรัพยากรน้ำ ในการประชุมดังกล่าวจำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญฯ ตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ และโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็มว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด มีจำนวนเงินเท่ากัน พร้อมกับขอรายละเอียดโครงการและเอกสารแบบแปลนและประมาณราคา เพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งนายศักดิ์ดาได้ชี้แจงตอบข้อซักถามและแจ้งว่า สำหรับแบบแปลนและประมาณราคาจะจัดส่งให้ภายหลัง ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๑๗

หน้า ๗๙๔ และในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีมติแต่งตั้งอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ ประกอบด้วยจำเลยและบุคคลอื่นอีก ๙ คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน กับสรุปรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมาธิการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการคนที่หนึ่ง และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการ คณะอนุกรรมาธิการ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ก่อนเลิกประชุม นางสาวแนนแจ้งที่ประชุมว่า นัดประชุมครั้งต่อไป วันพุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เพื่อพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมืองตามลำดับ เลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๔๑/๑ หลังเลิกประชุม จำเลย นางสาวแนน นางนันทนา และนายจักรรัตน์ พัวช่วย อนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งอยู่ในห้องประชุมเพื่อรับประทานอาหารเย็น และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการอยู่สรุปการประชุมในวันนั้นและเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไป ต่อมาเวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา นางนันทนาโทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาซึ่งขณะนั้นอยู่กับพลตำรวจตรี วิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อนายเต๋อที่ร้านอาหารเบียร์หิมะในหมู่บ้านประชานิเวศน์ ๑ ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร นางนันทนาบอกนายศักดิ์ดาว่า

มีเรื่องด่วนเป็นเรื่องสำคัญให้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ โดยไม่บอกว่า เป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าวแต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมาจำเลยเป็นผู้ใช้โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวติดต่อกลับมาหานายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา สนทนาเป็นระยะเวลา ๕๖๕ วินาที และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา สนทนาเป็นระยะเวลา ๓๖๕ วินาที ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ หน้า ๑๕๖๔ ถึง ๑๕๖๗ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ในช่วงเช้า จำเลยเข้าร่วมประชุมด้วยและมีข้อสังเกตรวมทั้งซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเอง ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท และการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่เจาะเป็นของราชการ พร้อมกับขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายศักดิ์ดา และ นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กับนายสุรินทร์ วรกิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ นวัตกรรมวิทยา และช่างเจาะที่มีประสบการณ์ รวมถึงมีเครื่องเจาะบ่อน้ำบาดาลสามารถขุดเจาะได้งานคุณภาพสูงกว่าการว่าจ้างเอกชน พร้อมกับนำแบบแปลน ฉายขึ้นจอโปรเจคเตอร์ประกอบการชี้แจง และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเอง ซึ่งจะกำหนดค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตามอัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๔/๑ ในการชี้แจงช่วงหนึ่ง นายศักดิ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า “ท่าน (จำเลย) ก็คุยกับผมหลายรอบ

ผมอัดเทปไว้วันะครับ" และช่วงใกล้เที่ยงนายกัณฑ์ดาพูดต่อที่ประชุมว่า "พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแถลงข่าว" แต่ข้อความหลังไม่มีการบันทึกไว้ในรายงานการประชุม และพักการประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา ในช่วงบ่ายมีการประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณามีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เหตุผลการปรับลดเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย/ปรับลดเป้าหมาย ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๕๕๗ ถึง ๑๖๘ และรายงานผลการพิจารณาเอกสารหมายเลข จ.๒๖ หน้า ๑๕๙๒ ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยและนางนันทนาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและนางนันทนาทราบแล้ว และสรุปสำนวนพร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติสำหรับการกระทำของนางนันทนาว่าไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป และมีมติสำหรับการกระทำของจำเลยว่ามีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหาและเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ในส่วนคดีอาญาให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ในส่วนคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ คดีดังกล่าวศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง

จริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และ
มาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑
ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖
ของศาลฎีกา

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกมีว่า การไต่สวนของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์
สรุปได้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช.ไต่สวนคดีนี้โดยรวบรัด มุ่งเอาผิดแก่จำเลย ทั้งที่หนังสือร้องเรียน
ไม่ได้กล่าวหาจำเลย หลังจากร้องเรียนเพียง ๑ วัน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็เรียกนายศักดิ์ดามาให้
ถ้อยคำเสมือนเตรียมการไต่สวนแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช.ไม่มีคำสั่งมอบหมายคณะกรรมการ
ไต่สวนเบื้องต้นเป็นหนังสือ และในสำนวนการไต่สวนก็ไม่ปรากฏว่ามีบันทึกรายงานการประชุมของ
คณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้น อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๐ ในเรื่องนี้พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง
บัญญัติว่า “เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำ
ความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการ
ตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่จำเป็นต้องมีการไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็น
หรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันเริ่ม
ดำเนินการไต่สวน” มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่

และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีการกล่าวหาหรือไม่ ให้เลขาธิการ หรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบเบื้องต้นก่อนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด” มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้”และมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและ บุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้” เมื่อพิจารณาบทกฎหมายแล้วเห็นได้ว่า กฎหมายใช้ถ้อยคำ ที่แตกต่างกัน คือ การตรวจสอบเบื้องต้นตามมาตรา ๔๙ การไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๕๐ และการไต่สวนตามมาตรา ๕๑ และกฎหมายไม่ได้บังคับว่าต้องไต่สวนเบื้องต้นก่อน แล้วจึงจะตั้ง คณะกรรมการไต่สวนได้ โดยคดีนี้ไม่มีการไต่สวนเบื้องต้น แต่เป็นการตรวจสอบเบื้องต้น จึงไม่ต้อง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งมอบหมาย เพียงแต่เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมาย ก็ดำเนินการได้ โดยเมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่มีผู้กล่าวหาตามหนังสือร้องเรียน เอกสารหมายเลข ๓ ซึ่งเอกสารฉบับดังกล่าวระบุผู้ถูกกล่าวหาไว้ในข้อ ๘ ว่า “คณะอนุกรรมการ แผนงานบูรณาการ ๒ มีนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธาน” พร้อมระบุข้อเท็จจริงที่กล่าวหา กับแนบรายชื่อของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และข้อมูลที่เผยแพร่ออกสู่สาธารณชน จากสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ประกอบ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ โดยพลันตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น การที่ในชั้นการตรวจสอบเบื้องต้น พนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเพื่อทราบข้อเท็จจริงจากบุคคลที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๔๙ เรียก

นายศักดิ์ดาซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงมาให้ถ้อยคำหลังจากร้องเรียนหนึ่งวัน จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะหนังสือร้องเรียนฉบับดังกล่าวมิได้ระบุกล่าวหาจำเลย และก่อนที่นายศักดิ์ดาจะมาให้ถ้อยคำก็ยังไม่แน่นอนว่าจะมีการให้ถ้อยคำพาดพิงถึงจำเลยหรือไม่ อีกทั้งไม่มีข้อเท็จจริงใดแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แนะให้นายศักดิ์ดาต้องให้ถ้อยคำตามแนวทางที่กำหนดแต่อย่างใด ประกอบกับยังได้ความตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมาย จ.๑ ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน โดยสอบปากคำพยานบุคคล ๙ ปาก และรวบรวมพยานเอกสาร ๑๐ รายการ ใช้เวลาดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นถึงประมาณ ๖๐ วัน กับทั้งในชั้นตอนนี้เป็นเพียงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อมูลหรือรายละเอียดก่อนนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ความผิดที่ถูกกล่าวหา นั้นมีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณา และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นเรื่องที่กฎหมายห้ามไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาหรือไม่ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่าในขั้นตอนการตรวจสอบเบื้องต้น พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานอย่างรีบเร่ง ผิดปกติมั่งที่จะเอาผิดจำเลยแต่อย่างใด นอกจากนั้นเมื่อคดีนี้เป็นกรณีไต่สวนจำเลยซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และข้อที่ถูกกล่าวหาตามหนังสือร้องเรียนเอกสารหมาย จ.๓ เป็นเรื่องร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการ ป.ป.ช. ไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนได้ตามมาตรา ๕๑ ซึ่งเป็นกรณีที่มีบทกฎหมายบัญญัติไว้เฉพาะแล้วโดยไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๕๐ เสียก่อนดังที่จำเลยอ้าง ซึ่งไม่ว่าการไต่สวนหรือการไต่สวนเบื้องต้นก็ดี ผู้ถูกกล่าวหายังได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย และคงไว้ซึ่งสิทธิในการต่อสู้คดีด้วยการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ในการกระบวนการยุติธรรมเช่นเดียวกันทุกประการ

และเมื่อเห็นว่ากรณีมีพยานหลักฐานเพียงพอต่อการไต่สวนว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามที่มีการกล่าวหา จึงเสนอความเห็นไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวนจำเลยกับพวก ต่อมาวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญ และจำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงมีคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน ตามมาตรา ๕๑ ในการไต่สวนดังกล่าว แม้มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ จะบัญญัติว่า คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหาก็ตาม แต่คณะกรรมการไต่สวนย่อมมีอำนาจและดุลพินิจที่จะพิจารณาว่า พยานหลักฐานใดจะเป็นประโยชน์แก่การแสวงหาข้อเท็จจริง และมีความจำเป็นต้องดำเนินการหรือไม่ ซึ่งในคดีนี้คณะกรรมการไต่สวนได้รวบรวมพยานหลักฐาน โดยสอบพยานบุคคล ๑๗ ปาก และพยานเอกสาร ๒๑ รายการ แล้วเห็นว่าพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าคดีมีมูลความผิด หลังจากนั้นวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ จึงแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบ จำเลยรับทราบข้อกล่าวหาวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔ และขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงข้อกล่าวหาหลายครั้ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อนุญาตให้ถึงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ต่อมาจำเลยยื่นคำชี้แจงข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ดำเนินการไต่สวนโดยรวบรัด และได้ให้โอกาสจำเลยชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ความเป็นธรรมแก่จำเลยต่อผู้คัดค้านอย่างเต็มที่ มิได้ทำให้จำเลยขาดโอกาสแสดงพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด ปัญหาตามอุทธรณ์ของจำเลยต่อไปมีว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกพยานเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาซึ่งเป็นเอกสารสำคัญ

รวมทั้งพยานบุคคลให้แก่จำเลย เป็นการไม่เปิดโอกาสให้จำเลยได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและไม่ให้ความเป็นธรรมแก่จำเลย แล้ววินิจฉัยว่าจำเลยประวิงเวลาทั้งที่กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและมีความเห็นให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน และขยายเวลาได้อีก รวมแล้วไม่เกินสามปี ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.ใช้เวลาไต่สวนคดีนี้เพียง ๒๓๔ วัน เหลือเวลาไต่สวนอีก ๘๖๑ วัน ขัดต่อมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งกับวรรคสามของพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช.เรียกเพียงนายศักดิ์ดาคนเดียวมาให้ถ้อยคำ โดยไม่เรียกพยานปากพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ซึ่งอยู่กับนายศักดิ์ดาในขณะเกิดเหตุมาให้ถ้อยคำ นอกจากนี้เอกสารชี้แจงข้อเท็จจริงของนายศักดิ์ดาก็มีข้อความเป็นเท็จในสาระสำคัญ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กลับรับฟังว่ามีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดี และคณะกรรมการ ป.ป.ช.ยังได้ปกปิดบันทึกถ้อยคำของนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุที่เคยให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฉบับลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๕ เอกสารหมายเลข ล.๓๔ กับดำเนินการไม่โปร่งใสกันนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นพยาน การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า คณะกรรมการไต่สวนไม่เรียกพยานปากพลตำรวจตรีวิวัฒน์ และนายเต๋อ มาให้ถ้อยคำ รวมทั้งไม่เรียกพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ และนายจักร์ตัน พัวช่วย มาไต่สวนนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา” วรรคสองบัญญัติว่า “พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา

นำส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน จะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต” และวรรคสามบัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือกรรมการที่กำกับดูแลเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา จงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อ การวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการ ไต่สวนเบื้องต้นด้วย” ทั้งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วย การตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ.๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ ก็กำหนดไว้ในทำนองเดียวกัน ฉะนั้นคณะกรรมการ ไต่สวนย่อมมีดุลพินิจที่จะพิจารณาว่า พยานหลักฐานใดน่าจะพิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหามีความผิด หรือบริสุทธิ์ และจะเรียกพยานหลักฐานใดมาไต่สวน ทั้งหากเห็นว่าเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้ สิทธิโดยไม่สุจริต หรือพยานหลักฐานนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สามารถ ปฏิเสธได้ เพียงแต่ต้องทำบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวน ซึ่งคณะกรรมการไต่สวนก็ บันทึกเหตุดังกล่าวแล้วว่า จำเลยมีหนังสือขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกพยานบุคคล ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ เกินกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งไม่ได้ระบุว่า พยานบุคคลดังกล่าวรู้เห็นหรือเกี่ยวข้องอย่างไร เห็นว่าพยานบุคคลดังกล่าวไม่มีผลต่อการวินิจฉัย ของคณะกรรมการไต่สวน และเป็นการจงใจประวิงเวลากับใช้สิทธิโดยไม่สุจริต มีมติให้งดเรียก

หรือได้สวนพยานบุคคลดังกล่าว และที่จำเลยขอให้ติดตามเอกสารแบบแปลนการก่อสร้าง และประมาณราคาก่อสร้างจากหน่วยงานนั้น ก็เป็นการขอเรียกเอกสารมาให้จำเลยใช้ชี้แจง แก่ข้อกล่าวหาของจำเลยเท่านั้น มิใช่การร้องขอให้เรียกเอกสารมาเป็นพยานหลักฐาน ในสำนวนโดยตรง การที่คณะกรรมการไต่สวนบันทึกเหตุที่มีมติงดเรียกพยานดังกล่าว จึงเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว เมื่อเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวน ที่จะเรียกบุคคลใดหรือเอกสารใดมาเป็นพยาน การที่คณะกรรมการไต่สวนเชื่อคำให้การของพยาน บุคคลหรือพยานเอกสารใด ย่อมเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวน การไต่สวนไม่ปรากฏ พฤติการณ์อันแสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการไต่สวนปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบดังที่จำเลยอ้าง ทั้งหากจำเลยเห็นว่าพยานเหล่านั้นเป็นพยานสำคัญ จำเลยก็สามารถขอให้ศาลออกหมายเรียกพยาน เหล่านั้นมาเบิกความได้ ซึ่งจำเลยก็เรียกพันตำรวจเอกทวี นายชาดา และนายจักรรัตน์ มาเบิกความ ต่อศาลในคดี คมจ.หมายเลขแดงที่ ๑/๒๕๖๖ ของศาลนี้ และในคดีนี้ก็ขอให้เรียกนายจักรรัตน์ กับนายศรัณย์วุฒิ มาเบิกความแล้ว จำเลยจึงไม่เสียเปรียบแต่อย่างใด ส่วนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ใช้ ระยะเวลาไต่สวนคดีนี้เพียง ๒๓๔ วัน ก็เป็นการปฏิบัติตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กฎหมาย กำหนดให้ไต่สวนให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกำหนดกรอบเวลาไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการล่าช้าเป็นที่ เสียหายแก่ราชการและคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง มิใช่บทบัญญัติที่ให้ระยะเวลาแก่ผู้ถูกกล่าวหาในการต่อสู้คดี ด้วยเหตุที่ได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น การไต่สวนคดีนี้จึงเกิดขึ้นหลังจากที่มีหนังสือร้องเรียนกล่าวหา จำเลยแล้ว มิได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า และมิได้กระทำโดยรวบรัด มุ่งเอาผิดจำเลย โดยไม่เปิด

โอกาสให้จำเลยชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งไม่ได้ไม่ให้ความเป็นธรรมแก่จำเลย อันจะทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดีดังที่จำเลยกล่าวอ้างมาในอุทธรณ์แต่อย่างใด การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ ส่วนที่จำเลยอ้างว่ามีการสอบปากคำนายศรีณย์วุฒิ แล้ว แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ปกปิดบันทึกถ้อยคำดังกล่าว ก็ไม่ใช่การปกปิดเนื่องจากบันทึกดังกล่าวไม่ใช่บันทึกคำให้การในชั้นไต่สวนของนายศรีณย์วุฒิ แต่เป็นบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงก่อนที่นายศรีณย์วุฒิจะเบิกความในคดีที่จำเลยถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง อีกทั้งที่จำเลยอ้างว่ามีการกั้นนางนันทนาเป็นพยาน ก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงในสำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ข้อกล่าวหานางนันทนาไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาดตกไป ข้อต่อสู้ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ปัญหาข้อนี้ จำเลยอุทธรณ์ว่า ไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง โดยมีใจความสำคัญว่าจำเลยไม่ใช่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการปรับลดงบประมาณ อำนาจในการปรับลดงบประมาณเป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร เหตุที่จำเลยโทรศัพท์หานายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ ก็เพื่อให้ส่งแบบแปลนและประมาณราคาตามที่คณะอนุกรรมการขอ จำเลยไม่ได้เรียกเงินจากนายศักดิ์ดา แต่เป็นกรณีที่นายศักดิ์ดาซึ่งเป็นประจักษ์พยานเพียงปากเดียวแต่งเรื่องขึ้นเพื่อปกป้องปราจำเลย โดยมีมูลเหตุจูงใจเนื่องจากจำเลยตรวจพบหลักฐานการทุจริตของนายศักดิ์ดาขณะที่ดำรงตำแหน่งอธิบดี ทั้งนายศักดิ์ดาให้การและเบิกความไม่อยู่กับร่องกับรอยและไม่มีคลิปบันทึกเสียงการสนทนาอันเป็นวัตถุพยานสำคัญมาเป็นพยาน และการที่นายศักดิ์ดาไม่เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้

พลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ซึ่งนั่งอยู่ด้วยกันที่ร้านบัวหิมะฟิง นับว่าเป็นพริธ พยาน โจทก์ปากนายภาคลไม่ใช่พยานคนกลางเพราะเป็นเพื่อนกับนายศักดิ์ดา และพยานโจทก์ทุกปาก ล้วนเบิกความเป็นพริธไม่น่าเชื่อถือ จึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะรับฟังลงโทษจำเลยได้ ส่วนจำเลย มีประจักษ์พยาน ๒ ปาก คือนายจักรรัตน์ พัวช่วย ซึ่งนั่งอยู่กับจำเลยในห้องประชุมขณะที่จำเลย พุดคุยโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดา แต่ไม่ได้ยินเสียงจำเลยพุดคุยโทรศัพท์เรียกเงินจากนายศักดิ์ดา และ นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ ที่รับรู้เหตุการณ์หลังเกิดเหตุ โดยนายศักดิ์ดาบอกพยานว่าจำเลยไม่ได้ เรียกเงินจากนายศักดิ์ดา เห็นว่า คดีนี้แม้โจทก์จะมีประจักษ์พยานเพียงปากเดียว คือ นายศักดิ์ดา มาเบิกความยืนยันการกระทำความผิดของจำเลยว่าเป็นคนเรียกเงินจากนายศักดิ์ดาก็ตาม แต่หาก ประจักษ์พยานโจทก์ดังกล่าวเบิกความน่าเชื่อถือศาลก็สามารถรับฟังประกอบพยานอื่นลงโทษ จำเลยได้ เมื่อคำนึงถึงว่ามูลเหตุคดีนี้สืบเนื่องมาจากจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการวิสามัญ และเป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณา ร่าง พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วตั้งประเด็นคำถาม เกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในทำนองว่า บริหารงานไม่โปร่งใส ส่อไปใน ทางทุจริต และอ้างว่ายังไม่ได้รับแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยมีนายศักดิ์ดาซึ่งเป็นผู้บริหารของหน่วยงานราชการมาปฏิบัติหน้าที่ชี้แจงงบประมาณรายจ่าย ประจำปีของกรมที่ดินรับผิดชอบต่อคณะอนุกรรมการดังกล่าว และเหตุคดีนี้เกิดขึ้นในคืน วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ก่อนที่คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ จะประชุมพิจารณา งบประมาณต่อในวันรุ่งขึ้น ข้อนี้แม้จำเลยจะอุทธรณ์อ้างว่า นายศักดิ์ดามีสาเหตุโกรธเคือง กับจำเลยมาก่อนโดยมี นายศรัณย์วุฒิ มาเบิกความเป็นพยาน กับมีสำเนาคำเบิกความของ

นายชาดา ไทยเศรษฐ์ และพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง ในคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๑/๒๕๖๕ คดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ของศาลนี้ มาสนับสนุนก็ตาม แต่สาเหตุโกรธเคืองดังกล่าวก็เป็น เรื่องที่นายศักดิ์ดามีอารมณ์ขุ่นเคืองจำเลยเกี่ยวกับการพิจารณางบประมาณในคดีนี้ ซึ่งมีใช้สาเหตุ ส่วนตัวและไม่ได้เป็นเรื่องราวแรงถึงขนาดที่นายศักดิ์ดาจะกล้าใส่ร้ายจำเลย ส่วนที่จำเลยอ้างว่า นายศักดิ์ดามีมูลเหตุจงใจเบิกความใส่ร้ายจำเลยเรื่องที่จำเลยมีหลักฐานว่านายศักดิ์ดาปฏิบัติหน้าที่ ส่อไปในทางทุจริตขณะดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ก็เป็นเรื่องเกิดขึ้นภายหลังจาก เหตุคดีนี้ ทั้งยังปรากฏว่านางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นฝ่ายติดต่อกับนายศักดิ์ดาให้โทรศัพท์ไปหา จำเลย มีใช้นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปหาจำเลยเองเลยก่อนแต่อย่างใด จึงฟังไม่ได้ว่านายศักดิ์ดาจะแต่ง เรื่องขึ้นแล้วเบิกความปรักปรำจำเลยซึ่งไม่รู้จักกันมาก่อนและมีตำแหน่งเป็นถึงสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรในความผิดร้ายแรงที่มีโทษทางอาญาสูงถึงประหารชีวิตเช่นนี้ ซึ่งหากไม่เป็นความจริงย่อม เป็นการเสี่ยงที่จะถูกดำเนินคดีอาญาและถูกดำเนินการทางวินัย มีผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ ราชการได้ ทั้งได้ความจากคำเบิกความของนายศักดิ์ดาต่อไปว่า จำเลยเป็นกรรมาธิการที่ชักถาม โจมตีงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างมาก คำเบิกความของนายศักดิ์ดาจึงมีน้ำหนัก ในการรับฟัง ยิ่งเมื่อพิจารณาประกอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัทแอดวานซ์เวิร์เลส เน็ตเวอร์ค จำกัด เอกสารหมาย จ.๒๕ หน้า ๑๕๖๔ ถึง ๑๕๖๗ ที่คู่ความรับกันปรากฏข้อเท็จจริงว่า จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาในเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ใช้เวลา ๙ นาทีเศษ และในเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา ใช้เวลา ๖ นาทีเศษ รวมประมาณ ๑๕ นาที นับว่าเป็นเวลานานพอสมควร มิใช่พูดคุยกันไม่นานดังที่จำเลยกล่าวอ้างในอุทธรณ์ไม่ ซึ่งหากเป็นการพูดคุยเพื่อขอเอกสาร แบบแปลนและประมาณราคาดังที่จำเลยต่อสู้ในอุทธรณ์ ก็ไม่น่าจะต้องใช้เวลานานถึงเพียงนี้

และการขอเอกสารดังกล่าว แม้จำเลยจะมีอำนาจขอได้ แต่จำเลยก็สามารถบอกให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการซึ่งอยู่กับจำเลยหลังเลิกประชุมหรือนางนันทนาให้ช่วยดำเนินการให้ได้อยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องให้นางนันทนาโทรศัพท์ไปบอกนายศักดิ์ดาให้โทรศัพท์กลับมาหาจำเลยอีก และในขณะที่ประชุมคณะกรรมการต่อในช่วงเช้าของวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เมื่อมีการนำแบบแปลนดังกล่าวแสดงฉายขึ้นจอโปรเจกเตอร์ในห้องประชุมแล้ว จำเลยก็ยังคงซักถามคัดค้านเกี่ยวกับงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอยู่หลายครั้งเข้าไปเข้ามาในประเด็นเดิม ประกอบกับได้รับความจากทางไตสวนต่อไปว่า หลังจากการโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาแล้วในระยะเวลาไล่เลี่ยต่อเนื่องกัน จำเลยยังโทรศัพท์ไปหานายภาดล ถาวรภุชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ และมีการพูดคุยกับนายภาดลในลักษณะของงาน ส่อไปในทางมุ่งหาผลประโยชน์จากโครงการ แม้ นายศักดิ์ดากับนายภาดลจะเบิกความแตกต่างกันบ้าง โดยนายศักดิ์ดาเบิกความว่า นายภาดลเล่าให้ฟังว่าจำเลยเรียกร้อยเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่นายภาดลเบิกความว่า ไม่มีการเรียกร้อยเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่พูดในลักษณะของงาน ก็ยังไม่ถึงกับแตกต่างกันมาก เพราะยังเป็นการที่จำเลยมุ่งแสวงหาประโยชน์จากโครงการอยู่ดี อีกทั้งนายภาดลมีกำหนดการเข้าชี้แจงข้อเท็จจริงในวันรุ่งขึ้น และไม่มีเหตุที่จำเลยจะต้องโทรศัพท์ไปขอเอกสารหรือข้อมูลใด ๆ เพิ่มเติมจากนายภาดล และที่จำเลยอุทธรณ์ว่า ขณะที่จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดานั้น จำเลยอยู่ในห้องประชุมกับเพื่อนคณะอนุกรรมการแต่ไม่มีใครได้ยื่นบทสนทนา ก็ได้รับความจากข้อเท็จจริงที่คู่ความรับกันตามเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๑๑๔๑/๑ ว่า คณะอนุกรรมการเลิกประชุมในเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ระหว่างนั้น จำเลย นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย นางนันทนา และนายจักรรัตน์ อยู่ด้วยกันเพื่อรับประทานอาหารเช้า รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการอยู่สรุปประชุม และเตรียมเอกสาร

การประชุมในวัดถัดไป แต่ช่วงเวลาที่จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาเป็นเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ซึ่งมีระยะห่างกัน ๔๐ นาที นับว่าเป็นระยะเวลาอันพอสมควร จึงมีเหตุผลให้เชื่อว่าช่วงเวลาที่จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาเป็นช่วงที่จำเลยไม่ได้อยู่ในห้องประชุมแล้ว และจำเลยเป็นฝ่ายโทรศัพท์ไปหา จำเลยจึงสามารถเลือกช่วงเวลาที่จำเลยไม่ได้อยู่กับคนอื่นได้ อีกทั้งย่อมเป็นธรรมดาของการเรียกร้องเงินหรือผลประโยชน์อื่น จะต้องกระทำการเป็นการลับและปกปิดไม่ให้ผู้อื่นร่วมรับรู้อยู่แล้ว ดังนั้น ที่นายจักรรัตน์ไม่ได้ยินเสียงบทสนทนาระหว่างจำเลยกับนายศักดิ์ดาจึงไม่ได้เป็นเรื่องผิดปกติ ไม่เป็นข้อพิรุธแต่อย่างใด และยังได้ความจากทางไต่สวนต่อไปอีกว่า ในคืนเกิดเหตุ หลังจากพูดคุยกับจำเลยแล้ว นายศักดิ์ดาได้โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้นายภาดลอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ และนายสุรินทร์วรกิจธารัง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาลทันทีว่าจำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินหรือของานและในวันรุ่งขึ้นเวลา ๐๗.๕๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดาได้โทรศัพท์ไปเล่าให้นายนริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฟ้งว่ามีอนุกรรมการเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หากไม่ให้จะตดงบประมาณ ซึ่งต่อมาในชั้นไต่สวนของศาลพยานโจทก์ทั้งสองปากก็มาเบิกความยืนยันตรงกันว่า นายศักดิ์ดาแจ้งว่ามีอนุกรรมการคนหนึ่งเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนายศักดิ์ดา โดยนายภาดลและนายสุรินทร์เบิกความว่า นายศักดิ์ดาบอกว่าคนที่เรียกเงินคือจำเลย แม้พยานโจทก์ปากนายภาดลจะเป็นเพื่อนนายศักดิ์ดา และนายสุรินทร์เป็นผู้ได้บังคับบัญชานายศักดิ์ดาก็ตาม แต่พยานโจทก์ทั้งสองก็เป็นพยานบอกเล่าที่ได้รับรู้ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากนายศักดิ์ดาในคืนเกิดเหตุและเป็นช่วงระยะเวลาใกล้ชิดกับเหตุการณ์ทันทีทันใดเมื่อรับฟังประกอบคำเบิกความของนายศักดิ์ดาแล้วย่อมทำให้พยานหลักฐานโจทก์มีน้ำหนักแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า ขณะที่จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาทางโทรศัพท์นายศักดิ์ดา

อยู่ที่ร้านอาหารบัวหิมะกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อ แต่ไม่เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้บุคคลทั้งสองฟัง นับว่าเป็นเรื่องผิดปกติวิสัย เพราะพลตำรวจตรีวิวัฒน์เป็นเจ้าพนักงานตำรวจสามารถล่อซื้อจับกุมได้ และนายศักดิ์ดาไม่มีข้อมูลบันทึกเสียงการสนทนามาแสดงต่อศาลนั้น เห็นว่า ในข้อเท็จจริงดังกล่าว นายศักดิ์ดาให้ถ้อยคำตามบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริง ฉบับลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๕ ว่า ขณะนายศักดิ์ดาได้รับโทรศัพท์ นายศักดิ์ดานั่งอยู่ในห้องวีไอพีร้านอาหารบัวหิมะกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ และนายเต๋อ เมื่อเห็นว่าการสนทนาใช้เวลานาน จึงออกไปสนทนาภายนอกห้อง บุคคลทั้งสอง จึงยอมไม่ได้ยินเสียงการสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างนายศักดิ์ดาและจำเลย ส่วนที่นายศักดิ์ดา ไม่เล่าเรื่องที่สนทนากับจำเลยให้พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อฟังนั้น ก็ได้ความว่าพลตำรวจตรี วิวัฒน์และนายเต๋อเป็นคนนอกไม่ส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เกิดขึ้น และเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องร้ายแรง การที่นายศักดิ์ดาจะใช้ดุลพินิจว่าจะเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นเรื่องที่ร้ายแรงและเสียหายแก่บุคคลอื่น ให้บุคคลใดฟังนั้นก็เป็นเรื่องเฉพาะตัวของนายศักดิ์ดา จึงไม่อาจนำเหตุผลดังกล่าวมาเป็นข้อบ่งชี้ได้ว่าการที่นายศักดิ์ดาไม่เล่าเรื่องให้บุคคลทั้งสองฟังเป็นข้อพิรุธถึงกับทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดา เสียไป และการที่นายศักดิ์ดาไม่มีข้อมูลบันทึกเสียงสนทนาเป็นพยานหรือเคยอ้างว่ามี การบันทึกเสียงสนทนา แล้วมายอมรับว่าไม่มีการบันทึกเสียงสนทนา ก็อาจเป็นเพราะต้องการปราม อีกฝ่ายว่าตนบันทึกเสียงสนทนาไว้ ยังไม่ได้ถึงกับทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดาและพยานโจทก์ ปากอื่นมีน้ำหนักลดลงจนไม่น่าเชื่อถือ ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะอนุกรรมการชี้แจงจำเลย เป็นหนึ่งในนั้นไม่มีอำนาจปรับลดงบประมาณ อำนาจดังกล่าวเป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร จำเลยจึงไม่ใช่เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่โดยตรงและเป็นการกระทำนอกหน้าที่ ก็ได้รับความจากทาง ใต้สวนว่า คณะอนุกรรมการมีอำนาจเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการวิสามัญให้ปรับลด

งบประมาณและสรุปรายงานผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาคำของงบประมาณของหน่วยงานได้ แม้จำเลยเพียงคนเดียวไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการปรับลดงบประมาณ แต่ในฐานะที่จำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการการวิสามัญ และเป็นหนึ่งในคณะอนุกรรมการย่อมมีอำนาจแสดงความคิดเห็นสนับสนุนรายงานที่คณะอนุกรรมการจัดทำขึ้น ดังนั้น ความเห็นของจำเลยที่อภิปรายต่อที่ประชุมและเสนอปรับลดงบประมาณของคณะอนุกรรมการ ย่อมมีส่วนส่งผลให้คุณให้โทษแก่หน่วยงานที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณได้ จึงเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของจำเลย มิได้นอกหน้าที่ดังที่จำเลยกล่าวอ้างในอุทธรณ์ ข้อต่อสู้ของจำเลยไม่มีน้ำหนักในการรับฟัง และที่จำเลยอุทธรณ์ว่าในการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลให้ความเสมอภาคในทางกฎหมายระหว่างโจทก์กับจำเลยไม่เท่าเทียมกัน โดยเปิดโอกาสให้พยานโจทก์เบิกความ ๒ ชั่วโมง แต่ให้จำเลยเบิกความเพียงแค่ ๓ นาทีนั้น เห็นว่าในการพิจารณาคดีของศาล ศาลใช้ระบบไต่สวนและศาลมีอำนาจอย่างกว้างขวางในการค้นหาความจริง เพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยมีความผิดหรือบริสุทธิ์ สำหรับคดีนี้ก่อนที่ศาลจะไต่สวนพยานทุกฝ่าย ศาลได้นัดตรวจพยานหลักฐานโดยสอบถามคู่ความทั้งสองฝ่ายถึงจำนวนพยานที่จะนำเข้าไต่สวน และให้โอกาสคู่ความแต่ละฝ่ายนำพยานเข้าไต่สวนต่อหน้าจำเลย นอกจากนี้ศาลยังได้ให้โอกาสจำเลยถามในประเด็นสำคัญแห่งคดีด้วย ทั้งในชั้นไต่สวนพยานจำเลย จำเลยมีพยาน ๔ ปาก คือตัวจำเลย นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข นายศรัณย์วุฒิ และนายจักรรัตน์ ซึ่งจำเลยเป็นผู้เลือกเองสำหรับนางสาวแนน ที่โจทก์อ้างเป็นพยานและจำเลยอ้างเป็นพยานด้วย ศาลก็เปิดโอกาสให้จำเลยซักถาม ส่วนพยานจำเลยปากพันตำรวจเอกทวี และนายชาดา โจทก์ก็แถลงรับข้อเท็จจริงว่าพยานทั้งสองปากดังกล่าวได้เข้าเบิกความเป็นพยานในคดีที่จำเลยถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช.ยื่นคำร้อง

ว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรง ในคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๔/๒๕๖๔ คดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ของศาลนี้ฝ่ายจำเลยจึงไม่ตั้งใจที่นำพยานทั้งสองปากนี้ เข้าไต่สวน ตามสำเนารายงานกระบวนการพิจารณา ฉบับลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ นอกจากนี้ ก่อนที่จำเลยจะเข้าเบิกความเป็นพยานในคดีนี้ จำเลยก็ส่งบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงฉบับ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เสนอต่อศาล ซึ่งมีรายละเอียดข้อเท็จจริงมากถึง ๔๐ หน้า และศาลยังให้โอกาสจำเลยเบิกความเพิ่มเติมอีก ๑๔ หน้า ทำให้ใช้เวลาเบิกความเพียง ๓ นาที ดังที่จำเลยอ้างในอุทธรณ์ไม่ ชี้ให้เห็นว่าศาลให้โอกาสจำเลยต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ อันเป็นการให้ ความเสมอภาคในทางกฎหมายโดยเท่าเทียมกันแล้ว ส่วนอุทธรณ์ข้ออื่นของจำเลยล้วน เป็นข้อปลีกย่อยที่ไม่เกี่ยวกับประเด็นโดยตรงของคดี และไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่จำต้อง วินิจฉัย จากเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น พยานหลักฐานของจำเลยไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะ หักล้างพยานหลักฐานของโจทก์ได้ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของโจทก์เป็นเหตุผลสอดคล้อง เชื่อมโยงมีน้ำหนักมั่นคงน่าเชื่อถือรับฟังได้ว่า จำเลยซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีตำแหน่ง เป็นกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และ เป็นอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญอันเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง เจ้าพนักงานของรัฐ และเจ้าพนักงานตามกฎหมายได้โทรศัพท์หานายศักดิ์ดา และมีการเรียกเงินหรือผลประโยชน์จากนายศักดิ์ดา การที่จำเลยโทรศัพท์ไปพูดคุยเรียกเงิน หรือของานจากนายศักดิ์ดาในช่วงการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเป็นการกระทำที่อยู่ที่อยู่ในตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของจำเลยโดยตรง อันเป็นการเรียกทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง

ของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรณทรัพยากรน้ำบาดาลและทางราชการ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ และมาตรา ๑๕๗ กับเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๓ เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ อันเป็นบททั่วไปอีก ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายวิชาญ ศิริเศรษฐ์

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๓/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๕/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ความอาญา

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
จังหวัดมุกดาหาร ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้รับแต่งตั้งให้เป็น

อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และพิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของกระทรวงและหน่วยงานตามที่กำหนด รวมถึงกรมทรัพยากรน้ำบาดาลแล้วสรุปรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกวุฒิสภาประชุมพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่าเป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและตั้งข้อซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ และการประมาณราคาก่อสร้าง การตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้ง

ในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละโครงการสูงเกินไป วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ซึ่งแจ้งตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ทั้งหมดให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และส่งเอกสารดังกล่าวให้จำเลยด้วย วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาใกล้ค่ำ หลังเที่ยง จำเลยเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีชอบจากนายศักดิ์ดา เพื่อกะทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ มีการพิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยซักถามและตั้งข้อสังเกตในประเด็นเดิม ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจาก กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งแบบแปลนและประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ให้จำเลยแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามในประเด็นเดิมทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้า ไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ และหากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎรย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วน การเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองโดยมิชอบ เพื่อกะทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และ

เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำฟ้อง พยานหลักฐานที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไต่สวน ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตลอดจนอุทธรณ์ของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย เมื่อวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะหนึ่งจำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญฯ ในคณะดังกล่าวด้วยตามเอกสารหมายเลข จ.๑๕ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เพื่อพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อมาได้ประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เพื่อพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกรมทรัพยากรน้ำ จำเลยซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยเครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มใต้ผิวน้ำว่า เหตุใดจึงมีการตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัดจำนวนเงินเท่ากัน พร้อมกับขอรายละเอียดโครงการ เอกสารแบบแปลน และประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ นายศักดิ์ดาชี้แจงตอบข้อซักถามและแจ้งว่าจะจัดส่งแบบแปลนและประมาณราคาให้ในภายหลัง ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๑๗ จากนั้นคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ พร้อมมีมติแต่งตั้งอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ คณะละ ๑๐ คน โดยคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ มีนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมาธิการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการคนที่หนึ่ง และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๘ และ จ.๑๙ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ถึงประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ขอส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๐ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ นางสาวแนนแจ้งที่ประชุมให้ทราบนัดประชุมครั้งต่อไปวันพุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เพื่อพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมือง แล้วเลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หลังเลิกประชุม จำเลย นางสาวแนน นางนันทนา และนายจักร์ตัน พัวช่วย อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งอยู่ในห้องประชุมเพื่อรับประทานอาหารเย็น มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการอยู่สรุปการประชุมในวันดังกล่าวและเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไป เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา นางนันทนา โทรศัพท์หานายศักดิ์ดาซึ่งขณะนั้นอยู่กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเปียร์หิมะในหมู่บ้านประชานิเวศน์ ๑ ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร แจ้งว่ามีเรื่องด่วนเป็นเรื่องสำคัญให้โทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ไปแต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมาจำเลยใช้โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวติดต่อกลับมาหานายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา สนทนาเป็นเวลา ๕๖๕ วินาที และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา สนทนาเป็นเวลา ๓๖๕ วินาที ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เพื่อพิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากร

น้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยเข้าร่วมประชุมในช่วงเช้าโดยซักถามและมีข้อสังเกตเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเอง ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท และการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่เจาะเป็นของราชการพร้อมกับขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งนายศักดิ์ดา นายกุลโชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายสุรินทร์ วรกิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ นักรถณีวิทยา และช่างเจาะที่มีประสบการณ์ รวมถึงมีเครื่องเจาะบ่อน้ำบาดาลสามารถขุดเจาะได้งานคุณภาพสูงกว่าการว่าจ้างเอกชน พร้อมแสดงแบบแปลนต่อที่ประชุมประกอบการชี้แจง และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นการกำหนดตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อนตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๒๑ ในช่วงบ่ายมีการประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อแต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณามีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๒๑ และรายงานผลการพิจารณาเอกสารหมาย จ.๒๖ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดา ทำบันทึกชี้แจงกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นคณะกรรมาธิการเรียกรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เสนอปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามเอกสารหมาย จ.๒๔ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ รายงานผลการพิจารณาต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ โดยสรุปการปรับลดงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๘ คงเหลือ ๑,๒๖๑,๕๗๒,๑๐๐ บาท ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยและ

นางนันทนาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กล่าวว่า เป็นเจ้าพนักงานของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง กรณีเรียกรับเงินจากนายศักดิ์ดา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นการตอบแทนในการพิจารณาผ่านงบประมาณโดยไม่ตัดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนแล้วมีมติว่า การกระทำของนางนันทนาไม่มีมูลความผิดอาญา แต่ให้ส่งเรื่องแก่ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป ส่วนการกระทำของจำเลยมีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหาและเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยคดีอาญาให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นมายังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ สำหรับคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลนี้ ศาลมีคำพิพากษาว่า จำเลยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมุกดาหาร นับแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีดังกล่าว ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไปและไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยมีกำหนดเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา ตามคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๔/๒๕๖๔ หมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินคดีเร่งรัดผิดปกติ มุ่งเอาผิดจำเลย มีการเรียกนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมาไต่สวนทันที ภายหลังการร้องเรียนเพียง ๑ วัน ทั้งที่หนังสือร้องเรียนไม่มีรายละเอียดกล่าวหาจำเลย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ดำเนินการไต่สวนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีคำสั่งมอบหมายคณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้นตาม มาตรา ๕๐ ทำให้ไม่อาจทราบได้ว่าการไต่สวนเบื้องต้นที่ต้องเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๑๘๐ วัน ต้องเริ่มนับเมื่อใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรียกพยานฝ่ายโจทก์ ๑๗ ปาก มาให้ถ้อยคำ แต่ไม่เรียก พยานเอกสารแบบแปลนและประมาณราคากับพยานบุคคล ๓ ปาก ตามที่จำเลยร้องขอมาไต่สวน ทั้งเชื่อข้อเท็จจริงตามเอกสารชี้แจงของนายศักดิ์ดาซึ่งเป็นความเท็จ มีการปกปิดเอกสารคำให้การของ นายศรีณย์วุฒิ ศรีณย์เกตุ ที่พิสูจน์ว่าจำเลยบริสุทธิ์ และดำเนินการไม่โปร่งใสโดยกันนางนันทนา สงฆ์ประชา ซึ่งถูกแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมกับจำเลยเป็นพยาน คำเบิกความของนางนันทนาที่อ้างว่า ไม่รู้เห็นเกี่ยวกับการเรียกเงินของจำเลยรับฟังไม่ได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้ไต่สวนหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานให้ครบถ้วน ไม่รวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเข้าสู่สำนวน สำนวนการไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่น่าเชื่อถือและไม่เพียงพอลงโทษจำเลยได้ เห็นว่า ในการไต่สวนคดีนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากนายศรีสุวรรณ จรรยา อุปนายกและเลขาธิการสมาคมองค์การพิทักษ์รัฐธรรมนูญไทย มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ถึงประธานและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ไต่สวนและวินิจฉัยว่า มีอนุกรรมการฯ โทรศัพท์เรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แลกกับการ ผ่านงบประมาณให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามหนังสือพร้อมข้อความข่าวเอกสารหมายเลข จ.๓ ซึ่งมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่จะต้องมีการไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน และมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะเป็กรณีที่มีการกล่าวหาหรือไม่ ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบเบื้องต้นก่อนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และวรรคสาม กำหนดให้ คำกล่าวหาใดที่ไม่มีเหตุที่ไม่รับไว้พิจารณา ให้ดำเนินการไต่สวนต่อไป เมื่อปรากฏว่าภายหลังคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้ว รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ไต่สวนข้อเท็จจริงและตรวจสอบเบื้องต้นตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ด้วยการรวบรวมพยานหลักฐาน ประกอบด้วยพยานบุคคล ๙ ปาก ตามบันทึกถ้อยคำของผู้ให้ถ้อยคำ เอกสารหมายเลข จ.๒๘ ถึง จ.๓๐ จ.๓๓ จ.๓๖ จ.๓๗ จ.๓๙ จ.๔๐ และ จ.๔๔ กับพยานเอกสาร ๑๐ รายการ ซึ่งแม้จะมีการไต่สวนนายศักดิ์ดาในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ภายหลังมีการร้องเรียนเพียง ๑ วัน ก็มีใ้เรื่องผิดปกตินี้เนื่องจากในหนังสือร้องเรียนระบุชื่อนายศักดิ์ดา ในฐานะอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ชี้แจงว่ามีอนุกรรมการโทรศัพท์เรียกเงิน มีผู้ถูกกล่าวหารวมถึงคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่มีนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธาน พร้อมแนบสำเนาภาพถ่ายและรายชื่อของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ รวมถึงรายชื่อจำเลยไว้ด้วย ย่อมเป็นเรื่องที่สามารถตรวจสอบได้โดยง่ายว่ามีบุคคลใดเป็นอนุกรรมการบ้างเพื่อไต่สวนหาตัว

ผู้เรียกรับเงิน เรื่องดังกล่าวยังมีการเผยแพร่ออกสู่สาธารณชนผ่านรายการข่าวและสื่อสังคมออนไลน์ ประชาชนให้ความสนใจ จึงเป็นธรรมดาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องเร่งดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นและไต่สวนพยานที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่และอำนาจภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ซึ่งการตรวจสอบเบื้องต้นนี้ไม่มีกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีคำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรจึงจะดำเนินการได้ นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงยังปรากฏต่อมาว่า นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๑ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีหนังสือถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร ขอให้ตรวจสอบและเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับรู้กรณีมีข่าวอธิบดีและอนุกรรมการตบทรัพย์แลกงบประมาณที่กำลังเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชนและสาธารณชน รวมถึงเรื่องการพิจารณาตัดงบประมาณในคณะอนุกรรมการที่มีการแจ้งเอกสารจากคณะกรรมการใหญ่ในลักษณะสั่งการให้อนุกรรมการตัดงบประมาณบางประเภทโดยมีลักษณะก้าวก่ายแทรกแซง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงมีหนังสือ ที่ สผ ๐๐๐๑/๑๗๗๑๙ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ถึงประธานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบเพื่อดำเนินการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง จากนั้นประธานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ รายงานผลการสอบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ ตามหนังสือ ที่ สผ ๐๐๑๙.๐๕/๓๓๒๘ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔ กับส่งรายงานการสอบหาข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๙.๐๕/๓๔๑๑ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๔ เอกสารหมาย จ.๕ เป็นเหตุให้เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน ๑๑ ราย และวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพิ่มเติมอีก ๑ ราย เพื่อดำเนินการ

ได้สวนกรณีกล่าวหาจำเลยว่าการททุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการไต่สวนมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย พร้อมจัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ตามคำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๖ และคำสั่งที่ ๓๕/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการไต่สวนเพิ่มเติมเอกสารหมาย จ.๗ ซึ่งการดำเนินการในชั้นตอนนี้ แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง จะกำหนดให้ ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้ วรรคสอง กำหนดให้ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายดังกล่าว ให้เลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน ดำเนินการไต่สวนเป็นคณะ และวรรคสาม กำหนดให้ ต้องดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นให้เสร็จและจัดทำ รายงานการไต่สวนเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ มอบหมายก็ตาม แต่กรณีนี้เป็นเรื่องที่มีการร้องเรียนถึงประธานสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการเสนอข่าวผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชนและสาธารณชน จนต้องมีการขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับรู้ตามเอกสาร หมาย จ.๓ และ จ.๕ ดังกล่าว ทั้งเป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเรียกรับเงินเพื่อแลกกับการผ่าน บประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลที่จะทำให้ การบริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภาสามารถบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายได้ อันจะสะท้อนความสามารถในการบริหารประเทศด้านการเงินและการคลัง กับ

เสถียรภาพของรัฐบาล ประกอบกับเป็นการกล่าวหาจำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยจึงมีสถานะเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง ซึ่งมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบ
อย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ดำเนินการไต่สวนเองหรือจะตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวน
ก็ได้ และวรรคหก กำหนดให้ คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำสำนวนการไต่สวน
เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น เมื่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนไม่น้อยกว่าสองคนให้ไต่สวนเรื่องดังกล่าวตาม
เอกสารหมาย จ.๖ และ จ.๗ ต่อมาคณะกรรมการไต่สวนแจ้งข้อกล่าวหาและให้สิทธิจำเลยคัดค้าน
กรรมการไต่สวน กับดำเนินการไต่สวนพยานบุคคลและพยานเอกสารพร้อมจัดทำรายงานและสำนวน
การไต่สวนตามเอกสารหมาย จ.๑ เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน
๒๕๖๔ ก่อนครบระยะเวลา ๑ ปี นับแต่วันที่ได้รับมอบหมายตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในการไต่สวน
ขั้นตอนนี้ก็ไม่มีกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการตาม มาตรา ๕๐ หรือการ
ดำเนินการดังกล่าวเป็นเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งให้ต้องกระทำก่อนหรือกระทำควบคู่กันไป เช่นนี้
มูลเหตุแห่งคดีนี้จึงหาใช้กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีคำสั่งมอบหมายคณะกรรมการไต่สวน
เบื้องต้นเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๕๐ หรือต้องมีการดำเนินการดังกล่าวก่อนจึงจะดำเนินการตาม
มาตรา ๕๑ ได้ อันจะทำให้การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการข้ามขั้นตอนของกฎหมาย
หรือมีระยะเวลาการไต่สวนเหลืออีกนานภายใต้กำหนดเวลาตาม มาตรา ๔๘ ดังที่จำเลยอุทธรณ์ไม่

และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแสวงหาพยานหลักฐานต่าง ๆ อันเป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นแล้วเห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ก็ได้แจ้งให้จำเลยในฐานะผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรให้จำเลยชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจงได้ โดยคณะกรรมการไต่สวนให้โอกาสจำเลยขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงถึง ๔ ครั้ง กระทั่งจำเลยยื่นคำชี้แจง คณะกรรมการไต่สวนก็ได้รับไว้พิจารณาจนเสร็จสิ้นการไต่สวน จึงมีการจัดทำรายงานและสำนวนการไต่สวนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาลงมติและมีคำวินิจฉัย อันเป็นการดำเนินการภายในกรอบหน้าที่และอำนาจ ตามขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นี้ นอกจากจะได้สวนนายศักดิ์ดาแล้ว ยังได้สวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องรู้เห็นเหตุการณ์อีก ๑๖ ปาก และพยานเอกสาร ๒๑ รายการ มิใช่จะรับฟังเพียงพยานปากนายศักดิ์ดาเท่านั้น สำหรับพยานบุคคล ๔ ปาก คือ นางสาวแนน พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชดา ไทยเศรษฐ์ และนายจักรรัตน์ พัวช่วย กับพยานเอกสาร คือ แบบแปลนและประมาณราคา ที่จำเลยอ้างว่าได้ร้องขอให้คณะกรรมการไต่สวนทำการไต่สวนแต่คณะกรรมการไม่ได้ไต่สวนให้ครบถ้วนนั้น ได้ความว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิคัดค้านกรรมการไต่สวนถึงจำเลยเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ จำเลยได้รับบันทึกดังกล่าวไว้ตั้งแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔ และแจ้งว่าประสงค์จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการไต่สวนภายในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมาย จ.๑๐ ต่อมาจำเลยขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอีก ๓ ครั้ง ซึ่งคณะกรรมการไต่สวนอนุญาตให้จำเลยขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาถึงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ต่อมาวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ จำเลยมีหนังสือถึงประธานกรรมการไต่สวนอ้างว่าจำเลยเพิ่งได้รับหนังสือแจ้งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ และอยู่ในช่วงแพร่

ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้เดินทางไม่สะดวก จึงขอขยายระยะเวลายื่นเอกสารชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาครั้งที่ ๔ เป็นเวลา ๓๐ วัน ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ พร้อมขอให้คณะกรรมการไต่สวนช่วยดำเนินการติดตามและเร่งรัดเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาที่ยื่นขอยังจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหนังสือเอกสารหมายเลข ๓.๕ ต่อมาวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ จำเลยมีหนังสือขอให้ประธานกรรมการไต่สวนเรียกนางสาวแนน พันตำรวจเอกทวี นายชาติ และนายจักรรัตน์ มาไต่สวน จึงเห็นได้ว่าการณมิใช่เรื่องที่จำเลยร้องขอให้คณะกรรมการไต่สวนหมายเรียกเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมาไต่สวน เพียงขอให้เร่งรัดติดตามเอกสารจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแทนจำเลยตามที่จำเลยเคยมีหนังสือเอกสารหมายเลข ๓.๔ ไปถึงหน่วยงานดังกล่าวเท่านั้น ส่วนพยานบุคคลที่จำเลยขอให้เรียกมาไต่สวนก็เป็นการร้องขอเกินระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม กำหนดให้ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา อย่างไรก็ดี คณะกรรมการไต่สวนได้เรียกนางสาวแนนมาไต่สวนไว้แล้ว สำหรับพยานปากอื่นก็เป็นดุลพินิจในการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวน โดยคณะกรรมการไต่สวนทำความเข้าใจและบันทึกเหตุผลในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนไว้ด้วยว่า จำเลยมิได้ระบุว่าพยานที่ขอให้ไต่สวนเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์การเรียกรับเงินนายศักดิ์ดีตาหรือไม่ อย่างไร ย่อมไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริตและมีมติเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคลที่เหลืออีก ๓ ราย อันเป็นการให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและ

ใช้สิทธิตามกฎหมายแล้ว การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ขอบด้วยมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๑ แล้ว ส่วนที่จำเลยอ้างทำนองว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้รวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเข้าสู่สำนวน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้อยคำของ นายศรีณย์วุฒิที่พิสูจน์ได้ว่าจำเลยบริสุทธิ์ และคำเบิกความของนางนันทนาไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ทั้งสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่น่าเชื่อถือเพียงพอที่จะลงโทษจำเลยนั้น แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖ วรรคสอง กำหนดให้ศาลนำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาคดีก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงการกำหนดขอบเขตหรือกรอบในการพิจารณาสำหรับการรับฟังข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานตามทางไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เบื้องต้น และเป็นเพียงการให้ความสะดวกแก่ศาลซึ่งมีหน้าที่และบทบาทในการค้นหาความจริงเท่านั้น หากได้มีผลผูกมัดที่ทำให้ศาลจำต้องยึดรายงานและสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นเด็ดขาดว่าข้อเท็จจริงจะต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. สรุป และจำเลยกระทำความผิดตามที่ถูกลกล่าวหาไม่ หากแต่ศาลมีอำนาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมในเรื่องที่จำเลยถูกลกล่าวหาและถูกฟ้องคดีนอกเหนือไปจากที่ปรากฏในรายงานและสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งจำเลยมีสิทธินำนายศรีณย์วุฒิเข้าไต่สวนและเสนอพยานหลักฐานทั้งปวงเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนต่อศาลได้ ดังนี้ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน และคณะกรรมการไต่สวนพิจารณาพยานหลักฐานแล้วสรุปสำนวนทำความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ รวมถึงการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประชุมพิจารณาที่มีมติชี้มูลความผิดจำเลย จึงเป็นกระบวนการไต่สวนที่ขอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า การปรับลดงบประมาณเป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร จำเลยไม่ใช่เจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง ไม่มีอำนาจปรับลดงบประมาณ ไม่ได้ก่อให้เกิดความล่าช้าหรือเสียหายแก่ราชการ จำเลยไม่เคยรู้จักนายศักดิ์ดามาก่อน ไม่มีเหตุผลจูงใจให้เรียกรับเงิน การพูดคุยทางโทรศัพท์เป็นเพียงการพูดคุยเรื่องแบบแปลนและประมาณราคา ซึ่งนายศักดิ์ดายอมรับว่าเอกสารที่ส่งให้จำเลยไม่มีแบบแปลน จำเลยมีอำนาจขอแบบแปลนได้ จำเลยใช้เวลาพูดคุยกับนายศักดิ์ดาสั้น ๆ แต่สายหลุดต้องต่อสายและเริ่มคุยกันใหม่ การสนทนาไม่มีข้อพิรุณ จำเลยไม่มีอาชีพเป็นผู้รับเหมาและไม่มีบริษัทรับเหมา ไม่มีพฤติการณ์ขอรับงาน นายศักดิ์ดาให้การไม่อยู่กับร่องกับรอย ปรักปราจำเลย เป็นการกล่าวหาเพื่อข่มขู่จำเลยให้เกิดความกลัว ไม่น่าเชื่อถือ ส่วนพยานโจทก์ปากอื่นเป็นเพียงพยานบอกเล่า มีความสนิทสนมและเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของนายศักดิ์ดา ไม่ใช่พยานคนกลาง จำเลยมีประจักษ์พยานที่ยืนยันว่าจำเลยไม่ได้เรียกเงิน แต่ศาลให้โอกาสจำเลยเบิกความเพียงสั้น ๆ การรับฟังพยานหลักฐานของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า แม้ทางได้สวนจะได้รับความจากนายศักดิ์ดา ประจักษ์พยานเพียงปากเดียวที่ยืนยันว่าจำเลยเรียกเงินจากนายศักดิ์ดา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่พยานปากนี้ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ หลังเกิดเหตุไม่นานและเบิกความยืนยันเกี่ยวกับรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดต่อสื่อสารและบทสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างพยานและจำเลย ตั้งแต่การเริ่มต้นแนะนำตัวตลอดจนรายละเอียดของบทสนทนาที่จำเลยกล่าวว่า “พຽ່ງนี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” นายศักดิ์ดาถามว่า “เหตุใดจึงตัดงบประมาณเยอะจ้ง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตัดงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาค

อีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท E-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” ซึ่งจำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐%” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนั้นกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ก็จะไม่ทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการหรือเป็นรายแห่ง” สอดคล้องกับที่เคยให้ถ้อยคำไว้ในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แม้ในการสนทนาจะมีการเรียกรับเงินตั้งแต่ช่วงต้นของบทสนทนา แต่ก็ได้รับความจากนายศักดิ์ดาว่า ก่อนที่จะเรียกรับมีผู้แจ้งว่าพรุ่งนี้จะปรับลดงบประมาณ ถ้าไม่จ่าย ซึ่งจะปรับลดงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และแม้ได้ความว่าก่อนเกิดเหตุในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง สังเกตเห็นนายศักดิ์ดามีสีหน้าแสดงออกถึงความไม่พอใจ จำเลยในการซักถามและโต้แย้งคัดค้าน และนายชาดา ไทยเศรษฐ์ ได้ยินนายศักดิ์ดาถามนายภาดล ถาวรภฤชรัตน์ ว่า “ส.ส. อนุรักษ์ฯ เป็นใครวะ นายสั่งต้องหาทางเล่นมันให้ได้” ตามหนังสือชี้แจงบันทึกถ้อยคำเอกสารหมาย ล.๗ และ ล.๘ แต่ก็ยังไม่เพียงพอให้ฟังว่าจะถึงขนาดที่สร้างความไม่พอใจหรือโกรธเคืองจนเป็นเหตุให้นายศักดิ์ดาต้องสร้างเรื่องเท็จร้ายแรงปรักปรำจำเลย ประกอบกับการตั้งข้อสังเกต ซักถาม และตอบข้อซักถามโดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการใช้งบประมาณแผ่นดิน ก็เป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ ดังได้ความจากนายศักดิ์ดาว่า นอกจากจำเลยที่มีข้อซักถามเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมากจนผิดปกติ ยังมีนายศิริพงษ์ รัสมิ์ อีกคนที่ซักถามมาก สำหรับอนุกรรมการคนอื่น มีการซักถามเป็นปกติตามหน้าที่ในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ถ้อยคำและคำเบิกความ

ของนายศักดิ์ดาเกี่ยวกับพฤติกรรมของจำเลยที่โทรศัพท์หานายศักดิ์ดาอย่างสอดคล้องกับคำเบิกความของนายภาดล อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ นายสุรินทร์ วรกีจาร์ง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายนิศ ขำนุรักษ์ ที่เบิกความทำนองเดียวกันว่า หลังเกิดเหตุนายศักดิ์ดาเล่าให้ฟังว่าจำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อแลกกับการที่จะตัดงบประมาณให้น้อยลง และได้ความจากนางสาวดวงมณี จันเพิ่ม ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนางสาวจิรนุช มานะกอบการ เจ้าพนักงานชลเลขอาวุโส กองชลเลข ๔ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ให้ถ้อยคำในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามบันทึกปากคำของพยานเอกสารหมายเลข จ.๓๒ และ จ.๓๙ ทำนองเดียวกันว่า นายศักดิ์ดาพูดในที่ประชุมว่ามีคนโทรศัพท์มาตบทรัพย์ เมื่อพิจารณาพฤติการณ์ที่นายศักดิ์ดาโทรศัพท์แจ้งบุคคลอื่นและบอกกล่าวในที่ประชุมให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมพิจารณางบประมาณทราบ ทั้งมีการนำเสนอข่าวโดยเปิดเผยเป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไป กับมีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และประธานสภาผู้แทนราษฎร จนต้องมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและนายศักดิ์ดาต้องทำบันทึกข้อความชี้แจงข้อเท็จจริงต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำหนังสือขอชี้แจงข้อเท็จจริงต่อประธานรัฐสภาตามเอกสารหมายเลข จ.๒๔ ซึ่งล้วนเป็นการดำเนินการตามลำดับขั้นและขั้นตอนของฝ่ายบริหาร เกี่ยวข้องกับข้าราชการระดับสูง หากข้อกล่าวอ้างไม่มีมูลย่อมเป็นเหตุให้นายศักดิ์ดาต้องถูกร้องเรียน หรือดำเนินคดีในความผิดทั้งทางแพ่งและอาญา ประกอบกับจำเลยก็ยอมรับว่าในวันเกิดเหตุได้โทรศัพท์หานายศักดิ์ดาจริง สอดคล้องกับข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ส่วนที่นายศักดิ์ดาเบิกความในคดีนี้แตกต่างไปจากคำเบิกความในคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมและถ้อยคำในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับความมียู่ของ

เทพบันทึกลีแสง และตำแหน่งที่อยู่ของนายศักดิ์ดาภายในร้านอาหารขณะพูดคุยโทรศัพท์กับจำเลย ก็เป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยประกอบข้อกล่าวอ้างว่ามีการเรียกรับเงินเท่านั้น ไม่มีผลหักล้างน้ำหนักพยานหลักฐานส่วนนี้ นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาคำเบิกความของนายภาดลเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จำเลยโทรศัพท์สอบถามนายภาดลเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำและการบริหารโครงการ ซึ่งจำเลยได้กล่าวข้อความทำนองว่าตนเป็นผู้รับเหมา จะให้มาช่วยคุมงานหรือไม่ อันมีลักษณะเป็นการแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเอง ยิ่งสนับสนุนให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดาเกี่ยวกับการเรียกรับเงินมีน้ำหนักมากขึ้น แม้รายละเอียดตามคำเบิกความของนายศักดิ์ดาและนายภาดลจะแตกต่างกันว่าจำเลยเรียกเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนายภาดลหรือไม่ ก็เป็นเพียงรายละเอียดของการเรียกรับผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบเท่านั้น ทั้งความจริงจะเป็นเช่นไร เป็นเรื่องราวระหว่างนายภาดลและจำเลย พยานปากนายภาดล นายสุรินทร์ นายนริศ และนายกุลศลนี้ แม้เป็นเพียงพยานบอกเล่า มิใช่ประจักษ์พยานและมีความสนิทสนมกับเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของนายศักดิ์ดา แต่ก็ให้ข้อเท็จจริงที่สอดคล้องกับคำเบิกความของนายศักดิ์ดาและข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ดังวินิจฉัยข้างต้น โดยไม่ปรากฏมูลเหตุจูงใจหรือสาเหตุโกรธเคืองใดให้พยานเหล่านี้ต้องเบิกความในทำนองเดียวกันเพื่อเป็นผลร้ายแก่จำเลย ถือเป็นพยานหลักฐานประกอบอื่นที่มีคุณค่าเชิงพิสูจน์สามารถสนับสนุนให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดามีความน่าเชื่อถือได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗/๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม พยานหลักฐานตามทางไต่สวนเชื่อว่าจำเลยเรียกเงินหรือผลประโยชน์สำหรับตนเองจากนายศักดิ์ดาจริง ส่วนที่จำเลยอ้างว่า จำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องเพราะไม่เคยรู้จักนายศักดิ์ดามาก่อน ไม่กล้าเรียกรับเงิน จำเลยเพียงโทรศัพท์ขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการนั้น เป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ และแม้กรรมการจะ

มีอำนาจพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเสนอรายงานผลการพิจารณาเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรโดยมีอำนาจเรียกเอกสารจากบุคคลหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติได้ แต่ก็ต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๗ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้ การเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาขอเท็จจริงหรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการธิการหรือรองประธานคณะกรรมการธิการผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการธิการ ประกอบกับได้ความจากนางสาวแนน ประธานอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์ ภูสีโรรังสี เลขธิการคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และนายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ ฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เบิกความทำนองเดียวกันว่า หากกรรมการธิการหรืออนุกรรมการธิการประสงค์จะขอเอกสารจากหน่วยงานต้องแจ้งในที่ประชุมเพื่อให้ประธานที่ประชุมเห็นชอบให้หน่วยงานจัดส่งเอกสาร โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการมีหน้าที่จัดบันทึกข้อสังเกตและรายงานเอกสารที่กรรมการธิการหรืออนุกรรมการธิการต้องการ และมีหน้าที่ประสานงานติดตามเอกสารจากหน่วยงานโดยติดต่อไปยังหน่วยงาน เมื่อหน่วยงานจัดส่งเอกสารมายังเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการแล้ว จะจัดส่งเอกสารให้แก่กรรมการธิการหรืออนุกรรมการธิการแต่ละคนต่อไป กรรมการธิการหรืออนุกรรมการธิการไม่มีหน้าที่ในการติดตามขอเอกสารจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยตรง รวมถึงนางนันทนาก็ไม่มีหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งเป็นจรรยาบรรณของกรรมการธิการหรืออนุกรรมการธิการที่จะไม่เข้าไปมีส่วนได้เสียกับงบประมาณของหน่วยงานที่จะเข้าชี้แจง เช่นนี้ การที่จำเลยในฐานะกรรมการธิการหรืออนุกรรมการธิการจะต้องเร่งรัดด้วยการโทรศัพท์ขอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องพิจารณาขอเท็จจริงและพิจารณางบประมาณจากนายศักดิ์ดาด้วยตนเองเป็นส่วนตัว จึงมิใช่เรื่องทางปฏิบัติทั่วไปอันพึงกระทำและบุคคลในสถานะ

ดังเช่นจำเลยย่อมทราบดีว่ามีหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติอันพึงกระทำเพื่อป้องกันข้อครหา นอกจากนี้ ยังได้ความจากผู้แทนสำนักงานงบประมาณที่ชี้แจงต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในทำนองว่า ค่าเจาะเป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการและราคาน้ำมันก็เป็นไปตามราคามาตรฐานของสำนักงาน ราคาส่งที่ทางกรมแจ้งต่อกรรมการเป็นค่าวัสดุ ค่าน้ำมันทุกอย่าง ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อนตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ โดยได้ความจากนายสุรินทร์ด้วยว่าผู้แทนสำนักงานชี้แจงว่าเป็นอัตรากลางต่อหน่วยที่สำนักงานประมาณจัดทำและใช้ราคาดังกล่าวมาเป็นเวลา ๑๐ ปี แล้ว นอกจากนี้ มีการผ่านข้อพิจารณาของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลโดยปรับลดงบประมาณลงเพียงร้อยละ ๑ โดยยังไม่มีพิจารณาเอกสารเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาตามที่จำเลยอ้างว่าร้องขอจากนายศักดิ์ดา อันแสดงให้เห็นว่าเอกสารดังกล่าวมิได้มีความจำเป็นถึงขนาดต้องได้รับมา มิฉะนั้นจะไม่สามารถพิจารณาผ่านร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไปได้ พฤติการณ์จึงไม่น่าเชื่อว่าการโทรศัพท์พูดคุยดังกล่าวจะเป็นไปเพียงเพื่อการขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาดังที่จำเลยอ้างเท่านั้น ที่จำเลยอ้างว่าระหว่างที่จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดา นางนันทนา นำโทรศัพท์เคลื่อนที่ของจำเลยไปนั้น จำเลยไม่เคยให้การไต่สวนในชั้นไต่สวนของผู้ร้องทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงที่อาจทำให้ผู้ร้องไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของจำเลย โดยนางนันทนา นำสืบปฏิเสธข้ออ้างของจำเลยส่วนนี้ว่า ไม่ได้นำโทรศัพท์เคลื่อนที่ของจำเลยไปใช้และไม่ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพูดคุยระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดาซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกับที่เคยให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีไต่สวนว่าได้ยินจำเลยเรียกรับเงินจากนายศักดิ์ดาหรือไม่ แม้มีข้อแตกต่างกันอยู่บ้างแต่ก็มีสาระสำคัญถึงขนาดทำให้ถ้อยคำและคำเบิกความของนางนันทนารับฟังไม่ได้ ที่จำเลยอ้างว่านายศักดิ์ดาไม่ได้เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้พลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และ

นายเต๋อ ซึ่งสนิทสนมคุ้นเคยและอยู่ร่วมกับนายศักดิ์ดาขณะเกิดเหตุฟัง กับไม่มีการนำบุคคลทั้งสอง เข้าเบิกความเป็นพยานนั้น มิใช่เรื่องผิดวิสัย เพราะพลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อเป็นบุคคลภายนอก และมีได้เกี่ยวข้องกับการพิจารณาจ่ายประจำปี ประกอบกับการเรียกรับเงินหรือ ผลประโยชน์อื่นใดที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าวมิใช่เรื่องที่ควรบอกกล่าวแก่บุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหาก บุคคลนั้นมีได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการชี้แจงหรือพิจารณางบประมาณ เนื่องจากจะเกิดผลเสียต่อ ภาพลักษณ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดสรรงบประมาณและการบริหารประเทศของรัฐบาล ไม่มีเหตุเพียงพอให้เชื่อว่าหากมีการเรียกรับเงิน นายศักดิ์ดาจะต้องแจ้งเรื่องดังกล่าวให้พลตำรวจตรี วิวัฒน์และนายเต๋อทราบ และไม่น่าเชื่อว่าบุคคลทั้งสองจะต้องทราบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น การที่ ศาลมิได้ไต่สวนบุคคลทั้งสองนี้ ไม่ทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดามีน้ำหนักน้อย ที่จำเลยอ้างว่านาย จักรรัตน์ พัวช่วย และศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ เป็นประจักษ์พยานที่พิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนได้นั้น แม้ได้ ความว่านายจักรรัตน์ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ จะนั่งทำงานร่วมกับจำเลยภายหลังเสร็จสิ้น การประชุมวาระปกติในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เพื่อเตรียมการประชุมในวันถัดไปโดยไม่ได้ลุกไปที่ใด จนเสร็จสิ้นการเตรียมการดังกล่าว แต่ก็ได้ความเพียงว่า พยานเห็นจำเลยพูดคุยโทรศัพท์ขณะอยู่ที่โต๊ะ ไม่ทราบว่าคุยกับผู้ใด ไม่ถึงขนาดที่พยานจะได้ยินคำพูดทุกคำของจำเลย และไม่ได้ความว่าพยานได้ยิน จำเลยเจรจาขอแบบแปลนและประมาณราคาจากนายศักดิ์ดา ดังนั้น การที่นายจักรรัตน์อยู่บริเวณ ดังกล่าวก็มีได้หมายความว่านายจักรรัตน์จะต้องทราบหรือยืนยันได้ว่า จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดา เรื่องใดบ้าง ทั้งการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดเป็นเรื่องส่วนตัวระหว่างผู้เกี่ยวข้องเท่านั้น มิใช่ เรื่องอันพึงต้องแจ้งให้บุคคลอื่นทราบหรือตั้งข้อสงสัยเพื่อให้ถูกร้องเรียน ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี การที่นายจักรรัตน์ไม่ได้ยินจำเลยพูดเรียกรับเงินจากนายศักดิ์ดาจึงมิใช่เรื่องผิดปกติแต่อย่างใด ประกอบ กับได้ความจากพยานปากนี้ว่า ปกติระหว่างทำงานจำเลยจะพูดคุยโทรศัพท์เสียงดัง จำเลยอ้างว่าขณะ

โทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาจำเลยยังอยู่ในห้องประชุมร่วมกับนางสาวแนน นายจักรรัตน์ นางนันทนา และเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อรับประทานอาหารเช้า และเตรียมเอกสารจัดทำวาระการประชุมสำหรับการประชุมในวันรุ่งขึ้น แต่กลับไม่มีบุคคลใดรู้เห็น รายละเอียดของบทสนทนาระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดา และหากจำเลยเจรจาขอแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณางบประมาณของคณะอนุกรรมการบริหารการบูรณาการ ๒ ในวันรุ่งขึ้นจริง ก็เป็นเรื่องที่จำเลยควรแจ้งให้อนุกรรมการรายอื่นและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทราบเพื่อเตรียมความพร้อมและจัดวาระในการประชุมดังกล่าว คำพยานของนายจักรรัตน์มิได้ทำให้ข้ออ้างของจำเลยสมเหตุสมผลและมีน้ำหนักให้รับฟัง ส่วนนายศรัณย์วุฒินั้น แม้ได้ความจากคำเบิกความในคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๔/๒๕๖๔ ของศาลนี้เอกสารหมาย ล.๓๔ อ้างถึงบทสนทนาระหว่างพยานและนายศักดิ์ดาที่นายศักดิ์ดากล่าวว่า ไม่มีใครเรียกเงิน พูดไปแบบนั้นแหละ โหม่ม โหม่ม ถ้ามามากเกินไป ไม่มีคลิปเสียง และพูดขู่จำเลยในที่ประชุมไปว่าอัดเทปไว้ทั้งหมด พยานจึงไม่ได้พานายศักดิ์ดาไปแถลงข่าวก็ตาม แต่นายศรัณย์วุฒิเบิกความยืนยันในคดีนี้ว่า นายศักดิ์ดาพูดทำนองเหมือนกับตะโกนว่ามีการเรียกรับเงินจริง เพียงแต่ไม่ได้เอ่ยชื่อใคร คือแจ้งว่ามีการเรียกรับเงิน แต่ไม่กล้าเอ่ยชื่อคนเรียกรับเงิน นายศรัณย์วุฒิยังให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์มติชนเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ และเว็บไซต์คมชัดลึกเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๓ หลังเกิดเหตุประมาณ ๑ สัปดาห์ ว่าตนอยู่ในเหตุการณ์ที่นายศักดิ์ดา อธิบดีกรมน้ำบาดาล แฉกลางที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ วาระพิจารณางบประมาณแผนบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ว่า มีอนุกรรมการบางคนโทรศัพท์ไปเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แลกกับการผ่านงบประมาณให้ โดยตนอยู่เคียงข้างอธิบดีกรมน้ำบาดาล พร้อมให้สัมภาษณ์ว่าตนรู้หมดว่า

ชื่ออะไร แต่ไม่อยากพูด วิธีการทบทรมี ๒ วิธี คือ ลีอบปีตั้งแต่ยังไม่ถึงขั้นตอนประชุมโดยเรียกหน่วยงานราชการมาพูดคุย ส่วนใหญ่ข้าราชการทราบประวัติคนเหล่านี้ดี เมื่อไม่คุยด้วยจะไลบีในที่ประชุมจนเหนื่อย และวิธีที่รายได้ไม่ได้มีการเรียกคุย จะมีการซักถามและไลบีในที่ประชุม จากนั้นจะมีคนสะกิดข้าราชการไปคุยนอกห้องประชุม เมื่อได้รับข้อตกลงตามที่ต้องการ จึงผ่านงบประมาณให้ ซึ่งรายละเอียดที่ให้สัมภาษณ์ดังกล่าวเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับพฤติกรรมแห่งคดีนี้ อันเป็นการเผยแพร่ข่าวในทำนองยืนยันและไม่ปฏิเสธเหตุการณ์ดังกล่าวเพื่อให้สาธารณชนทราบข้อเท็จจริงว่ามีพฤติกรรมทบทรมายาคดีเกิดขึ้นจริง คำพยานของนายศรีณัฐภูมิได้ทำให้ข้ออ้างของจำเลยมีน้ำหนักให้รับฟังได้เช่นกัน สำหรับพยานหลักฐานเพิ่มเติมที่จำเลยขอให้ศาลไต่สวนตามคำร้องลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ เพื่ออ้างเป็นพยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์มูลเหตุจูงใจของนายศักดิ์ดาที่ต้องการปกปิดไม่ยอมส่งแบบแปลน ห่วงทุจริตในเงินส่วนต่างโครงการ จึงสร้างเรื่องกล่าวหาจำเลยว่าเรียกรับเงินเพื่อแลกกับการผ่านงบประมาณนั้น ล้วนเป็นข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่จำเลยกล่าวอ้างขึ้นฝ่ายเดียว ไม่ปรากฏหลักฐานผลการตรวจสอบอย่างเป็นทางการว่าเกิดการทุจริตในโครงการดังกล่าวหรือข้อเท็จจริงเป็นไปดังที่จำเลยอ้างอย่างไร ประกอบกับเรื่องการทุจริตโครงการจะเกิดขึ้นหรือไม่ก็เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาแยกต่างหากจากพฤติกรรมเรียกรับเงินตามฟ้อง แม้จำเลยจะอ้างว่านายศักดิ์ดาต้องการเบี่ยงเบนการทุจริตโดยสร้างเรื่องทบทรมายาคดีเพื่อใส่ร้ายจำเลย แต่พยานหลักฐานที่จำเลยอ้างส่งเพิ่มเติมดังกล่าวยังไม่เพียงพอให้รับฟังหักล้างพยานหลักฐานตามทางไต่สวนเป็นอย่างอื่น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยเรียก รับ หรือยอมจะรับเงินจากนายศักดิ์ดา การรับฟังพยานหลักฐานของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชอบแล้ว อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกัน เมื่อตามพฤติกรรมของจำเลยที่ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต้องมีการบันทึกรายละเอียดไว้ในรายงานการประชุมเป็นหลักฐานที่อาจมีการตรวจสอบ

ความเห็นในภายหลังได้ตั้งปรากฏในเอกสารหมาย จ.๑๗ จ.๒๑ และ จ.๒๒ ทั้งจำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ยังมีอำนาจตั้งข้อสังเกตท้ายรายงานของคณะกรรมการฯ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเห็นชอบ กับมีอำนาจอภิปรายซักถาม เสนอความเห็น และลงมติในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลและราชการ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นบทเฉพาะ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด และกำหนดโทษทางอาญากับมาตรการบังคับทางการเมืองมานั้น ชอบและเหมาะสมแก่รูปคดีแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น สำหรับประเด็นปลีกย่อยตามอุทธรณ์ของจำเลยข้ออื่นไม่จำต้องวินิจฉัย เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลง

จึงวินิจฉัยยืน.

นายปณณะ จงนิมิตรสถาพร

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี (ชั้นอุทธรณ์)

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๗ / ๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕ / ๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายอนุรักษ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์ คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่ง
เขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับแต่งตั้งให้เป็น

อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอญัตติ และพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมบริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้งเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำ

บาลาสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำเกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ในการประชุมดังกล่าวนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมดให้คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกผู้แทนราษฎร ครบถ้วน รวมถึงส่งเอกสารดังกล่าวให้จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาบ่ายครึ่งหลังเที่ยง จำเลยได้บังอาจเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีขอบจากนายศักดิ์ดา เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาว่า “พรงี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นงานประเภท E-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น งานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐%” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละ

โครงการแบบนี้ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นราย
แห่ง” จากนั้นต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการ
แผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานคณะ
อนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
ในประเด็นเดิมถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าเอกชน
ดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจง
พร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ และได้ส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณ
ราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงซักถามใน
ประเด็นเดิม ซึ่งทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หากการ
พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการ
แผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกผู้แทนราษฎร ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากร
น้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากร
น้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของ
จำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ
เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วย
หน้าที่ และเป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่ง
ผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียว ผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ลงโทษจำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้ รับฟังเป็นยุติว่าจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง สังกัดพรรคเพื่อไทย โดยได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ จนถึงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งตามคำพิพากษาศาลฎีกาหมายเลขแดงที่ คมจ ๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ

ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นเพื่อพิจารณา จำเลยได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๕ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สมาชิกแทนราษฎร ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณในภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมทรัพยากรน้ำ ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๑๗ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมติแต่งตั้งบุคคลเป็นคณะอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ จำเลยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมาธิการในคณะอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ แผนงานบูรณาการบริการจัดการทรัพยากรน้ำ จำเลยได้รับการคัดเลือกให้เป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง ตามรายงานการประชุม และสำเนาหนังสือคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เอกสารหมายเลข จ.๑๘ และ จ.๑๙ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลส่งเอกสารประกอบการชี้แจง(เพิ่มเติม) ต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๐ ในการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงาน
บูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ถึงครั้งที่ ๙/๒๕๖๓ ตามระเบียบวาระการประชุมและสำเนารายงานการ
ประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ วันที่ ๔ และวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของ
นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และจำเลย ติดต่อกันโดยมีรายละเอียดวันและ
เวลาการใช้โทรศัพท์ ตามหนังสือบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด ที่ LFMM ๗๑๙๐/๒๕๖๓
ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓ เรื่อง ข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ พร้อมเอกสารประกอบ หมายเลข ร.๒๕

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การสอบสวนของผู้ร้องขอด้วยกฎหมายหรือไม่
โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ตั้งคณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้นก่อนตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ เห็นว่า
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑
หมวดที่ ๒ การไต่สวน ไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดลำดับขั้นตอนการไต่สวนให้ต้องมีการตั้ง
คณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้นก่อนแล้วจึงจะสามารถตั้งคณะกรรมการไต่สวนได้ และเมื่อพิจารณา
หมวดที่ ๒ การไต่สวน ทั้งหมดแล้วเห็นได้ว่า เมื่อมีเรื่องร้องเรียนกล่าวหาแล้วหากคณะกรรมการ
ป.ป.ช. เห็นว่ามีข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดเพียงพอที่จะรับเรื่องไว้ดำเนินการ คณะกรรมการ ป.ป.ช.
จะมีมติให้ไต่สวน โดยวิธีการไต่สวนจะพิจารณาถึงความสำคัญ ความร้ายแรงของเรื่องที่กล่าวหาและ
ระดับตำแหน่งของผู้ที่ถูกกล่าวหา โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไต่สวนเอง ตั้งคณะกรรมการไต่สวน
ตามมาตรา ๕๑ หรือมอบหมายให้ผู้ไต่สวนเบื้องต้น ตามมาตรา ๕๐ ก็ได้ เมื่อคดีนี้เป็นกรณีที่
ผู้กล่าวหาตามหนังสือร้องเรียนเอกสารหมายเลข จ.๓ ซึ่งมีการระบุผู้ถูกกล่าวหาไว้ในข้อ ๘ ว่า “คณะ
อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มี น.ส.แนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธาน” และระบุข้อเท็จจริง
ที่กล่าวหา กับแนบรายชื่อคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ทั้งมีข้อมูลเผยแพร่ออกสู่

สาธารณะชนจากสื่อมวลชนต่าง ๆ กรณีจึงเป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง ทั้งเป็นการไต่สวนจำเลยซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และข้อที่ถูกกล่าวหาตามหนังสือร้องเรียนเป็นเรื่องราวร้ายแรง ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีที่มีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการการไต่สวนก็ได้ ...” ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการการไต่สวนก็ได้ตามมาตรา ๕๑ อันเป็นการดำเนินการขั้นตอนของกฎหมาย หาใช่ไม่เป็นการปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้ดังที่จำเลยอุทธรณ์ ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินคดีรวบรัด รีบเร่งผิดปกติเพื่อมุ่งเอาผิดจำเลย ไม่แสวงหาและรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานให้ครบถ้วน เนื่องจากไม่เรียกแบบแปลนและประมาณราคา ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญในคดี ไม่เรียกพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาติา ไทยเศรษฐ์ และนายจักร์ตัน พัวช่วย มาไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนไต่สวนเฉพาะพยานบุคคลฝ่ายโจทก์ ไม่มีพยานบุคคลที่อยู่ร่วมในที่เกิดเหตุ ไม่ไต่สวนประเด็นที่นายศักดิ์ดาอ้างว่าจำเลยเรียกเงินจากนายภาดล ถาวรฤชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ให้ชัดเจน จงใจปกปิดคำให้การของนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ และดำเนินการไม่โปร่งใสกันนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นพยาน โดยวินิจฉัยเชื่อบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงที่นายศักดิ์ดาจัดทำซึ่งเป็นเท็จ การไต่สวนจึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ นั้น เห็นว่า มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน

หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา” ฉะนั้น คณะกรรมการไต่สวนย่อมมีดุลพินิจที่จะเรียกบุคคลใด หรือหมายเรียกพยานเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเป็นพยานหลักฐานได้ตามที่เห็นสมควร และเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวนในการพิจารณาถึงความสมบูรณ์ของพยานหลักฐานว่าเพียงพอแล้วหรือไม่ ซึ่งจะใช้เวลาพิจารณารายงานการไต่สวนรวดเร็วหรือล่าช้าประการใด ย่อมขึ้นอยู่กับความยากง่ายหรือความสลับซับซ้อนของข้อเท็จจริงแต่ละกรณี คดีนี้มีการตรวจสอบเบื้องต้นโดยสอบปากคำพยานบุคคล ๙ ราย ต่อมาคณะกรรมการไต่สวนสอบปากคำพยานบุคคลเป็น ๑๗ ราย โดยมีนายภาดล อธิบัติกรมทรัพยากรน้ำรวมอยู่ด้วย จึงบ่งชี้ว่ามีได้เป็นการไต่สวนอย่างเร่งรีบรวดเร็วแต่อย่างใด ส่วนจำเลยหากจะขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกบุคคลใด หรือเรียกเอกสารจากบุคคลใดเพิ่มเติมก็ชอบที่จะต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือกรรมการที่กำกับดูแลเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ในข้อนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยร้องขอให้เรียกบุคคลมาไต่สวนเกินกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา และที่จำเลยขอให้ติดตามเอกสารดังกล่าวก็เป็นการขอเรียกเอกสารมาให้จำเลยเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการชี้แจงข้อกล่าวหา มิใช่เป็นการร้องขอให้เรียกเอกสารมาเป็นพยานหลักฐานในสำนวนโดยตรง คณะกรรมการไต่สวนได้บันทึกเหตุที่มีมติงดเรียกพยานดังกล่าวไว้ อันเป็นการดำเนินการตามกฎหมายแล้ว เมื่อคณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ได้จากการไต่สวนเพียงพอที่จะวินิจฉัยมูลความผิดของจำเลยแล้ว ย่อมมีดุลพินิจที่จะไม่ไต่สวนพยาน

เพิ่มเติมตามที่จำเลยร้องขอได้ ทั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองย่อมมีอำนาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมในเรื่องที่จำเลยถูกกล่าวหานอกเหนือไปจากที่ปรากฏในสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ดังนี้ แม้หากจะมีข้อโต้แย้งว่าการไต่สวนพยานของคณะกรรมการไต่สวนสมควรจะต้องไต่สวนพยานเอกสารหรือพยานบุคคลใดเพิ่มเติมอีกดังที่จำเลยอ้าง ก็ไม่เป็นเหตุทำให้การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนที่ขอบด้วยกฎหมายนั้นต้องเสียไป ทั้งจำเลยยังมีสิทธิที่จะโต้แย้งและนำพยานหลักฐานต่าง ๆ มาให้ศาลไต่สวน เพื่อหักล้างพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามข้อต่อสู้ของจำเลยได้ นอกจากนั้น คณะกรรมการไต่สวนไม่ได้กันนางนันทนาเป็นพยาน ข้ออ้างของจำเลยอ้างจึงไม่ตรงกับพยานหลักฐานในสำนวน ส่วนข้อที่จำเลยอุทธรณ์ทำนองว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. รายงานเท็จต่อศาล โดยจงใจปกปิดคำให้การของนายศรัณย์วุฒิ เอกสารหมายเลข ๓๔ นั้น ตามรายงานและสำนวนการไต่สวน นายศรัณย์วุฒิไม่เคยให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมการไต่สวน เอกสารดังกล่าวเป็นบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นจัดทำขึ้นในคดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา ไม่เกี่ยวข้องกับคดีนี้

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่าเหตุที่จำเลยสนทนาทางโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เนื่องจากนางนันทนา สงฆ์ประชา เลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้ติดต่อไปหานายศักดิ์ดา จากนั้นนายศักดิ์ดาโทรศัพท์ติดต่อจำเลย ใช้เวลาพูดคุยเพียงสั้นๆ แต่เนื่องจากสายหลุดจึงต้องต่อสายและคุยกันใหม่ ไม่ได้เรียกเงินหรือของาน โดยพูดคุยกันเรื่องแบบแปลนและประมาณการโครงการเพียงเรื่องเดียว ต้องใช้เวลาอธิบายทำความเข้าใจ ระยะเวลาที่พูดคุยจึงไม่นานเกินสมควร สอดคล้องกับหนังสือของนายศักดิ์ดา เอกสารหมายเลข ๒๔ การสนทนาจึงไม่เป็นข้อพิรุณ และจำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญ

มีอำนาจขอแบบแปลนตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๓ ข้อ ๖๗ ได้ ทั้งไม่มีข้อห้ามมิให้จำเลยติดต่อกับหัวหน้าส่วนราชการ ในข้อนี้ทางไต่สวนได้ความตามรายงานและสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำเบิกความของนายศักดิ์ดาว่า ในการเข้าชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นมา จำเลยได้ซักถามถึงโครงการขุดเจาะน้ำบาดาลหลายครั้ง นอกจากการชี้แจงในห้องประชุมแล้ว พยานยังมีการพูดคุยกับจำเลยนอกห้องประชุมเนื่องจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแนะนำให้พยานรู้จักกับจำเลย เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่พยานรับประทานอาหารอยู่ที่ร้านอาหารเบียร์หิมะ ในหมู่บ้านประชาณีเวศน์ ๑ กับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ชัยสังฆะ และพีเต๋อ จำชื่อและชื่อสกุลไม่ได้ นางนันทนา โทรศัพท์ติดต่อพยาน แจ้งว่าให้โทรศัพท์ติดต่อบุคคลหนึ่งที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ ภายหลังวางสาย พยานได้โทรศัพท์ติดต่อไป แต่ไม่มีผู้รับสาย จากนั้นเวลาประมาณ ๑๙.๒๐ นาฬิกา มีโทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวโทรศัพท์กลับมาที่หมายเลขโทรศัพท์ของพยาน เมื่อรับโทรศัพท์ พยานจำได้ว่าเป็นเสียงของจำเลย จำเลยแนะนำตัวเองว่าเป็นรองประธานคณะกรรมการแผนบูรณาการ ๒ แจ้งว่า “พรุ่งนี้ขอเงิน ๕ ล้านบาท” พยานจึงถามว่า “เหตุใดจึงต้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ต้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” พยานจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” ซึ่งจำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะต้งงบประมาณของกรม ๑๐%” พยานจึงแจ้งว่า “หากจะต้งงบประมาณ ๑๐% ของแต่ละโครงการแบบนั้นกรมฯ ก็จะไม่ทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นราย

แห่ง” การสนทนาดังกล่าวพยานมิได้สนทนาต่อเนื่องเพียงครั้งเดียว เนื่องจากสัญญาณหลุด จึงมีการโทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้ง ใช้เวลาสนทนารวมประมาณ ๑๕ นาที หลังจากนั้น เวลาประมาณ ๒๑ นาฬิกา พยานโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์หานายภาคธ ถาวรฤชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ และนายสุรินทร์ วรจิตดำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟัง วันรุ่งขึ้นคือ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๗.๕๕ นาฬิกา พยานโทรศัพท์เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้นายนริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฟัง ต่อมาในการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเข้ามีการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายศักดิ์ดา นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและนายสุรินทร์ ได้เข้าชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการ การประชุมในช่วงเช้านายศักดิ์ดาได้ชี้แจงงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งมีหลายโครงการ แต่ตลอดเวลาของการประชุมในช่วงเช้า จำเลยซักถามในโครงการขุดเจาะบ่อบาดาลที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลทำเอง พยานจึงให้นายกุศลและนายสุรินทร์ตอบข้อซักถาม และมีผู้แทนของสำนักงบประมาณชี้แจงด้วย แต่จำเลยก็ยังคงซักถามอีก จนช่วงเวลาก่อนเที่ยงพยานพูดต่อที่ประชุมว่า “ถ้าท่านอนุกรรมการ เห็นว่าโครงการไม่เหมาะสม ให้ท่านยกโครงการทิ้งทั้งหมด แล้วให้คนอื่นทำหรือใครทำก็ไม่เป็นไร เพราะเงินดังกล่าวเป็นเงินภาษีของประชาชน” เมื่อพูดจบ จึงเดินออกจากห้องประชุมไปเข้าห้องน้ำ ภายหลังกลับเข้าห้องประชุม พยานยืนใกล้กับที่นั่งของประธานและพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕ ล้าน ผมจะไปแฉลงข่าว” จากนั้นที่ประชุมก็มีได้มีการพิจารณาอีก และมีการพักการประชุม ในเวลาพักรับประทานอาหารกลางวันพยานพบายนริศและโฆษกพรรคก้าวไกล จึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในที่ประชุมให้ทราบ พร้อมขอให้พาไปพบกับประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ในวันดังกล่าวประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ จากนั้นในช่วงบ่าย

ที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ต่อ จำเลยมิได้เข้าร่วมประชุมด้วย ที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนบูรณาการ ๒ ได้ปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว พยานได้เข้าพบปลัดกระทรวงฯ และจัดทำบันทึกข้อความชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทสอ๗๐๑/๓๘๙๖ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๔ และวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ได้ไปให้การต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามเอกสารหมาย จ.๒๘ และนายภาดล ถาวรฤกษ์รัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่า เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณหนึ่งทุ่ม นางนันทนาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์แจ้งให้พยานโทรศัพท์หาจำเลยที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ พยานสอบถามว่าเรื่องอะไร นางนันทนาแจ้งว่าเรื่องงบที่จะเข้าพຼ່ງนี้ พยานจึงโทรศัพท์ไปหาจำเลย จำเลยแนะนำตัวเอง แล้วถามว่า “ของท่าน มีงบประมาณเข้าพຼ່ງนี้ ใช่มั้ย” พยานตอบว่า “ใช่ครับ” จำเลยถามต่อว่า “กรมทรัพยากรน้ำมีงบประมาณเท่าใด” พยานจำไม่ได้จึงขอไปตรวจสอบเอกสารก่อน จากนั้นเวลา ๑๙.๑๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์หาพยานอีกครั้ง สอบถามว่า “งบประมาณลงที่ใดบ้าง” พยานตอบว่า “โครงการพระราชดำริที่จังหวัดมุกดาหาร ที่ท่านถามในที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญ เป็นงานของกรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำไม่ได้ดำเนินการ แต่ถ้าจะเอาทีมของกรมทรัพยากรน้ำ ภาค ๑๑ ไปช่วยสำรวจออกแบบก็ยินดี เพื่อให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้” จำเลยปฏิเสธ พยานจึงสอบถามจำเลยว่ามีอะไรให้ตนชี้แจงเพิ่มเติม อีกหรือไม่ จำเลยตอบว่าไม่มี แต่ถามว่า “พຼ່ງนี้มีงบประมาณเกี่ยวกับอะไรบ้าง” พยานตอบว่า “งบประมาณที่ท่านอยากทราบเป็นงบปกติหรืองบบูรณาการ ซึ่งภาพรวมมีประมาณ ๓,๐๐๐ กว่าล้านบาท แต่เอกสารไม่อยู่ในมือผม ต้องสอบถามลูกน้องของผมก่อน ขอเวลาผมครึ่งชั่วโมงให้ลูกน้องส่ง

ข้อมูลให้ผมก่อน” จากนั้นได้วางสายไป ต่อมาเวลา ๑๙.๔๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์กลับมาอีกครั้ง สอบถามเกี่ยวกับงานก่อสร้างของกรมทรัพยากรน้ำว่า “กรมทรัพยากรน้ำมีงบประมาณกี่ประเภท” พยานตอบว่า “มี ๒ ประเภท คือ งบประมาณเกี่ยวกับการก่อสร้าง อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ งบประมาณจำนวนพันกว่าล้านบาท และงบประมาณก่อสร้างระบบกระจายน้ำอีกประมาณพันกว่าล้านบาท ซึ่งทั้งหมดเป็นความต้องการของประชาชน มีเอกสารรองรับครบถ้วน ถ้าหากว่าเป็นกรณีการก็ขอให้ช่วยพิจารณาในส่วนนี้ด้วย อย่าได้ตัดงบประมาณเลย” จำเลยสอบถามต่อว่า “แล้วอธิบดีบริหารยังไง” พยานตอบว่า “งานของกรมทรัพยากรน้ำทุกโครงการต้องทำ E-bidding ตั้งแต่มี E-bidding มา มีการพิจารณามา ๔-๕ ปีแล้ว” จำเลยจึงพูดว่า “อย่างนี้ก็บริหารไม่ได้สิ ผมเป็นผู้รับเหมา ผมมาคุมช่วยมัย” พยานจึงตอบว่ายินดี เนื่องจากเห็นว่าเป็นการทำ E-bidding อยู่แล้ว ซึ่งในความเข้าใจของพยาน คำพูดของจำเลยเป็นทำนองของการขอร้องงาน จากนั้นจำเลยพูดว่า “ไว้มีโอกาสค่อยคุยกัน” และได้วางสายไป โดยในคืนเดียวกัน จำเวลาที่แน่นอนไม่ได้ นายศักดิ์ดาโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาหาพยาน สอบถามว่ามีอนุกรรมการโทรศัพท์มาหาหรือไม่ เมื่อพยานบอกว่ามี นายศักดิ์ดาจึงพูดว่า “ของผม เค้ายเรียกเงินผม ๕ ล้านบาท” ทั้งนายศักดิ์ดาแจ้งด้วยว่าอนุกรรมการที่โทรศัพท์มาคือ จำเลย วันรุ่งขึ้นกรมทรัพยากรน้ำมีกำหนดเข้าชี้แจงต่อจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในช่วงเวลาใกล้เที่ยง พยานเห็นนายศักดิ์ดาเดินออกจากห้องประชุมไปทางห้องน้ำ แต่ไม่ได้ทักทาย เนื่องจากสังเกตเห็นสีหน้าของนายศักดิ์ดาเหมือนไม่พอใจ ภายหลังการประชุมเสร็จ ในช่วงเย็นถึงค่านายศักดิ์ดา โทรศัพท์มาเล่าเหตุการณ์ที่จำเลยซักถามในที่ประชุมให้พยานฟัง ทั้งได้ความจากเบิกความของนางนันทนาว่า จำเลยให้พยานโทรศัพท์ประสานติดต่อกับนายศักดิ์ดาและนายภาดล นอกจากนี้โจทก์ยังมี นายสุรินทร์ วรจิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนาย นริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง เบิกความสนับสนุน เห็นว่า พยานโจทก์ต่างเป็น

ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ การเข้าชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของตน ข้อที่กล่าวหาจำเลยซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องที่ร้ายแรง และเป็นการเสี่ยงที่จะถูกดำเนินคดีอาญาหากไม่เป็นความจริง ประกอบกับพฤติการณ์ของจำเลยในการตั้งประเด็นซักถามงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในครั้งการประชุมคณะกรรมการที่มีการนำภาพโครงการเจาะน้ำบาดาลของหน่วยงานอื่นมาแสดงต่อที่ประชุม คณะกรรมการและอภิปรายว่าเป็นโครงการเจาะน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ที่มีการตั้งราคา ๔๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อจะใช้วิธีจัดซื้อจัดจ้างโดยเจาะจง และมีการอภิปรายว่ามีการทุจริตเรียกรับเงิน ๔๐ เปอร์เซ็นต์ของค่าเจาะ มีการตั้งราคาที่สูงมาก โดยขอแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อจะแฉว่าสูงอย่างไร และการตั้งราคาที่เท่ากันทุกพื้นที่ซึ่งไม่สามารถเป็นไปได้ โดยกล่าวว่า ถึงอนุรักษรองโดนตัดแน่ ซึ่งนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายศักดิ์ดา และผู้แทนจากสำนักงานงบประมาณได้ชี้แจงตอบข้อซักถามไปแล้วว่าโครงการที่จำเลยอ้างนั้นไม่ใช่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล การตั้งราคาที่เท่ากันเป็นการตั้งราคาต่อหน่วยโดยประมาณ ส่วนการเบิกจ่ายต้องพิจารณาเป็นรายโครงการ แต่ในการประชุมคณะอนุกรรมการบูรณาการ ๒ จำเลยยังคงซักถามในคำถามที่มีการตอบข้อชี้แจงไปแล้ว โดยอ้างเหตุเพียงว่าไม่ได้รับแบบแปลนและการประมาณราคาของโครงการ ทั้งปรากฏในรายงานการประชุมว่าจำเลยขอเอกสารจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและพูดทำนองจะแฉเรื่องทุจริตของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งการตรวจสอบการทุจริตหากจะมีจริงก็ไม่ใช่หน้าที่ของคณะกรรมการฯ หรืออนุกรรมการฯ ในขั้นนี้ การกล่าวถ้อยคำว่าจะแฉทุจริต และกล่าวถึงอนุรักษรองโดนตัดแน่ จึงเป็นการกล่าวถ้อยคำทำนองแสดงให้เห็นว่าการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะไม่ผ่านการพิจารณาหรือโดนตัดงบประมาณ นอกจากนี้ตามคำเบิกความของนายศักดิ์ดากับนายภาดลที่กล่าวถึงการสนทนากับจำเลยก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้พูดขอแบบแปลนหรือ

ประมาณราคาก่อสร้างจากบุคคลทั้งสองตามที่อ้างแต่อย่างใด ส่วนที่จำเลยอ้างว่าในฐานะกรรมการวิสามัญมีอำนาจขอแบบแปลนและเอกสารประกอบได้นั้น ในข้อนี้พยานจำเลยเอกศักดิ์สิทธิ์ ภูสิโรรังสี ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ สนับสนุนการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนบูรณาการ ๒ เบิกความว่า กรณีที่กรรมการหรืออนุกรรมการประสงค์ให้หน่วยงานส่งเอกสารประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมจะต้องแจ้งที่ประชุม เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการจะบันทึกข้อสังเกตและรายการเอกสาร แล้วติดต่อประสานงาน รวมถึงติดตามเอกสารนั้นจากหน่วยงาน ทั้งในคณะกรรมการกำหนดแนวปฏิบัติ ห้ามมิให้กรรมการหรืออนุกรรมการติดต่อกับหน่วยงานโดยตรง ดังนั้น การที่จำเลยโทรศัพท์หาอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำด้วยตนเองอ้างว่าเพื่อขอแบบแปลน ทั้งที่ขณะนั้นจำเลยอ้างว่าอยู่ในห้องประชุมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงและสามารถประสานงานเรียกเอกสารให้จำเลยได้ทันทีจึงเป็นข้ออ้างที่ไม่สมเหตุผล นอกจากนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าส่วนราชการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณไม่มีเอกสารเพียงพอ จำเลยชอบที่จะแจ้งให้เจ้าหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรที่ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการการประชุมเรียกเอกสารให้หรือเสนอความคิดเห็นของตนเพื่อเลื่อนการพิจารณาหรือปรับลดงบประมาณได้ ไม่มีความจำเป็นจะต้องโทรศัพท์เพื่อติดตามเอกสารด้วยตนเอง และปรากฏว่าหลังเกิดเหตุคณะกรรมการกำหนดแนวทางห้ามอนุกรรมการประสานหรือหารือส่วนตัวกับหัวหน้าส่วนราชการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณ อันแสดงให้เห็นถึงความไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมในการกระทำของจำเลยจนเป็นเหตุให้ต้องกำหนดแนวทางห้ามกระทำได้กล่าวข้างต้น ดังนั้นการที่จำเลยโทรศัพท์หาอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำด้วยตนเองก่อนมีการประชุมพิจารณาคำขอของงบประมาณโดยที่ตนเองมีหน้าที่พิจารณาคำขอของงบประมาณของหน่วยงานทั้งสองด้วยแล้ว พฤติการณ์ดังกล่าวจึงน่าเชื่อว่าการโทรศัพท์ระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดาในวันเกิดเหตุ ซึ่งเป็นวันก่อนที่คณะอนุกรรมการจะพิจารณาคำขอ

งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยมีการกล่าวถ้อยคำเรียกหาผลประโยชน์จาก นายศักดิ์ดาจริง ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คำเบิกความของนายศักดิ์ดาฟังไม่ได้ โดยอ้างว่าขณะที่กล่าวหา ว่าจำเลยโทรศัพท์หานายศักดิ์ดาเพื่อเรียกเงินหรือของาน เหตุใดนายศักดิ์ดาจึงไม่เล่าเรื่องดังกล่าวให้ พลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ซึ่งอยู่ด้วยในขณะนั้นฟัง และเหตุใดคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่นำบุคคลทั้งสองมาไต่สวนเป็นพยาน นายศักดิ์ดาอ้างว่ามีการบันทึกเสียงสนทนาไว้ก็ไม่ใช่ความจริง และทำบันทึกชี้แจงเอกสารหมาย จ.๒๔ ว่า นายภาคถูกจำเลยเรียกเงินเช่นกันขัดแย้งกับ นายภาคที่ให้ถ้อยคำว่า จำเลยไม่ได้เรียกเงินจากนายภาค ในข้อนี้ นายศักดิ์ดาเบิกความว่า ขณะที่ สนทนาทางโทรศัพท์กับจำเลยนั้น ได้ออกไปสนทนานอกห้องอาหาร พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อจึง ไม่ได้ยินได้ฟังการสนทนาระหว่างจำเลยกับนายศักดิ์ดาด้วยตนเอง จึงไม่ใช่ประจักษ์พยาน ทั้งนาย ศักดิ์ดาไม่ได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้บุคคลทั้งสองฟัง การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เรียกบุคคลทั้งสองมา ไต่สวนจึงไม่ใช่ข้อพิรุธ นอกจากนี้ตามทางไต่สวน ปรากฏแต่เพียงว่าพลตำรวจตรีวิวัฒน์เป็นเพื่อนร่วม อบรมนักบริหารงานยุติธรรมระดับสูง สำนักงาน ป.ป.ช. (นยปส.รุ่นที่ ๑๐) และนายเต๋อเป็นเพื่อนร่วม เล่นกีฬากอล์ฟด้วยกันทั้งนายศักดิ์ดาไม่ทราบชื่อและนามสกุลจริงของนายเต๋อ ไม่ปรากฏว่ามีความ สนิทสนมกันมากนักน้อยเพียงใด แตกต่างจากนายภาคซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกันอยู่แล้วทั้งยังเป็นเพื่อน ร่วมงาน ส่วนนายสุรินทร์ก็เป็นผู้ได้บังคับบัญชาและเป็นเพื่อนร่วมงานซึ่งนอกจากนายศักดิ์ดาจะเล่า เรื่องที่สนทนากับจำเลยให้ฟังแล้ว นายศักดิ์ดาอ้างด้วยว่าในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ให้ไปร่วมชี้แจง ต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาการ ๒ สำหรับนายนิธิต ข่านุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ความจาก คำเบิกความของนายนิธิตว่า รู้จักกับนายศักดิ์ดามาตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ เป็นรุ่นพี่นายศักดิ์ดาที่โรงเรียน ป่าไม้ จังหวัดแพร่ เคยทำงานที่กรมป่าไม้ด้วยกันและมีการติดต่อคบหากันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จึงเห็น ได้ว่า บุคคลที่นายศักดิ์ดาเล่าเรื่องที่สนทนากับจำเลยให้ฟังแล้วแต่เป็นเพื่อนร่วมงานที่เกี่ยวกับข้อ

กับการชี้แจงประมาณด้วยกันในวันรุ่งขึ้นและมีความสนิทสนมไว้วางใจกัน และเพื่อให้มีการเตรียมตัวชี้แจงในที่ประชุมในวันรุ่งขึ้น นอกจากนี้เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องราวแรงหาใช่จะบอกเล่าเป็นการทั่วไปหรือบอกเล่าแก่ใครก็ได้เพราะอาจส่งผลกระทบร้ายแรงตามมาภายหลัง ดังนั้น การที่นายศักดิ์ดาไม่เล่าเรื่องที่สนทนากับจำเลยให้พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อฟังจึงไม่เป็นพิรุณแต่อย่างใด ส่วนที่นายศักดิ์ดาเคยให้ถ้อยคำในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ในทำนองว่า เหตุการณ์ดังกล่าว ตนไม่ได้บันทึกเสียงไว้ ซึ่งแตกต่างจากที่พูดต่อที่ประชุมชั้นอนุกรรมการเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ และแม้คำเบิกความของนายศักดิ์ดาจะไม่ปรากฏบทสนทนาที่ละเอียดทุกถ้อยคำ แต่เมื่อรับฟังถ้อยคำที่จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายภาดลซึ่งจำเลยก็ได้ปฏิเสธว่าไม่เป็นความจริงล้วนมีข้อความในลักษณะที่จำเลยขอผลประโยชน์ในลักษณะเดียวกันและได้พูดคุยในช่วงเวลาเดียวกัน เมื่อพิจารณาประกอบกับคำเบิกความของพยานบุคคลอื่นแล้ว ต่างได้ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญตรงกัน ลำพังเพียงความแตกต่างที่ว่ามีการบันทึกการสนทนาจึงเป็นเพียงข้อปลีกย่อย ไม่ทำให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดาเสียน้ำหนักไป ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คำเบิกความของนายภาดลไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง เนื่องจากนายภาดลเบิกความว่า จำเลยสอบถามเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ และจำเลยเป็นผู้รับเหมานั้นเป็นความเข้าใจของนายภาดลเอง จำเลยไม่ใช่ผู้รับเหมา นายภาดลไม่ใช่พยานคนกลางเพราะเป็นเพื่อนสนิทกับนายศักดิ์ดา เหตุที่จำเลยคุยกับนายภาดลสืบเนื่องจากการประสานงานตามความเข้าใจของนางนันทนาซึ่งจำเลยไม่ทราบว่าเหตุใดนางนันทนาจึงโทรศัพท์แจ้งให้นายภาดลติดต่อจำเลย จำเลยไม่ได้ติดตามแบบแปลนเนื่องจากกรมทรัพยากรน้ำได้นำส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณการให้คณะอนุกรรมการครบถ้วนแล้ว ในข้อนี้ นางนันทนาเบิกความยืนยันว่าจำเลยเป็นผู้ให้นางนันทนาโทรศัพท์ติดต่อประสานให้นายศักดิ์ดาและนายภาดลโทรศัพท์หาจำเลย เมื่อนายภาดลโทรศัพท์หาจำเลยจึงมีการพูดคุยกัน โดยจำเลยเองก็ได้ปฏิเสธว่าจำเลยไม่ได้พูดตามที่

นายภาดลให้ถ้อยคำ เพียงแต่ปฏิเสธว่าจำเลยไม่ใช่ผู้รับเหมาและไม่ได้ขอรับงาน เป็นความเข้าใจของนายภาดลเอง ทั้งจำเลยยังอุทธรณ์รับว่าจำเลยไม่ได้ติดตามแบบแปลนจากนายภาดล เนื่องจากกรมทรัพยากรน้ำได้นำส่งเรียบร้อยแล้ว จึงเป็นการส่อพิรุธว่าเมื่อกรมทรัพยากรน้ำได้นำส่งเอกสารเรียบร้อยแล้วเหตุใดจำเลยจึงให้นางนันทนาโทรศัพท์ประสานให้นายภาดลโทรศัพท์หาจำเลยอีก นอกจากนี้เรื่องที่นายภาดลสนทนากับจำเลยเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทำนองเดียวกับที่จำเลยสนทนากับนายศักดิ์ดา แม้นายภาดลจะมีความสนิทสนมกับนายศักดิ์ดา แต่เมื่อพิจารณาจากคำเบิกความของนายภาดลซึ่งให้ข้อเท็จจริงที่ตรงไปตรงมา มีลำดับขั้นตอนและรายละเอียดที่น่าเชื่อถือ ไม่มีลักษณะที่จะปรักปรำจำเลย ทั้งยังยืนยันว่าจำเลยไม่ได้เรียกเงิน ๑๐ ล้านบาทจากนายภาดล คำเบิกความของนายภาดลในลักษณะเช่นนี้เมื่อฟังประกอบกับพฤติการณ์ในคดี และคำเบิกความของพยานอื่นจึงมีน้ำหนักควรแก่การรับฟัง ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยมีประจักษ์พยานสองปากคือ นายจักรรัตน์ พัวช่วย และนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ ที่เบิกความหักล้างคำเบิกความของนายศักดิ์ดา ซึ่งเป็นประจักษ์พยานโจทก์เพียงปากเดียว แต่ศาลไม่ได้หยิบยกขึ้นวินิจฉัยนั้น เห็นว่า แม้นายจักรรัตน์ จะเบิกความอ้างว่าอยู่ในห้องประชุมกับจำเลยในขณะเกิดเหตุก็ตามแต่นายจักรรัตน์ไม่ได้เบิกความยืนยันว่าอยู่กับจำเลยตลอดเวลา ในห้องประชุมยังมีอนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรอีกหลายคน ทั้งนายจักรรัตน์เองกำลังนั่งรับประทานอาหารเย็น และเตรียมการประชุมในวันรุ่งขึ้น จึงไม่มีเหตุที่จะต้องจดจ่อกับการกระทำของจำเลยตลอดเวลา ส่วนนายศรัณย์วุฒิซึ่งเบิกความทำนองว่า หลังจากนายศักดิ์ดากล่าวในที่ประชุมแล้ว นายศรัณย์วุฒิจะพานายศักดิ์ดาไปแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน แต่นายศักดิ์ดาพูดในทำนองว่า ไม่มีใครเรียกเงินเหตุที่กล่าวไปเช่นนั้นเพราะโมโหจำเลยจากการซักถามนั้น เห็นได้ว่าการไปแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนเป็นเรื่องที่นายศรัณย์วุฒิชักชวนนายศักดิ์ดาเองมิใช่ความต้องการของนายศักดิ์ดา และการแถลงข่าวในขณะนั้นทันทีทันใดโดยมิได้มีการเตรียมตัวมาก่อนหากมีความ

ผิดพลาดประการใดนายศักดิ์ดาอย่ามต้องรับผิดชอบ จึงอาจเป็นเหตุให้นายศักดิ์ดาพูดเช่นนั้น คำเบิกความของพยานจำเลยทั้งสองปากดังกล่าวจึงไม่มีน้ำหนักหักล้างคำเบิกความของนายศักดิ์ดา ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญและอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ไม่มีอำนาจปรับลดงบประมาณ ไม่มีเหตุจูงใจที่จะไปเรียกรับเงิน ในข้อนี้ปรากฏตามเอกสารหมาย จ.๑๙ ว่าคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณ มีกรอบแนวทางในการพิจารณาและมีหลักเกณฑ์การปรับลดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙ ข้อ เพื่อเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ โดยปรากฏข้อเท็จจริงในชั้นไต่สวนจากพยานปากนายสรเดช ธรรมสาร นิตกรชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการและสนับสนุนการประชุมของคณะ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ว่า คณะกรรมการวิสามัญฯ ยังคงมีอำนาจพิจารณาปรับลด งบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ไปแล้วหรือไม่ก็ได้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแม้คณะ อนุกรรมการฯ จะไม่มีอำนาจในการพิจารณาปรับลดงบประมาณโดยเบ็ดเสร็จเด็ดขาด แต่มีอำนาจปรับ ลดงบประมาณในเบื้องต้น เพื่อเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบ แม้ความเห็น ของคณะอนุกรรมการฯ จะไม่เป็นที่ยุติ แต่การทำความเห็นและการปรับลดงบประมาณลง ย่อมเป็น เหตุให้คณะกรรมการฯ ต้องมีการพิจารณาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเลยเองเป็นหนึ่งใน คณะกรรมการฯ ย่อมมีอำนาจแสดงความคิดเห็นสนับสนุนรายงานที่ตนซึ่งเป็นหนึ่งในคณะ อนุกรรมการฯ ได้จัดทำขึ้น เมื่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายรัฐบาลเป็นผู้เสนอจัดทำขึ้น การพิจารณาในชั้นของสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นเรื่องปกติ ที่ร่างฯ จะผ่านการพิจารณาโดยคะแนนเสียงข้างมากของฝ่ายรัฐบาลดังที่จำเลยนำสืบ ดังนั้น ขั้นตอน การพิจารณาในชั้นกรรมการก่อนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรจึงมีความสำคัญ ความคิดเห็น

ของจำเลยในฐานะอนุกรรมการธิการที่อภิปรายต่อที่ประชุมและการปรับลดงบประมาณของคณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการธิการฯ ย่อมสำคัญส่งผลให้คุณและให้โทษแก่หน่วยงานที่เสนอของบประมาณได้ ทั้งเมื่อพิจารณารายงานผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ เอกสารหมาย จ.๒๖ ปรากฏว่า คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน ได้ปรับลดงบประมาณของหน่วยงานเกือบทุกหน่วยงานยกเว้นหน่วยงานเดียว คือ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข สำหรับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกปรับลดงบประมาณลง จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อเสนอผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ ที่จำเลยเป็นหนึ่งในคณะกรรมการฯ แล้ว คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นชอบตามรายงานของคณะอนุกรรมการฯ และเมื่อคณะกรรมการวิสามัญฯ เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านร่างฯ ตามที่คณะกรรมการวิสามัญฯ เสนอ ย่อมแสดงให้เห็นว่า อนุกรรมการฯ มีอำนาจปรับลดงบประมาณอันเป็นคุณและเป็นโทษแก่หน่วยงานได้ พฤติการณ์ดังกล่าวของจำเลยที่กล่าวมาทั้งหมดเมื่อนำมาพิจารณาประกอบกันแล้ว ส่อแสดงให้เห็นข้อพิรุณของจำเลยเอง ข้ออุทธรณ์ของจำเลยทุกข้อฟังไม่ขึ้น ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนฟังได้ว่าจำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจพิจารณาปรับลดงบประมาณของหน่วยงานราชการได้ โทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดาอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งมีกำหนดที่จะเข้าชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะอนุกรรมการฯ โดยจำเลยกล่าวถ้อยคำเรียกหรือขอผลประโยชน์จากโครงการในการจัดทำงบประมาณจากนายศักดิ์ดาโดยอาศัยที่ตนมีอำนาจหน้าที่พิจารณาปรับลดงบประมาณ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่

กรมทรัพย์สินทางน้ำบาดาลและราชการ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นบทเฉพาะ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด และกำหนดโทษทางอาญากับมาตรการบังคับทางการเมืองมานั้นชอบและเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น สำหรับประเด็นปลีกย่อยตามอุทธรณ์ของจำเลยข้ออื่นไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป

จึงวินิจฉัยยืน

นายเผด็จ ชมพานิชย์

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { อัยการสูงสุด โจทก์
นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์ จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย และกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ
การเสนอญัตติและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ

การควบคุมบริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทรวง การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้รับคัดเลือกให้เป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการคนที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน การบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญฯ ชักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้ง เกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง การกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำเกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและ

ตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ซึ่งนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้แก่คณะกรรมการการวิสามัญฯ และจำเลย วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาว่า “พรงี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้นจะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” จากนั้นวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานคณะอนุกรรมการคนหนึ่ง ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมเรื่องราคาค่าก่อสร้าง

ต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าที่เอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าว ผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารกับแบบแปลนและประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ และจำเลยแล้ว เป็นเหตุให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ ซึ่งหากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญฯ ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และราชการการกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือโดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำ

ของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ลงโทษจำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้ รับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ ตามคำพิพากษาศาลฎีกา คดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะหนึ่ง จำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญฯ ในคณะดังกล่าว ตามหนังสือด่วนที่สุดที่ สผ ๐๐๑๔/ว๑๘๕ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๕ การประชุมเกี่ยวกับ

งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี ๓ ขั้นตอน คือ ๑. ขั้นตอนการพิจารณาระดับกระทรวง (วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓) ๒. ขั้นตอนการพิจารณาระดับกลุ่มภารกิจ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกลุ่มภารกิจน้ำ (วันที่ ๒๑ ถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓) และ ๓. ขั้นตอนการพิจารณาระดับกรม โดยอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ (วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓) สำหรับการพิจารณาระดับกระทรวง วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนการพิจารณาระดับกลุ่มภารกิจ วันที่ ๒๑ ถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยในการประชุมวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณราคาต่อพื้นที่ในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน และขอรายละเอียดโครงการกับแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนดอัตราราคาต่อหน่วยงานของการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ และจะจัดส่งแบบแปลนและประมาณราคาให้ในภายหลัง ตามระเบียบวาระการประชุม รายงานการประชุม และสรุปผลการประชุม เอกสารหมาย จ.๑๗ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการวิสามัญฯ มีมติตั้งคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญฯ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ มีนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการ

คณะกรรมการธิการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๓๘๔๑ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข จ.๑๘ หนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๓๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และหนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๔๑๒๙ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข จ.๑๙ จำเลยจึงเป็น เจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือชี้แจงตอบประเด็นคำถามและจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ให้แก่คณะกรรมการธิการวิสามัญฯ และจำเลย ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข จ.๒๐ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อที่ประชุมว่า การประชุมครั้งต่อไปในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ให้ฝ่ายเลขานุการประสานให้มีการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามลำดับ จากนั้นเลิกประชุม เวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข จ.๒๑ ภายหลังเลิกประชุม นางสาวแนน นานันทนา จำเลย และนายจักร์ตัน พัวช่วย อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งรับประทานอาหาร กับมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการสรุปการประชุมและจัดเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไปอยู่ในห้องประชุม เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่นายศักดิ์ดาได้รับประทานอาหารกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์

ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเบียร์หิมะ มีหมายเลขโทรศัพท์ ๐๖ ๒๓๙๔ ๖๕๖๒ ซึ่งจดทะเบียนในนามของนางนันทนาติดต่อนายศักดิ์ดาที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ซึ่งเป็นหมายเลขโทรศัพท์ประจำตำแหน่ง นายศักดิ์ดาใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ ซึ่งจดทะเบียนในนามนางอภิรดี วิเชียรศิลป์ ภริยาติดต่อกับยังโทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ แต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมาจำเลยใช้หมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวติดต่อกลับหานายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา และ ๑๙.๓๔ นาฬิกา เป็นระยะเวลาสนทนา ๕๖๔ วินาที และ ๓๖๔ วินาที ตามลำดับ ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมาย จ.๒๕ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ช่วงเช้า คณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในวาระของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยเข้าร่วมประชุมโดยมีข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเองว่า ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท มีราคาสูง และการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่ใช้ ขุดเจาะเป็นของราชการ พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายศักดิ์ดา นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายสุรินทร์ วรภิจรรย์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล ร่วมกันชี้แจงและตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีนักธรณีวิทยาและช่างขุดเจาะที่มีประสบการณ์ และมีเครื่องขุดเจาะบ่อบาดาลที่สามารถขุดเจาะได้งานซึ่งมีคุณภาพสูงกว่าการว่าจ้างเอกชน ส่วนการเบิกจ่ายจะดำเนินการตามจริงตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ และผู้แทนจากสำนักงบประมาณ ชี้แจงว่าราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเองซึ่งจะ กำหนดค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตามอัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการตั้ง

งบประมาณซ้ำซ้อน ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔ เอกสารหมาย จ.๒๑ ในช่วงบ่ายเป็นการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อเนื่องจากช่วงเช้า แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุมด้วย คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาประชุมประมาณ ๔๐ นาที จึงมีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔ เอกสารหมาย จ.๒๑ และบันทึกการประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๒ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นคณะกรรมการเรียกเก็บเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เสนอปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามเอกสารหมาย จ.๒๔ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ รายงานผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ โดยสรุปการปรับลดงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๘ คงเหลือ ๑,๒๖๑,๕๗๒,๑๐๐ บาท มีผู้ร้องเรียนกล่าวหาอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่อง และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและนางนันทนาทราบแล้วสรุปสำนวนพร้อมความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากกว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหา และเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง สำหรับคดีอาญา ให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้

ส่วนคดีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๔/๒๕๖๔ หมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ซึ่งต่อมาศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง สำหรับการกระทำของนางนันทนา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าไม่มีมูลให้ช้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินคดีรวบรัด รับแรงกดดันเพื่อมุ่งเอาผิดจำเลย เนื่องจากภายหลังมีการร้องเรียนเพียง ๑ วัน ก็เรียกนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มาไต่สวน ทั้งที่หนังสือร้องเรียนเอกสารหมายเลข จ.๓ ไม่มีรายละเอียดกล่าวถึงจำเลยหรือคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นอกจากนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ตั้งคณะกรรมการไต่สวนเบื้องต้นก่อนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๐ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่จำเป็นต้องมีการไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่

คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน” มาตรา ๔๙
 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
 ไม่ว่าจะป็นกรณีที่มีการกล่าวหาหรือไม่ ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบเบื้องต้น
 ก่อนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด...” มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการ
 ไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน
 เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้” และมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญ
 มีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการ
 ศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง
 หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้” เมื่อพิจารณา
 บทกฎหมายแล้ว เห็นได้ว่า กฎหมายใช้ถ้อยคำที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น ๒ ส่วน
 ได้แก่ ๑. การตรวจสอบเบื้องต้น และ ๒. การไต่สวน คดีนี้ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
 เนื่องจากมีผู้กล่าวหาตามหนังสือร้องเรียนเอกสารหมายเลข จ.๓ โดยเอกสารฉบับดังกล่าวระบุ
 ผู้ถูกกล่าวหาไว้ในข้อ ๘ ว่า “คณะอนุกรรมการแผนบูรณาการ ๒ มี น.ส. แนน บุญยัธิดา สมชัย
 เป็นประธาน” พร้อมระบุข้อเท็จจริงที่กล่าวหา กับแนบรายชื่อคณะอนุกรรมการแผนงาน
 บูรณาการ ๒ และข้อมูลที่เผยแพร่ออกสู่สาธารณชนจากสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ประกอบ
 คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลันตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง
 ที่ในชั้นการตรวจสอบเบื้องต้น พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเพื่อทราบข้อเท็จจริง
 จากบุคคลที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๔๙ โดยเรียกนายศักดิ์ดาซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง มาให้ถ้อยคำ
 หลังจากมีการร้องเรียน ๑ วัน จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะหนังสือ
 ร้องเรียนฉบับดังกล่าวมิได้ระบุกล่าวหาจำเลย และก่อนที่นายศักดิ์ดาจะมาให้ถ้อยคำก็ยังไม่แน่นอนว่า

จะมีการให้ถ้อยคำพาดพิงถึงจำเลยหรือไม่ อีกทั้งไม่มีข้อเท็จจริงใดแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้นำให้นายศักดิ์ดาต้องให้ถ้อยคำตามแนวทางที่กำหนด ประกอบกับยังได้ความตามรายงาน และสำนวนการไต่สวนเอกสารหมาย จ.๑ ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน โดยสอบปากคำพยานบุคคล ๙ ราย และรวบรวมเอกสารหลักฐานรวม ๑๐ รายการ ใช้เวลาดำเนินการ ตรวจสอบเบื้องต้นถึงประมาณ ๖๐ วัน ข้อเท็จจริงจึงฟังไม่ได้ว่าในการตรวจสอบเบื้องต้น พนักงาน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานอย่างรีบเร่งผิดปกติมุ่งที่จะเอาผิดจำเลยแต่อย่างใด เมื่อคดีนี้เป็นกรณีไต่สวนจำเลยซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และข้อที่ถูกกล่าวหาตามหนังสือ ร้องเรียนเอกสารหมาย จ.๓ เป็นเรื่องร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการ ไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนได้ตามมาตรา ๕๑ อันเป็นการดำเนินการ ตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว หากใช่เป็นการดำเนินการข้ามขั้นตอนดังที่จำเลยอุทธรณ์ไม่ ด้วยเหตุดังนี้ จึงเป็นเหตุให้รายงานและสำนวนการไต่สวนในคดีไม่มีคำสั่งมอบหมายคณะไต่สวน เบื้องต้น บันทึกรายงานการประชุมของคณะไต่สวนเบื้องต้น หรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นที่ต้อง เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นวิธีการของการไต่สวนเบื้องต้น ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการไต่สวนไม่แสวงหาและรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานให้ครบถ้วน เนื่องจากไม่ เรียกแบบแปลนและประมาณราคา ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญในคดี ไม่เรียกพันตำรวจเอกทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ และนายจักรรัตน์ พัวช่วย มาไต่สวน อ้างว่าคำขอของจำเลยเกินระยะเวลาและ จำเลยมีพฤติการณ์ประวิงคดี ทั้งที่ยังคงเหลือระยะเวลาไต่สวนตามกฎหมาย คณะกรรมการไต่สวน ดำเนินการไต่สวนเฉพาะพยานบุคคลฝ่ายโจทก์ ไม่มีพยานบุคคลที่อยู่ร่วมในที่เกิดเหตุ ไม่ไต่สวน ประเด็นที่นายศักดิ์ดาอ้างว่าจำเลยเรียกเงินจากนายภาดล ถาวรฤทธิรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ให้ชัดเจน จงใจปกปิดคำให้การของนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ และดำเนินการไม่โปร่งใสกันนางนันทนา

สงฆ์ประชา เป็นพยาน โดยวินิจฉัยเชื่อบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงที่นายศักดิ์ดาจัดทำขึ้นซึ่งเป็นเท็จ การไต่สวนจึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ นั้น เห็นว่า มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา” ฉะนั้น คณะกรรมการไต่สวนย่อมมีดุลพินิจที่จะเรียกบุคคลใด หรือหมายเรียกพยานเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเป็นพยานหลักฐานได้ตามที่เห็นสมควร และเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวนในการพิจารณาถึงความสมบูรณ์ของพยานหลักฐานว่าเพียงพอแล้วได้ ซึ่งจะใช้เวลาพิจารณารายงานการไต่สวนรวดเร็วหรือล่าช้าประการใด ย่อมขึ้นอยู่กับความยากง่ายหรือความสลับซับซ้อนของข้อเท็จจริงแต่ละกรณี คดีนี้มีการตรวจสอบเบื้องต้นโดยสอบปากคำพยานบุคคล ๙ ราย ต่อมาคณะกรรมการไต่สวนสอบปากคำพยานบุคคลเป็น ๑๗ ราย ซึ่งมีนายภาดลรวมอยู่ด้วย จึงบ่งชี้ว่ามีได้เป็นการไต่สวนอย่างเร่งรีบรวบรัดแต่อย่างใด ส่วนจำเลยหากจะขอให้คณะกรรมการไต่สวนเรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใดเพิ่มเติมก็ชอบที่จะต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือกรรมการที่กำกับดูแลเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ซึ่งได้ความว่าจำเลยร้องขอให้เรียกบุคคลมาไต่สวนเกินกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา และที่ขอให้ติดตามเอกสารก็เป็นการขอเรียกเอกสารมาเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการชี้แจงข้อกล่าวหา มิใช่เป็น

การร้องขอให้เรียกเอกสารมาเป็นพยานหลักฐานในสำนวนโดยตรง คณะกรรมการไต่สวนได้บันทึกเหตุ
 ที่มีมติตงเรียกพยานดังกล่าวไว้ อันเป็นการดำเนินการตามกฎหมายแล้ว เมื่อคณะกรรมการไต่สวนเห็น
 ว่าข้อเท็จจริงที่ได้จากการไต่สวนเพียงพอที่จะวินิจฉัยมูลความผิดของจำเลยแล้ว ย่อมมีดุลพินิจที่จะไม่
 ไต่สวนพยานเพิ่มเติมตามที่จำเลยร้องขอได้ ทั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
 การเมืองย่อมมีอำนาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมในเรื่องที่จำเลยถูกกล่าวหา
 นอกเหนือไปจากที่ปรากฏในสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ดังนี้ แม้หากจะมีข้อโต้แย้งว่า
 การไต่สวนพยานของคณะกรรมการไต่สวนสมควรจะต้องไต่สวนพยานเอกสารหรือพยานบุคคลใด
 เพิ่มเติมอีกดังที่จำเลยอ้าง ก็ไม่เป็นเหตุทำให้การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนที่ชอบด้วยกฎหมาย
 นั้นต้องเสียไป ทั้งจำเลยยังมีสิทธิที่จะโต้แย้งและนำพยานหลักฐานต่าง ๆ มาให้ศาลไต่สวน เพื่อหักล้าง
 พยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามข้อต่อสู้ของจำเลยได้ถูกต้อง
 นอกจากนั้น คณะกรรมการไต่สวนไม่ได้กั้นนางนันทนาเป็นพยาน ข้ออ้างตามอุทธรณ์ของจำเลยจึง
 ไม่ตรงกับพยานหลักฐานในสำนวน สำหรับข้อที่จำเลยอุทธรณ์ทำนองว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. รายงาน
 เท็จต่อศาล โดยจงใจปกปิดคำให้การของนายศรีณย์วุฒิเอกสารหมาย ล.๓๔ นั้น ตามรายงานและ
 สำนวนการไต่สวนเอกสารหมาย จ.๑ นายศรีณย์วุฒิไม่เคยให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ
 คณะกรรมการไต่สวน เอกสารดังกล่าวเป็นบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นที่จัดทำขึ้นใน
 คดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา ไม่เกี่ยวข้องกัคดีนี้ ทั้งการกระทำดังกล่าวเป็นการ
 กระทำในคดีอื่นภายหลังยื่นฟ้องเป็นคดีนี้แล้ว กระบวนการไต่สวนและวินิจฉัยของคณะกรรมการ
 ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาคือต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษา
 ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่ได้กระทำ

ความผิดตามฟ้อง จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญฯ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ย่อมมีอำนาจตรวจสอบ ซักถาม และติดตามเอกสารได้ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖๖, ๖๗ และ ๗๕ จำเลยโทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากร น้ำบาดาล เพื่อขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ไม่ได้เรียกเงินหรือ ขอบงาน คำเบิกความของนายศักดิ์ดาไม่อยู่กับการรื้อฟื้นคดี พยานอื่นของโจทก์ล้วนเป็นพยานบอกเล่าที่มีความ สนิทสนม หรือเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของนายศักดิ์ดา ไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ปัญหาที่ ทางไต่สวน โจทก์มีนายศักดิ์ดาเบิกความว่า วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเข้าชี้แจงงบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิสามัญฯ ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับ งบประมาณและโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พยานร่วมชี้แจงข้อมูลต่อ ที่ประชุม วันที่ ๒๑ และ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ พยานและเจ้าหน้าที่เข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการ วิสามัญฯ จำเลยตั้งข้อสังเกตและโจมตีงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในเรื่องเดิม วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่พยานนั่งรับประทานอาหารกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุลที่ร้านอาหารเบียร์หิมะ นางนันทนา สงฆ์ประชา เลขาธิการคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๒๓๙๔ ๖๕๖๒ ติดต่อโทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ แล้วบอกให้พยานเตรียมปากกาจด โดยให้โทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ ขณะนั้นพยานใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ อีกเครื่องหนึ่งของพยาน บันทึกหมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวไว้ นางนันทนาไม่ได้แจ้ง ว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใด และให้ติดต่อเรื่องใด แต่พยานพอจะคาดคะเนได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับ การพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในวันรุ่งขึ้น เวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา พยานใช้

โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ ติดต่อกับที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ แต่ไม่มีผู้รับสาย จากนั้นเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา มีโทรศัพท์หมายเลขดังกล่าวติดต่อมา เมื่อรับสาย พยานจำเสียงได้ว่าเป็นจำเลย เพราะจำเลยเคยซักถามเกี่ยวกับงบประมาณในการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญฯ และเคยพูดคุยกันมาก่อน พยานและจำเลยใช้เวลาสนทนา ๙ นาทีเศษ เวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์ติดต่อพยานอีกครั้ง ใช้เวลาสนทนา ๖ นาทีเศษ ขณะสนทนา พยานและจำเลยโทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้ง เนื่องจากสัญญาณโทรศัพท์หลุด จำเลยพูดแนะนำตัวเองว่าเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แล้วบอกว่า “พรงี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” พยานจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ตัดงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานบอกว่า “เงินเยอะขนาดนั้นจะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้เนื่องจากงานโครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยจึงบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งพยานเข้าใจว่างานประเภทดังกล่าว เป็นงานที่ใช้วิธีการตกลงราคาที่มีอยู่ประมาณ ๓๖๐ แห่ง พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ได้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” พยานจึงบอกว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมฯ ก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” ซึ่งในขณะนั้นพยานอยู่ในห้องรับประทานอาหาร แต่เมื่อเห็นว่าการสนทนาใช้เวลานาน จึงออกไปสนทนาภายนอกห้อง พยานไม่ได้บันทึกเสียงสนทนา และไม่ได้แจ้งให้เพื่อนทั้งสองคนของพยานทราบ ในวันเดียวกัน พยานใช้แอปพลิเคชันไลน์ โทรศัพท์ติดต่อนายภาดล ถาวรภุชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิท และนายสุรินทร์ วรกิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง นายภาดลเล่าให้พยานฟัง

ว่าถูกเรียกเงินในลักษณะเดียวกัน ช่วงเช้าของวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานโทรศัพท์ติดต่อกับนายนิริศ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งรู้จักกันเป็นการส่วนตัว เล่าเหตุการณ์ให้ฟัง ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พยานชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยตลอดการประชุม จำเลยคงซักถามเป็นส่วนมากเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพียงโครงการเดียว พยานจึงให้นายสุรินทร์เป็นผู้ชี้แจง จนกระทั่งเวลาใกล้เที่ยง พยานเดินออกจากห้องประชุมเพื่อเข้าห้องน้ำ ระหว่างทางพบนางวันทนา อาชีวะวิทธิ หรือ ผอ.เจี๊ยบ ผู้อำนวยการส่วนในสำนักงบประมาณ พยานพูดกับนางวันทนา ในทำนองรู้สึกอับอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามจำนวนมากเป็นเหตุให้การพิจารณาไม่มีความคืบหน้า และเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคืนวันเกิดเหตุให้ฟัง เมื่อกลับเข้าห้องประชุม พยานยืนพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแกล้งข่าว” หลังจากนั้นที่ประชุมพักการประชุม พยานพบนายนิริศอีกครั้ง จึงเล่าเหตุการณ์ในที่ประชุมให้ฟัง และขอให้พาไปพบประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ ในช่วงบ่าย คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาพิจารณาเพียง ๔๐ นาที ก็สามารถผ่านการพิจารณาได้ โดยพยานแถลงต่อที่ประชุมขอตัดลดงบประมาณลง ๑ เพอร์เซ็นต์ งบประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งประธานคณะอนุกรรมการขอให้ตัดงบประมาณลง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาพยานได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีมีบุคคลอ้างว่าเป็นกรรมการเรียกรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานจึงเข้าพบและส่งบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงเอกสารหมายเลข จ.๒๔ โดยโจทก์ยังมีนายภาดล นายกุศล นายสุรินทร์ และนายนิริศเบิกความสนับสนุน เห็นว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หลังจากสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการในวาระที่หนึ่งแล้วมีการตั้ง

คณะกรรมการการวิสามัญฯ ขึ้นมาเพื่อช่วยพิจารณา จำเลยซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๑ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๙ วรรคแรก ซึ่งการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญฯ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีการพิจารณางบประมาณของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานในสังกัด รวมถึงกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญฯ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีการพิจารณางบประมาณในภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีการตั้งข้อสังเกตมอบให้อนุกรรมการพิจารณาและกรรมการหลายคนขอเอกสารเพิ่มเติมจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น นายสุภดิช อากาศฤกษ์ นายวรภพ วิริยะโรจน์ นายสมคิด เชื้อคง และจำเลย ในการประชุมวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยมีการตั้งข้อสังเกตของกรรมการ และกรรมการหลายคนขอเอกสารเพิ่มเติมจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เช่น นายทวี สอดส่อง นายวัชรพล โตมรศักดิ์ ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ๑๗ และรายละเอียดสรุปผลการประชุมท้ายบันทึกถ้อยคำพยานปากนายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ เอกสารหมายเลข ๔๑ เห็นได้ว่า ตั้งแต่การพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญฯ จำเลยซักถาม โต๊ะแย่ง และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมาตั้งแต่ต้น และยังขอเอกสารเพิ่มเติมจากหน่วยงานอื่น เช่น เอกสารเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการพัฒนาน้ำเพื่อการเกษตร หรือรายละเอียดโครงการก่อสร้างในวาระของสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนอกจากจำเลยแล้วกรรมการคนอื่นตั้งข้อสังเกตและขอเอกสารเช่นเดียวกัน จำเลยมิได้เจาะจงขอเอกสาร

เฉพาะในวาระการประชุมของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล การซักถามและขอเอกสารรายละเอียดของโครงการอื่นที่ของบประมาณของคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ ซึ่งรวมถึงการที่จำเลยซักถามถึงโครงการและขอแบบแปลนการก่อสร้างของแต่ละโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติในฐานะกรรมการธิการวิสามัญฯ ต่อมาวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการในคณะที่ ๘ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ จำเลยได้รับเลือกให้เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง ได้ความตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการธิการวิสามัญฯ เอกสารหมายเลข จ.๒๑ ว่าจำเลยยังสอบถามฝ่ายเลขานุการประจำคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ถึงแบบแปลนและประมาณราคาขอจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเมื่อคราวประชุมที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่แจ้งว่ากรมทรัพยากรน้ำบาดาลยังไม่จัดส่งให้ จำเลยจึงขอให้ตั้งข้อสังเกตและบันทึกไว้ในรายงานดังกล่าว สอดคล้องกับที่นายสุรินทร์เบิกความว่า เอกสารที่ส่งให้แก่ประธานคณะกรรมการฯ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๐ ไม่ใช่แบบแปลน แต่เป็นราคาต้นทุนต่อหน่วย เพราะกรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการเอง เจือสมกับที่จำเลยอุทธรณ์ แสดงว่า ขณะที่คณะกรรมการธิการวิสามัญฯ พิจารณางบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ได้จัดส่งเอกสารดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณา ซึ่งคาดหมายได้ว่าอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ย่อมไม่สามารถพิจารณารายละเอียดของการใช้งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ตรงตามที่กรรมการหลายคนได้ตั้งข้อสังเกตไว้ ดังนั้น ในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ การที่จำเลยยังคงตั้งใจซักถาม และขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอยู่เช่นเดิมจึงหาใช่ข้อพิรุธที่จะฟังได้ถึงขนาดว่าเป็นการซักถามในลักษณะผิดปกติ มีลักษณะโจมตีงบประมาณแตกต่างจากการซักถามในวาระการพิจารณางบประมาณของหน่วยงานอื่นแต่อย่างใด ทั้งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การปรับลดงบประมาณ

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมายเลข ๑๙ หน้า ๐๙๓๒ ส่วนที่นายกศักดิ์ดา
 เบิกความว่าจำเลยเรียกเงินหรือของงานนั้น โจทก์มีนายกศักดิ์ดาเป็นประจักษ์พยานเพียงปากเดียว
 แต่จำเลยปฏิเสธ คำเบิกความของนายกศักดิ์ดากับจำเลยมีลักษณะยืนยันกันอยู่ จึงต้องพิจารณา
 คำเบิกความของนายกศักดิ์ดาด้วยความระมัดระวัง ในข้อนี้ จำเลยเบิกความยืนยันว่า จำเลยไม่ได้ติดต่อ
 นายกศักดิ์ดาก่อน ไม่เคยพูดเรียกเงินหรือของงานจากนายกศักดิ์ดา เพียงแต่พูดคุยเพื่อขอแบบแปลนและ
 ประมาณราคา สอดคล้องกับที่นางนันทนา สงฆ์ประสา เลขานุการคณะกรรมการแผนงาน
 บูรณาการ ๒ เบิกความว่า การประชุมในวาระของกรมอุตุนิยมวิทยา เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓
 ผู้แทนกรมอุตุนิยมวิทยาไม่มีแบบแปลนมานำเสนอ ที่ประชุมจึงให้ผู้แทนของกรมอุตุนิยมวิทยากลับไป
 นำเอกสารมาให้ครบถ้วน เมื่อนางสาวแนน ประธานในที่ประชุม แจ้งให้ฝ่ายเลขานุการประสาน
 กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ กรมโยธาธิการและผังเมือง ให้เข้าชี้แจงในวันรุ่งขึ้น
 นางนันทนาเกิดความกังวลเกี่ยวกับการจัดเตรียมเอกสาร จึงโทรศัพท์ติดต่อกับนายกศักดิ์ดาเพื่อให้พูดคุยกับ
 จำเลย การโทรศัพท์ติดต่อกับนายกศักดิ์ดาจึงไม่ได้เกิดจากความคิดริเริ่มของจำเลย ขณะเกิดเหตุ
 ได้ความว่านายกศักดิ์ดาได้รับประทานอาหารกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อ แต่กลับไม่เล่าเหตุการณ์ที่
 เกิดขึ้น หรือเปิดเสียงลำโพงโทรศัพท์ให้บุคคลทั้งสองได้ยินได้ฟังเหตุการณ์ที่มีการเรียกเงินดังกล่าว
 รวมทั้งไม่มีการบันทึกเสียงการสนทนา เพื่อใช้เป็นหลักฐานเอาผิดกับจำเลย ทั้ง ๆ ที่สามารถกระทำได้
 ประกอบกับข้อเท็จจริงได้ความจากนายสรเดชและพันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์ ภูสีโรรัมย์ ผู้บังคับบัญชา
 กลุ่มงานแก้ปัญหาหนี้สินแห่งชาติ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ และสนับสนุนการประชุมของ
 คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ว่า วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา
 ภายหลังเลิกประชุม พยานทั้งสองยังคงอยู่ในห้องประชุมเพื่อจัดเตรียมเอกสารสำหรับการประชุมใน
 วันถัดไป จำเลยและอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งรับประทานอาหารเย็นเป็นเวลา ๒๐ ถึง

๓๐ นาที และนายจักร์ตัน อนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ พยานจำเลย เบิกความเท็จสมว่า พยานอยู่ในห้องประชุมหลังเลิกประชุมจริง โดยนั่งอยู่ตรงข้ามกับจำเลย พยานเห็นจำเลยพูดคุยโทรศัพท์ ขณะที่นั่งอยู่ที่โต๊ะ ตามคำเบิกความของพยานดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ขณะที่จำเลยพูดคุยโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดา จำเลยนั่งอยู่ในห้องประชุม ซึ่งมีอนุกรรมาธิการและเจ้าหน้าที่หลายคนอยู่ด้วย การที่จำเลยพูดคุยทางโทรศัพท์ เพื่อเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อนายศักดิ์ดาปฏิเสธ จำเลยก็ของานแทนนั้น จึงเป็นเรื่องผิดปกติวิสัยของผู้ที่ประสงค์จะเรียกรับเงินโดยมิชอบ ที่น่าจะกระทำในที่ปกปิด มิดชิด เป็นส่วนตัว มากกว่าจะกระทำในสถานที่ราชการที่มีบุคคลหลายคนนั่งอยู่ โดยเฉพาะนายจักร์ตันเบิกความยืนยันว่า ตามปกติจำเลยเป็นคนพูดเสียงดัง แต่พยานจำได้ว่าไม่มีถ้อยคำใดที่พูดว่าขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ หากจำเลยต้องการเรียกเงินหรือของาน จำเลยน่าจะติดต่อนายศักดิ์ดาด้วยตนเองโดยตรง ไม่น่าจะให้นางนนทนาที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมรู้เห็นการติดต่อกันระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดาด้วย ยิ่งไปกว่านั้น การพิจารณาเสนอปรับลดงบประมาณ ต้องกระทำภายใต้มติของคณะกรรมการวิสามัญฯ ทั้งคณะ จำเลยเพียงคนเดียวโดยลำพัง ไม่อาจปรับลดงบประมาณของหน่วยงานได้ ทั้งหน่วยงานที่ถูกปรับลดงบประมาณยังสามารถอุทธรณ์ผลการพิจารณาไปยังคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ จึงน่าจะสงสัยว่าจำเลยอ้างเหตุดังกล่าวเพื่อเรียกเงินหรือของาน ดังที่นายศักดิ์ดาเบิกความหรือไม่ ข้อเท็จจริงยังได้ความตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมาธิการ แผนงานบูรณาการ ๒ เอกสารหมาย จ.๒๑ แผนที่ ๑๑๕๕/๑ ถึง ๑๑๕๖/๑ ว่า จำเลยกับนายศักดิ์ดาซักถาม และชี้แจงโต้ตอบกันไปมา โดยจำเลยซักถามเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่กรมทรัพยากร น้ำบาดาลดำเนินการเองว่ามีราคาแพงกว่าที่เอกชนดำเนินการ และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน จนกระทั่งนายศักดิ์ดาพูดว่า “หากให้เอกชนดำเนินการ ถ้าบ่อเสียหายให้ท่านรับผิดชอบ ผมยินดี เพื่อท่านจะมาประมูลงาน” จำเลยจึงพูดตอบว่า “ผมไม่ใช่ผู้รับเหมา” นายศักดิ์ดาพูดว่า “ท่านก็

คุยกับผมหลายรอบ ผมอัดเทปไว้นะครับ” หลังจากนั้นนายศักดิ์ดาได้ไปให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งแรก โดยไม่ให้การถึงการบันทึกเสียงสนทนาดังกล่าวทั้งที่เป็นหลักฐานสำคัญ แต่เมื่อให้การต่อคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนกลับระบุว่า จำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาหลายรอบ และนายศักดิ์ดาอัดเทปไว้ ตามเอกสารหมายเลข ล.๑๘ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวมีสื่อมวลชนมาทำข่าวและบันทึกภาพเคลื่อนไหวแล้วนำเสนอผ่านสื่อมวลชนช่อง PPTV HD ๓๖ รายการข้ามข่าวค่ำ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓ ตามหมาย ล.๑๙ หลังจากนั้น นายศักดิ์ดาให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่สอง ในประเด็นคำถามที่ว่ามีการบันทึกเสียงการสนทนาหรือไม่ นายศักดิ์ดาให้ถ้อยคำว่าได้บันทึกเสียงไว้ และเมื่อนายศักดิ์ดามาเบิกความต่อศาลก็รับว่าไม่มีการบันทึกเสียงดังกล่าว ในข้อนี้ จำเลยมีนายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานอนุกรรมการคนที่สาม เบิกความว่าเมื่อพยานทราบเรื่องว่ามีอนุกรรมการบางคนเรียกรับเงินจากที่ประชุม พยานไม่ยอมรับกับสิ่งที่นักการเมืองทำ และเพื่อประโยชน์ของราชการ จึงชวนนายศักดิ์ดาไปแกล้งข่าว แต่พออนายศักดิ์ดาว่าบุคคลใดเป็นคนเรียกเงิน นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่มีใครเรียกเงิน พูดยไปแบบนั้นแหละ โมโหมันถามมากเกินไป ไม่มีคลิปเสียง” เป็นเหตุให้พยานไม่ไปแกล้งข่าวด้วย และท้ายที่สุดก็ไม่มีมีการแกล้งข่าวแสดงให้เห็นว่านายศักดิ์ดาพูดยไปเพราะมีอารมณ์โกรธที่ถูกจำเลยซักถามมากเกินไป พยานเหล่านี้ล้วนบ่งชี้ถึงข้อพิรุธที่นายศักดิ์ดาให้การและชี้แจงข้อเท็จจริงไม่อยู่กับร่องกับรอย อันเป็นเหตุให้เคลือบแคลงสงสัยในคำเบิกความของนายศักดิ์ดา เมื่อข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนได้ความว่า จำเลยคงตั้งใจที่จะตรวจสอบแบบแปลนและประมาณราคาตั้งแต่ต้น โดยดำเนินการตามข้อบังคับและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามเอกสารจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แต่ไม่ได้รับเอกสารดังกล่าว จนกระทั่งนางนันทนาต้องโทรศัพท์ประสานนายศักดิ์ดาเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว เพื่อให้มีเอกสารพร้อมประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในวันรุ่งขึ้น ขอนำสืบของจำเลยที่ว่าจำเลยโทรศัพท์เพื่อทวงแบบแปลนและประมาณ

ราคาจึงสอดคล้องกับพฤติการณ์ดังกล่าว ฉะนั้น เมื่อโจทก์มีนายศักดิ์ดาเป็นประจักษ์พยานเพียงปากเดียว แต่กลับให้ถ้อยคำในสาระสำคัญแต่ละครั้งมีลักษณะเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติการณ์ขณะเกิดเหตุ และการบันทึกเสียงสนทนาดังที่ได้วินิจฉัยมาเช่นนี้ ย่อมทำให้คุณค่าของประจักษ์พยานปากนี้เสียไป พยานอื่นของโจทก์ล้วนเป็นพยานบอกเล่าที่รับฟังเรื่องราวมาจากนายศักดิ์ดาอีกทอดหนึ่ง จึงมีน้ำหนักน้อย ทางไต่สวนก็ไม่ปรากฏพยานหลักฐานประกอบอย่างอื่นอีก จึงย่อมยากที่จะฟังว่าฝ่ายใดเบิกความตามความเป็นจริง เมื่อศาลดำเนินการไต่สวนจนสิ้นกระแสความแล้ว แต่พยานหลักฐานที่ไต่สวนได้ความยังคงมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่เช่นนี้ จึงต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้ จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยและพิพากษาลงโทษจำเลยมานั้น ไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของจำเลยฟังขึ้น

จึงวินิจฉัยกลับให้ยกฟ้อง

นางชนากานต์ อีระเวชพลกุล